

Projekt

UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W BRODNICY

z dnia 2020 r.

w sprawie przyjęcia Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Miasta Brodnicy na lata 2017-2023

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713) Rada Miejska uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Miasta Brodnicy na lata 2017-2023, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Brodnicy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej

Artur Dombrowski

Załącznik do uchwały Nr

Rady Miejskiej w Brodnicy

z dnia 2020 r.

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Miasta Brodnicy na lata 2017-2023

Wrzesień 2020 r.

Spis treści

Wstęp.....	6
1. Powiązania z dokumentami strategicznymi i planistycznymi.....	9
1.1. Powiązania Gminnego Programu Rewitalizacji z dokumentami krajowymi	10
1.2. Powiązania Gminnego Programu Rewitalizacji z dokumentami regionalnymi.....	11
1.3. Powiązania Gminnego Programu Rewitalizacji z dokumentami lokalnymi.....	14
2. Uproszczona diagnoza Gminy Miasta Brodnicy.....	16
3. Obszar zdegradowany Gminy Miasta Brodnicy.....	21
4. Obszar rewitalizacji Gminy Miasta Brodnicy	28
5. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji.....	31
6. Wizja stanu obszaru rewitalizacji po przeprowadzeniu rewitalizacji.....	42
7. Cele rewitalizacji i kierunki działań	44
8. Lista przedsięwzięć rewitalizacyjnych	46
9. Mechanizmy zapewnienia komplementarności między poszczególnymi projektami/przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy działaniami różnych podmiotów i funduszy na obszarze objętym programem rewitalizacji.....	60
9.1 Formuła projektów zintegrowanych	60
9.2 Komplementarność problemowa	61
9.3 Komplementarność przestrzenna.....	62
9.4 Komplementarność proceduralno-instytucjonalna.....	63
9.5 Komplementarność źródeł finansowania.....	63
9.6 Komplementarność międzyokresowa.....	63
10. Mechanizmy włączenia interesariuszy w proces rewitalizacji	66
10.1. Interesariusze rewitalizacji	66
10.2 Partycypacja społeczna na etapie diagnozowania i programowania	67
10.3 Partycypacja społeczna na etapie wdrażania i monitorowania.....	73
11. Szacunkowe ramy finansowe w odniesieniu do głównych i uzupełniających projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych.....	76
12. System zarządzania realizacją programu rewitalizacji.....	81
13. System monitoringu, oceny skuteczności działań i system wprowadzania zmian.....	85
14. Wykaz niezbędnych zmian, ocen i opinii	87
Załączniki	88
Spis tabel.....	3
Spis wykresów	3
Spis map.....	4
Spis schematów.....	4
Spis załączników.....	4

Spis tabel

Tabela 1. Ulice wchodzące w skład poszczególnych jednostek strukturalnych	21
Tabela 2. Podział Miasta Brodnicy na jednostki strukturalne	22
Tabela 3. Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na obszarze Miasta Brodnicy.....	24
Tabela 4. Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na obszarze Miasta Brodnicy	24
Tabela 5. Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na obszarze Miasta Brodnicy	24
Tabela 6. Liczba budynków, budowli, których stan konstrukcji ogranicza lub uniemożliwia ich użytkowanie względem ogółu tych na obszarze Miasta Brodnicy.....	25
Tabela 7. Obszar zdegradowany w Mieście Brodnicy	25
Tabela 8. Wskaźniki występowania stanu kryzysowego w jednostkach strukturalnych.....	27
Tabela 9. Obszar rewitalizacji w Gminie Miasta Brodnicy	28
Tabela 10. Ulice wchodzące w skład obszaru rewitalizacji.....	31
Tabela 11. Wyniki sprawdzianu szóstoklasistów	34
Tabela 12. Wyniki egzaminu gimnazjalnego	35
Tabela 13. Problemy, cele, kierunki działań i przedsięwzięcia	44
Tabela 14. Wskaźniki dla celów rewitalizacji.....	45
Tabela 15. Główne projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne.....	46
Tabela 16. Uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne	57
Tabela 17. Koncepcja projektów zintegrowanych w odniesieniu do poszczególnych głównych projektów	60
Tabela 18. Powiązanie projektów wskazanych w programie rewitalizacji ze zdiagnozowanymi problemami na obszarze rewitalizacji	61
Tabela 19. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne zrealizowane w perspektywie 2007 - 2013.....	64
Tabela 20. Główne projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne – harmonogram i szacunkowe ramy finansowe.....	76
Tabela 21. Uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne – harmonogram i szacunkowe ramy finansowe	80
Tabela 22. Najważniejsze zadania podmiotów uczestniczących w procesie przygotowania i wdrażania programu rewitalizacji.....	81
Tabela 23. Najważniejsze zadania podmiotu koordynującego działania w programie rewitalizacji.....	82

Spis wykresów

Wykres 1. Struktura wiekowa ludności w 2015 r. w Brodnicy	16
Wykres 2. Podmioty gospodarcze wpisane do rejestru REGON wg klas wielkości w 2015 r. w Brodnicy.	18
Wykres 3. Wskaźniki delimitacji obszaru rewitalizacji w Gminie Miasta Brodnicy	29
Wykres 4. Liczba ludności w 2015 r. na obszarze rewitalizacji.....	31
Wykres 5. Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w 2015 r. na obszarze rewitalizacji.....	32
Wykres 6. Bezrobocie w 2015 r. na obszarze rewitalizacji.....	33
Wykres 7. Poziom korzystania z pomocy społecznej w 2015 r. na obszarze rewitalizacji	33
Wykres 8. Liczba osób prowadzących działalność gospodarczą na obszarze rewitalizacji w latach 2005-2015	36
Wykres 9. Płeć osób biorących udział w badaniu ankietowym	91
Wykres 10. Wiek osób biorących udział w badaniu ankietowym.....	91
Wykres 11. Wykształcenie osób biorących udział w badaniu	92
Wykres 12. Reprezentowany sektor osób biorących udział w badaniu	92

Wykres 13. Ocena jakości życia w miejscu zamieszkania.....	93
Wykres 14. Lokalizacja korzystania z usług	93
Wykres 15. Największe problemy społeczne na danym obszarze.....	94
Wykres 16. Największe problemy gospodarcze na danym obszarze	95
Wykres 17. Największe problemy przestrzenno-techniczne na danym obszarze	95
Wykres 18. Największe problemy środowiskowe na danym obszarze	96
Wykres 19. Płeć osób biorących udział w badaniu ankietowym	100
Wykres 20. Wiek osób biorących udział w badaniu ankietowym.....	100
Wykres 21. Wykształcenie osób biorących udział w badaniu	101
Wykres 22. Reprezentowany sektor osób biorących udział w badaniu	101
Wykres 23. Ocena propozycji projektów w obszarze rewitalizacji.....	102

Spis map

Mapa 1. Podział miasta na jednostki strukturalne.....	22
Mapa 2. Obszar zdegradowany w Gminie Miasta Brodnicy	26
Mapa 3. Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji na terenie Gminy Miasta Brodnicy	30

Spis schematów

Schemat 1. Proces rewitalizacji.....	6
Schemat 2. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Miasta Brodnicy.....	8
Schemat 3. Powiązania z dokumentami strategicznymi i planistycznymi.....	9
Schemat 4. Stopień zaangażowania interesariuszy w partycypację społeczną	66
Schemat 5. System wdrażania programu rewitalizacji.....	83
Schemat 6. Ramowy harmonogram realizacji programu.....	84

Spis załączników

Załącznik 1. Wzór ankiety przeprowadzonej na terenie Gminy Miasta Brodnicy w dniach 20.01.2017-12.02.2017	88
Załącznik 2. Wyniki badania ankietowego przeprowadzonego na terenie Gminy Miasta Brodnicy w dniach 20.01.2017-12.02.2017 na grupie 520 ankietowanych	91
Załącznik 3. Formularz konsultacji ws. wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.....	97
Załącznik 4. Formularz konsultacji ws. projektu GPR	98
Załącznik 5. Wzór ankiety przeprowadzonej na terenie Gminy Miasta Brodnicy w dniach 22.04.2017-15.05.2017.....	99
Załącznik 6. Wyniki badania ankietowego przeprowadzonego na terenie Gminy Miasta Brodnicy w dniach 22.04.2017-15.05.2017 na grupie 422 ankietowanych	100
Załącznik 7. Wzór fiszki projektowej	102

Spis zdjęć

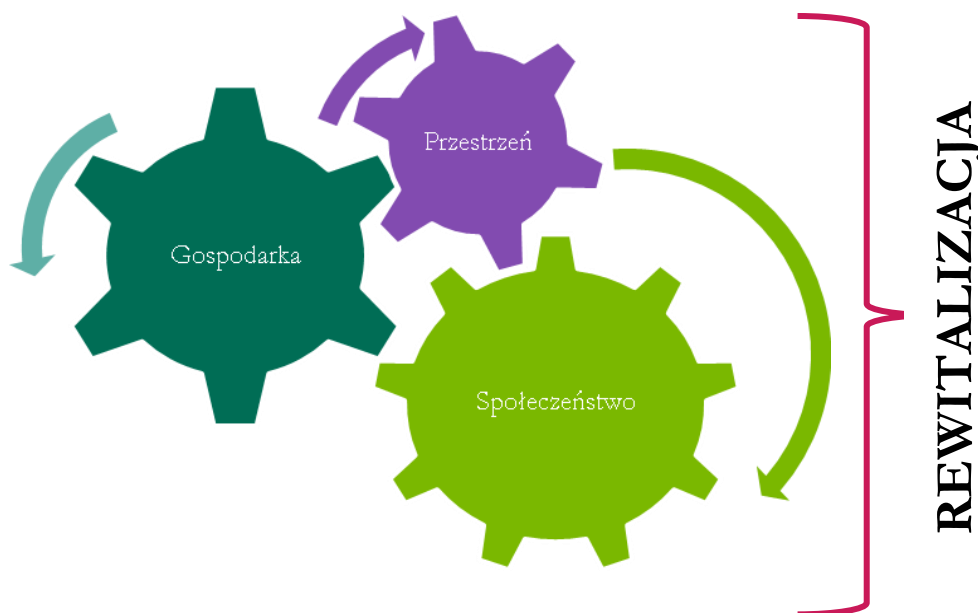
Zdjęcie 1. Informacja o konsultacjach społecznych ws. wyznaczenia obszaru zdegradowanego i rewitalizacji - BIP	68
Zdjęcie 2. Informacja o konsultacjach społecznych ws. wyznaczenia obszaru zdegradowanego i rewitalizacji – portal społecznościowy	70
Zdjęcie 3. Artykuł w prasie o rewitalizacji.....	70
Zdjęcie 4. Informacja o konsultacjach projektu GPR	72

Wstęp

Rewitalizacja, czyli proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony jest na podstawie **programu rewitalizacji**. Jest to wieloletni program działań w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej, infrastrukturalnej, którego celem jest wyprowadzenie obszaru ze stanu kryzysowego. Program jest podstawą do ubiegania się o środki na rewitalizację, m. in. z funduszy unijnych.

Ramy prawne dla przeprowadzenia rewitalizacji wyznaczają „Zasady programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020” oraz „Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020” zatwierdzone przez Ministra Rozwoju.

Schemat 1. Proces rewitalizacji

Źródło: Opracowanie własne

W perspektywie finansowej Unii Europejskiej na lata 2014-2020 rewitalizacja dotyczy zarówno **terenów miejskich, jak i wiejskich**. Głównym jej celem powinno być trwale podniesienie **jakości życia** na obszarze zdegradowanym. Kierunki działań rewitalizacyjnych wyznacza Krajowa Polityka Miejska 2023, która wskazuje, że w obecnym okresie programowania 2014-2020 rewitalizacja nie może być postrzegana, tak jak do tej pory, jedynie jako remont, modernizacja czy odbudowa. Powinna ona **łączyć działania** w sposób kompleksowy tak, aby nie pomijać aspektu społecznego oraz gospodarczego, przestrzenno-funkcjonalnego, technicznego lub środowiskowego związanego zarówno z danym obszarem, jak i jego otoczeniem.

Istotne jest, aby **projekty społeczne stanowiły punkt wyjścia i były nieodłącznym elementem procesów rewitalizacyjnych**. W obecnej perspektywie finansowej nie dopuszcza się realizacji tylko i wyłącznie wybiórczych inwestycji, nastawionych jedynie na szybki efekt poprawy estetyki przestrzeni, skupionych tylko na działaniach remontowych czy modernizacyjnych, które nie skutkują zmianami strukturalnymi na obszarze rewitalizacji. Projekty te będą mogły zostać zrealizowane

w ramach szerszej koncepcji, uzupełniająco do działań społecznych tzw. „miękkich”. Istotnym elementem procesu rewitalizacji jest **partycypacja społeczna** obejmująca przygotowanie, prowadzenie i ocenę rewitalizacji w sposób zapewniający aktywny udział interesariuszy, jako których rozumie się mieszkańców gminy, przedsiębiorców, organizacje pozarządowe i jednostki samorządu terytorialnego.

Prowadzenie procesu rewitalizacji wiąże się z koniecznością wyznaczenia obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji. Sposób wyznaczenia obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji w Gminie Miasta Brodnicy przedstawia poniższy schemat.

Obszarem zdegradowanym jest obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa mieszkańców w życiu publicznym i kulturalnym. Ponadto występuje na nim co najmniej jedno z negatywnych zjawisk: gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcyjnych lub technicznych.

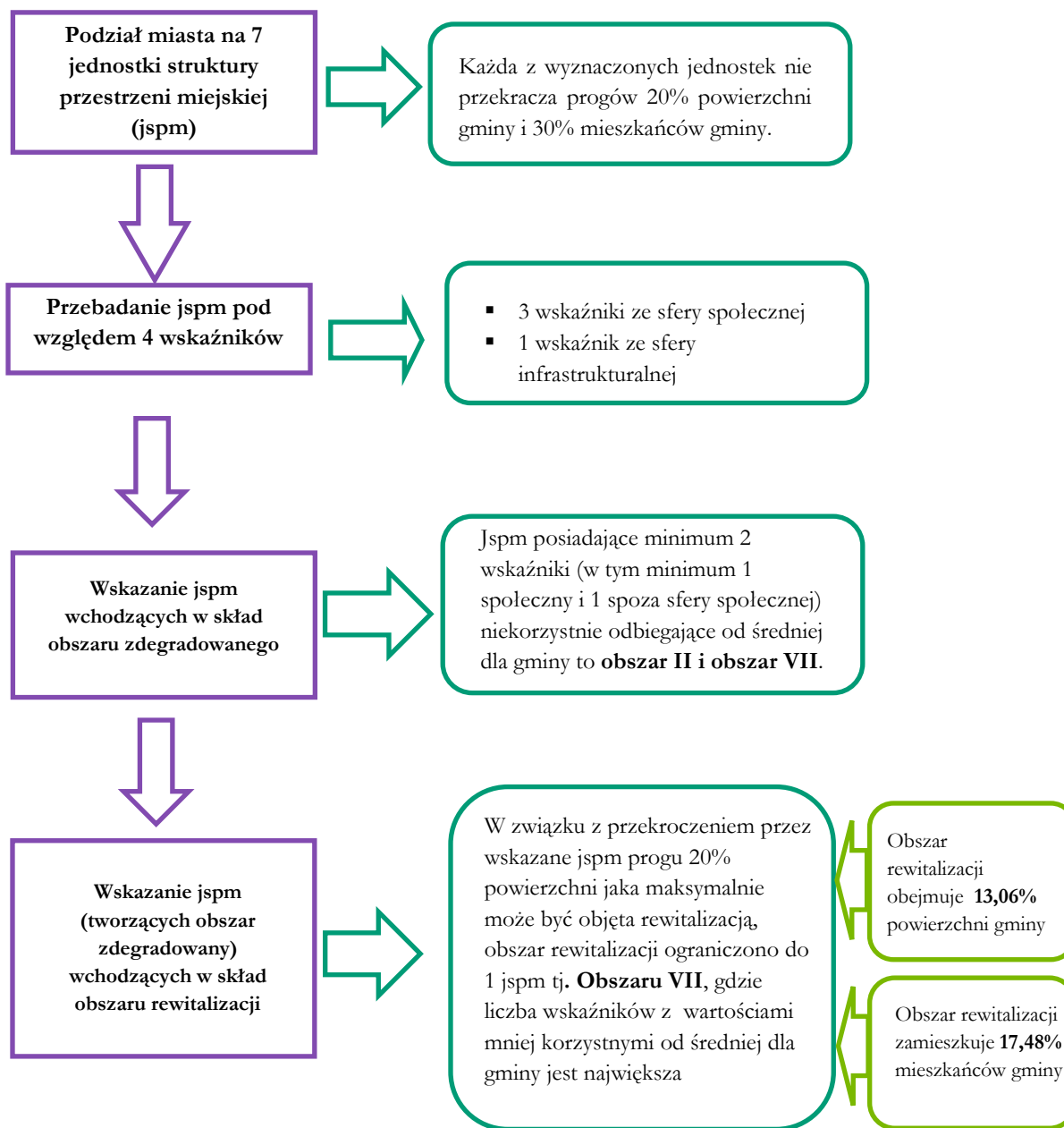
Obszar rewitalizacji wyznacza się jako całość lub część obszaru zdegradowanego i opracowuje dla niego program rewitalizacji. Miasto Brodnica planuje prowadzenie działań rewitalizacyjnych i chce pozyskać na ten cel środki unijne. W związku z tym konieczne było opracowanie programu rewitalizacji, zawierającego w szczególności: szczegółową diagnozę obszaru zdegradowanego, cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań służące eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk, opis przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz szacunkowe ramy finansowe programu rewitalizacji.

Dla potrzeb niniejszego dokumentu przeprowadzono dokładną analizę sytuacji społeczno-gospodarczej, która pozwoliła na zdiagnozowanie problemów i potencjałów występujących na poszczególnych obszarach. Pozwoliło to na określenie kierunków rozwoju na najbliższe lata i zaplanowanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych, które pozwolą na osiągnięcie postawionych celów.

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Miasta Brodnicy na lata 2017-2023 charakteryzuje się następującymi cechami:

- Kompleksowością,
- Koncentracją,
- Komplementarnością projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych w ujęciu problemowym, przestrzennym, proceduralno-instytucjonalnym i źródeł finansowania,
- Realizacją zasady partnerstwa i partycypacji.

Schemat 2. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Miasta Brodnicy

Źródło: Opracowanie własne

1. Powiązania z dokumentami strategicznymi i planistycznymi

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Miasta Brodnicy na lata 2017-2023 został opracowany zgodnie z zapisami Ustawy o samorządzie gminnym. Ponadto wykazuje on powiązania z dokumentami strategicznymi i planistycznymi na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, które zostały wskazane na poniższym schemacie.

Schemat 3. Powiązania z dokumentami strategicznymi i planistycznymi

Poziom krajowy	Poziom regionalny	Poziom lokalny
Narodowy Plan Rewitalizacji 2022 Założenia	Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020 – Plan modernizacji 2020+	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Brodnica
Krajowa Polityka Miejska 2023	Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020	Strategia Rozwoju Gminy Miasta Brodnicy na lata 2016 - 2023
Polska 2030 Trzecia fala nowoczesności Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju	Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020	Lokalna Strategia Rozwoju Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Miasta Brodnicy na lata 2014-2020
Strategia Rozwoju Kraju 2020	Strategia Polityki Społecznej Województwa Kujawsko-Pomorskiego do roku 2020	Miejska Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020 Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie	Założenia polityki terytorialnej województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2014-2020	
Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030	Strategia Obszaru Rozwoju Społeczno Gospodarczego Powiatu Brodnickiego	
Wtyczne w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społ. i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Spół. i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020	Zasady programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020	
Wtyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020	Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Brodnickim na lata 2016-2021	

Źródło: *Opracowanie własne*

1.1. Powiązania Lokalnego Programu Rewitalizacji z dokumentami krajowymi

Nazwa dokumentu	Opis powiązań
Narodowy Plan Rewitalizacji 2022 Założenia	Zapisy zawarte w Narodowym Planie Rewitalizacji definiują rewitalizację jako wyprowadzanie ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez przedsięwzięcia całościowe (integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki), skoncentrowane terytorialnie i prowadzone we współpracy z lokalną społecznością, w sposób zaplanowany oraz zintegrowany przez określenie i realizację programów rewitalizacji. Głównym celem Narodowego Planu Rewitalizacji jest poprawa warunków rozwoju obszarów zdegradowanych w wymiarze przestrzennym, społecznym, kulturowym i gospodarczym. Lokalny Program Rewitalizacji jest zgodny z powyższym celem.
Krajowa Polityka Miejska 2023	Polityka miejska jest adresowana do wszystkich polskich miast i ich obszarów funkcjonalnych. Wyznacza ona kierunki działań rewitalizacyjnych i wskazuje, że najbardziej zaawansowanym procesem przemian jest kompleksowa rewitalizacja, realizowana na obszarach zdegradowanych, odnosząca się do konkretnego, wyznaczonego w oparciu o obiektywne kryteria, terytorium i łącząca wysiłki różnych podmiotów, których suma ma spowodować trwale ożywienie społeczne i gospodarcze obszaru, zwiększenie jego atrakcyjności dla mieszkańców i przedsiębiorców oraz poprawę jakości życia. W ten sposób należy wypracować przedsięwzięcia całościowe (integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki), skoncentrowane terytorialnie i powstające we współpracy z lokalną społecznością. Lokalny Program Rewitalizacji wykazuje spójność z opisanymi wyżej kierunkami działań.
Polska 2030 Trzecia fala nowoczesności Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju	Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju to dokument określający główne trendy, wyzwania oraz koncepcję rozwoju kraju w perspektywie długookresowej. Głównym celem dokumentu jest wytyczenie i charakterystyka działań skierowanych ku poprawie jakości życia Polaków i rozwoju Polski na tle Unii Europejskiej. Lokalny Program Rewitalizacji jest zgodny z następującymi celami Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Cel 3 Poprawa dostępności i jakości edukacji na wszystkich etapach oraz podniesienie konkurencyjności nauki, ▪ Cel 6 Rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzrost zatrudnienia i stworzenie „workfare state”¹, ▪ Cel 8 Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych, ▪ Cel 11 Wzrost społecznego kapitału rozwoju.
Strategia Rozwoju Kraju 2020	Dokument wyznacza najważniejsze zadania państwa, których realizacja przyczyni się do szybszego i bardziej zrównoważonego rozwoju kraju i poprawy jakości życia ludności poprzez wzmocnienie potencjałów gospodarczych, instytucjonalnych i społecznych. Główne działania obejmują trzy obszary: sprawne i efektywne państwo, konkurencyjną gospodarkę oraz spójność społeczną i terytorialną. Lokalny Program Rewitalizacji wpisuje się w następujące obszary i cele: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Obszar strategiczny: Sprawne i efektywne państwo, Cel 3 Wzmocnienie warunków sprzyjających realizacji indywidualnych potrzeb i aktywności obywateli, kierunek: rozwój kapitału społecznego, ▪ Obszar strategiczny: Konkurencyjna gospodarka, Cel 4 Rozwój kapitału ludzkiego, kierunki interwencji: zwiększenie aktywności zawodowej oraz poprawa jakości kapitału ludzkiego, ▪ Obszar strategiczny: Spójność społeczna i terytorialna, Cel 1 Integracja społeczna, kierunki interwencji: zwiększenie aktywności osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz zmniejszenie ubóstwa w grupach najbardziej zagrożonych.
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020	Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020 to kompleksowy średniookresowy dokument strategiczny, odnoszący się do prowadzenia polityki

¹ Workfare state - państwo o systemie, gdzie zasiłki uwarunkowane są wykonywaniem pracy.

Nazwa dokumentu	Opis powiązań
Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie	rozwoju społeczno-gospodarczego kraju w ujęciu wojewódzkim. Głównym celem dokumentu jest efektywne wykorzystywanie specyficznych regionalnych i innych terytorialnych potencjałów rozwojowych dla osiągania celów rozwoju kraju – wzrostu, zatrudnienia i spójności w horyzoncie długookresowym. Lokalny Program Rewitalizacji jest spójny z Celem 2 Strategii: Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych („spójność”).
Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030	Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju jest najważniejszym dokumentem strategicznym w kwestii zagospodarowania przestrzennego kraju. Został on stworzony w celu zapewnienia efektywnego wykorzystania jego przestrzeni. Dokument zawiera cele i kierunki działań służące takiemu planowaniu przestrzennemu, które pozwoli na wzrost społeczno-gospodarczy państwa. Lokalny Program Rewitalizacji jest zgodny z następującymi celami określonymi w dokumencie: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Poprawa spójności wewnętrznej i terytorialne równoważenie rozwoju kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju, wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich oraz wykorzystywanie potencjału wewnętrznego wszystkich terytoriów, ▪ Kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski, ▪ Przywrócenie i utrwalanie ład przestrzennego.
Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020	Celem opracowanych przez Ministerstwo Rozwoju Wytycznych jest ujednoczenie warunków i procedur wdrażania programów operacyjnych na lata 2014-2020 w zakresie projektów realizujących cele i procesy rewitalizacji. Wytyczne określają, jak należy rozumieć pojęcie rewitalizacji w odniesieniu do działań współfinansowanych ze środków EFRR, EFS, FS w perspektywie finansowej 2014-2020, wskazują instrumenty realizacji projektów rewitalizacyjnych w ramach programów operacyjnych oraz zapewniają ich spójność oraz kompleksowość. Lokalny Program Rewitalizacji został opracowany zgodnie z Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020.
Wytyczne w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020	Wytyczne służą zapewnieniu niezbędnego poziomu koordynacji działań podejmowanych w całym kraju z wykorzystaniem środków EFS w Celu Tematycznym (CT) 9 Promowanie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją. Wyznaczają jednolite warunki i procedury wdrażania wsparcia w celu zapewnienia jednolitych standardów usług oferowanych przy udziale środków EFS osobom zagrożonym ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz innym adresatom wsparcia w CT 9. Lokalny Program Rewitalizacji został opracowany zgodnie z Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020.

Źródło: Opracowanie własne

1.2. Powiązania Lokalnego Programu Rewitalizacji z dokumentami regionalnymi

Nazwa dokumentu	Opis powiązań
Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020 – Plan modernizacji 2020+	Zgodnie ze Strategią Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego aktywizacja społeczno-gospodarcza na poziomie lokalnym jest jednym z najważniejszych założeń polityki rozwoju województwa. Świadczą o tym następujące cele strategiczne, z którymi zgodność wykazuje program rewitalizacji: nowoczesne społeczeństwo, modernizacja przestrzeni wsi i miast, konkurencyjna gospodarka oraz kierunki działań: rozbudzanie aktywności obywatelskiej i społecznej, chęci do współpracy, prowadzenia działań edukacyjnych, zachęcania do szerokiego otwarcia na świat oraz dążeń do znacznego przyspieszenia rozwoju obszarów wiejskich i miast. Priorytet modernizacja przestrzeni miast i wsi zakłada dążenie do znacznego przyspieszenia rozwoju obszarów wiejskich oraz aktywizacji społeczno-gospodarczej miast przy uwzględnieniu ich pozycji w sieci osadniczej i dostosowaniu potencjału do oczekiwań

Nazwa dokumentu	Opis powiązań
<p>Założenia polityki terytorialnej województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2014-2020</p>	<p>stawianych przed nimi w zakresie stymulowania rozwoju regionu, zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju i ładu przestrzennego. Niniejszy Program swoją tematyką i założonymi celami wpisuje się w zidentyfikowane w Strategii kierunku rozwoju.</p> <p>W dokumencie określono cztery poziomy planowania i wdrażania polityki terytorialnej:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Poziom wojewódzki – obejmuje miasta Toruń i Bydgoszcz oraz ich obszar funkcjonalny, ▪ Poziom regionalny i subregionalny - obejmuje miasta Włocławek, Grudziądz i Inowrocław wraz z ich obszarami funkcjonalnymi, ▪ Poziom ponadlokalny (powiatowy) – obejmuje miasta powiatowe i ich obszary funkcjonalne (ORSG), ▪ Poziom lokalny – rozwój w ramach idei rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność lokalną (RLKS). Poziom ten obejmuje gminy wiejskie oraz miasta nie będące stolicami powiatów (lokalne centra rozwoju). <p>Gmina Miasta Brodnicy objęta jest poziomem ponadlokalnym polityki terytorialnej. W Założeniach polityki terytorialnej ustalono, że celem wojewódzkiej polityki miejskiej jest poprawa konkurencyjności całego województwa, dzięki optymalnemu wykorzystaniu potencjałów rozwojowych wszystkich miast, w tym m. in. poprzez ich rewitalizację. Lokalny Program Rewitalizacji wpisuje się we wskazane założenia.</p>
<p>Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020</p>	<p>Zgodnie z zapisami RPO, rewitalizacja społeczno-gospodarcza, a także fizyczna obszarów o dużej koncentracji negatywnych zjawisk społecznych jest jednym z podstawowych działań mających przyczynić się do minimalizacji występujących na danych obszarach problemów.</p> <p>Lokalny Program Rewitalizacji jest zgodny z Priorytetem Inwestycyjnym 9b „Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności na obszarach miejskich i wiejskich”, którego realizacja ma przyczynić się do wzrostu ożywienia społecznego i gospodarczego na obszarach miejskich i obszarach powiązanych z nimi funkcjonalnie. Program jest również spójny z Priorytetem Inwestycyjnym 9i „Aktywne włączenie, w tym z myślą o promowaniu równych szans oraz aktywnego uczestnictwa i zwiększaniu szans na zatrudnienie” oraz 9iv „Ułatwianie dostępu do przystępnych cenowo, trwałych oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym”. Celem tych priorytetów jest aktywna integracja osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poprzez poprawę i wzmocnienie ich zdolności do zatrudnienia oraz zwiększenie dostępności usług społecznych (środowiskowych, opiekuńczych oraz usług wsparcia rodziny i pieczy zastępczej), a także usług zdrowotnych.</p>
<p>Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020</p>	<p>Przedsięwzięcia rewitalizacyjne na terenie miejskich uzyskują pomoc głównie w ramach:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Działania 9.2 Włączenie społeczne (działania społeczne), ▪ Działania 9.3 Rozwój usług zdrowotnych i społecznych (działania społeczne), ▪ Działania 6.2 Rewitalizacja obszarów miejskich i ich obszarów funkcjonalnych (działania infrastrukturalne). <p>W ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji zaplanowane są przedsięwzięcia wpisujące się w powyższe działania.</p>
<p>Strategia Polityki Społecznej Województwa Kujawsko-Pomorskiego do roku 2020</p>	<p>Misją wskazaną w Strategii Polityki Społecznej Województwa Kujawsko-Pomorskiego jest tworzenie warunków dla rozwoju aktywności i samodzielności mieszkańców w życiu społecznym.</p> <p>Lokalny Program Rewitalizacji wykazuje zgodność z następującymi celami strategicznymi dokumentu:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Wzrost poziomu samodzielności życiowej mieszkańców regionu, ▪ Wzrost poziomu życia mieszkańców regionu poprzez zwiększenie dostępności do różnego rodzaju usług społecznych, ▪ Wzrost poziomu aktywności w życiu społecznym.
<p>Zasady programowania przedsięwzięć</p>	<p>Zasady regionalne definiują pojęcia związane z rewitalizacją oraz określają sposób tworzenia programu rewitalizacji, w tym zwłaszcza zasady jego opracowywania</p>

Nazwa dokumentu	Opis powiązań
<p>rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020</p>	<p>w nowej perspektywie finansowej: kompleksowości, komplementarności, koncentracji, partnerstwa i partycypacji. Wskazują również: sposób wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, obligatoryjne elementy programu rewitalizacji oraz oczekiwane efekty procesów rewitalizacji, prowadzonych w województwie kujawsko-pomorskim.</p> <p>Lokalny Program Rewitalizacji został opracowany w oparciu o Zasady regionalne i wykazuje zgodność z regulami opracowania programów rewitalizacji zawartymi w dokumencie.</p>
<p>Strategia Obszaru Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Brodnickiego</p>	<p>W Strategii ORSG Powiatu Brodnickiego zdefiniowano 5 celów strategicznych:</p> <ol style="list-style-type: none"> I. Rozwój innowacyjnej i konkurencyjnej gospodarki II. Nowoczesna oferta edukacyjna odpowiadająca potrzebom rynku pracy III. Wzmocnienie integracji społecznej i dostosowanie systemu opieki zdrowotnej do sytuacji demograficznej IV. Ochrona dziedzictwa kulturowego regionu i promocja walorów przyrodniczych V. Rozwój i poprawa jakości infrastruktury technicznej <p>Działania rewitalizacyjne zaplanowane w Programie wpisują się w cele strategiczne nr III i IV. LPR bezpośrednio przyczynia się do osiągnięcia wskaźników wskazanych w Strategii w ramach priorytetów inwestycyjnych 9b, 9i, 9iv wskazanych w rozdziale „7. Wskaźniki do osiągnięcia w obszarze”, co potwierdza zawarta w LPR lista przedsięwzięć rewitalizacyjnych.</p> <p>Wskaźniki te to:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Otwarta przestrzeń otworzona lub rekultywowana na obszarach miejskich ▪ Liczba osób objętych projektem ▪ Liczba obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach ▪ Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu ▪ Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy po opuszczeniu programu ▪ Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek) ▪ Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie ▪ Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie ▪ Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie
<p>Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Brodnickim na lata 2016-2021</p>	<p>LPR wpisuje się w następujący cel strategiczny wskazany w Strategii - Opieka nad dzieckiem i rodziną (cel operacyjny: Wspieranie rodziny we właściwym pełnieniu jej funkcji). LPR jest zgodny z powyższym celem gdyż zakłada podjęcie działań wspierających rodziny.</p>

Źródło: *Opracowanie własne*

1.3. Powiązania Lokalnego Programu Rewitalizacji z dokumentami lokalnymi

Nazwa dokumentu	Opis powiązań
<p>Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Brodnicy</p>	<p>Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Brodnicy określa politykę przestrzenną gminy, w tym lokalne zasady zagospodarowania przestrzennego, stanowi podstawowe narzędzie umożliwiające spełnianie zadań własnych gminy w zakresie ład przestrzennego, komunikacji i infrastruktury technicznej. Celem polityki przestrzennej jest</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Dążenie do ograniczenia barier rozwojowych miasta lub sytuacji konfliktowych i problemowych, ▪ Dążenie do wykorzystania szans rozwojowych Brodnicy wynikających z faktu zachowania licznych zespołów i obiektów dziedzictwa kulturowego oraz z tradycji i roli, jaką miasto pełni w strukturach powiatowych i regionalnych, ▪ Dążenie do wykorzystania szans rozwojowych Brodnicy wynikających z jej położenia geograficznego oraz związków zewnętrznych, ▪ Dążenie do zachowania wartości obecnego zainwestowania miasta, wykorzystania jego rezerw terenowych, podnoszenia standardu struktur miejskich, humanizacji warunków życia. <p>Lokalny Program Rewitalizacji został opracowany w oparciu o zapisy Studium i nie narusza jego postanowień.</p>
<p>Strategia Rozwoju Gminy Miasta Brodnicy na lata 2016 - 2023</p>	<p>Lokalny Program Rewitalizacji jest spójny z poniższym celem strategicznym i celami operacyjnymi Strategii:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Poprawa jakości życia mieszkańców: Tworzenie korzystnych warunków do życia, Rewitalizacja obszarów miejskich, Rozbudowa i modernizacja infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, <p>Działania w ramach tego celu skupiają się na zapewnieniu mieszkańcom odpowiedniego bezpieczeństwa socjalnego i komfortu życia. Mimo, szeroko prowadzonej polityki społecznej i największej w powiecie liczby instytucjonalnych form pomocy społecznej, wciąż wymagana jest poprawa i unowocześnianie systemu świadczenia tej pomocy. Szczególnie istotne jest poszerzenie wsparcia w zakresie środowiskowych form pomocy oraz asystentów rodziny. Wskazaniem byłby także rozwój instytucji wolontariatu i organizowania społeczności lokalnej. Z polepszeniem jakości życia wiąże się również kompleksowa rewitalizacja obszaru wskazanego w Programie Rewitalizacji Gminy Miasta Brodnicy, ze względu na połączenie negatywnych zjawisk społecznych, gospodarczych i materialno-przestrzennych. Działania tam zawarte zmierzać mają do ożywienia społeczno-gospodarczego obszarów miejskich i koncentrować się głównie na niwelowaniu problemów społecznych. Cel ten obejmuje też poprawę jakości i dostępności do infrastruktury technicznej, jej bieżące utrzymanie w dobrym stanie technicznym oraz rozwój. LPR w pełni wpisuje się w ten cel i służy jego realizacji.</p>
<p>Lokalna Strategia Rozwoju Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Miasta Brodnicy na lata 2014-2020</p>	<p>Lokalny Program Rewitalizacji wpisuje się w cele szczegółowe wskazane w Strategii i przypisane im wskaźniki:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Aktywizacja społeczno-zawodowa osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym mieszkańców obszaru LSR, ▪ Organizowanie i animowanie społeczności lokalnej na obszarze LSR, ▪ Wspieranie potencjału społecznego na rzecz rozwoju ekonomii społecznej na obszarze LSR. <p>Wskaźniki:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie b) Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, u których wzrosła aktywność społeczna
<p>Miejska Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych</p>	<p>LPR wykazuje zgodność z następującymi celami szczegółowymi Miejskiej Strategii:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Rozwój systemu usług socjalnych na rzecz najbardziej potrzebujących mieszkańców Brodnicy, umożliwiającą przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać wykorzystując własne zasoby, możliwości i uprawnienia. ▪ Wspomaganie rodziny jako podstawowej komórki społecznej,

	<p>kształtującej rozwój dziecka.</p> <ul style="list-style-type: none">▪ Przeciwdziałanie skutkom społecznego wyłączenia osób niepełnosprawnych.▪ Zapobieganie uzależnieniom oraz tworzenie warunków do wychodzenia z bezdomności przy ścisłej partnerskiej współpracy i wykorzystaniu potencjału lokalnych partnerów.
--	---

Źródło: Opracowanie własne

2. Uproszczona diagnoza Gminy Miasta Brodnicy

Miasto Brodnica położone jest w północno-wschodniej części województwa kujawsko-pomorskiego, nad rzeką Drwęcą. Brodnica jest szóstym co do wielkości miastem województwa po Bydgoszczy, Toruniu, Włocławku, Grudziądzu oraz Inowrocławiu. Jej powierzchnia wynosi 2315,00 ha². Pod względem administracyjnym Brodnica jest gminą miejską, otoczoną terenami gminy wiejskiej Brodnicy. Od północy na niewielkim odcinku graniczy z gminą Bobrowo. Brodnica leży na skrzyżowaniu najważniejszych tras komunikacyjnych Europy, łączących Niemcy ze wschodem i Skandynawię z południem. Przez miasto przebiega droga krajowa nr 15 łącząca Olsztyn z Wrocławiem. Brodnica stanowi administracyjne, gospodarcze i kulturalne centrum powiatu brodnickiego, jak również historycznego regionu zwanego Ziemią Michalowską. Stanowi najbardziej rozwinięty ośrodek gospodarczy powiatu i zarazem północno-wschodniej części województwa kujawsko-pomorskiego.

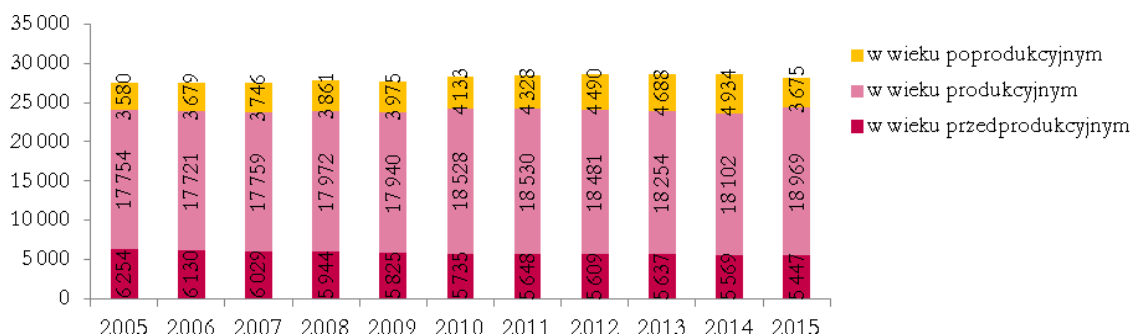

Na potrzeby delimitacji obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji całe miasto zostało przeanalizowane pod kątem występowania zjawisk kryzysowych w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej. Poniżej zostały zamieszczone wnioski i spostrzeżenia z przeprowadzonej diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej.

Sfera społeczna

Liczba ludności miasta pod koniec 2015 r. wynosiła 28 091 osób, a średnia gęstość zaludnienia obszaru wynosiła 1 213 os./km² i była tym samym najwyższa spośród wszystkich gmin w powiecie. Na przestrzeni ostatnich 10 lat liczba mieszkańców z roku na rok rosła – z 27 588 osób w 2005 r. do 28 091 osób w 2015 r. (wzrost o 503 osób – 1,8%).

Wykres 1. Struktura wiekowa ludności w 2015 r. w Brodnicy

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Brodnicy i GUS BDL

W 2015 r. struktura ludności gminy kształtowała się następująco:

² Na podst. danych GUS BDL.

- osoby w wieku przedprodukcyjnym – 19,39% ogółu mieszkańców (5 447 os.),
- osoby w wieku produkcyjnym – 67,53% ogółu mieszkańców (18 969 os.),
- osoby w wieku poprodukcyjnym – 13,08% ogółu mieszkańców (3 675 os.).

Udział osób w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem Brodnicy (13,08%) był niższy niż wskaźnik dla powiatu (16,4%) i województwa (19,1%). Trendy demograficzne panujące w Gminie są bardzo korzystne i zdecydowanie wyróżniają Gminę na tle powiatu i województwa. Jednak w poszczególnych częściach miasta zjawisko starzenia się społeczeństwa jest znacznie silniejsze niż w całej Gminie (najsilniej to zjawisko uwidacznia się na terenie Starego Miasta, gdzie seniorzy stanowią 16,21% społeczeństwa).

Na koniec 2015 r. w Gminie zarejestrowanych było 1 213 osób bezrobotnych. Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na obszarze Gminy wynosi 6,39% i jest o 0,71 p. p. niższy niż w powiecie brodnickim (7,1%) i 1,81 p. p. niższy niż w województwie (8,2%). Tym samym gmina charakteryzuje się stosunkowo niskim bezrobociem. Największe bezrobocie panuje na obszarze Starego Miasta (10%).

Charakterystycznym wyznacznikiem położenia ekonomicznego mieszkańców Gminy jest skala świadczonej pomocy społecznej. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w ludności ogółem wynosiła w 2015 r. 6,65% i tym samym była niższa niż w powiecie brodnickim (11,1%) i województwie (9,7%). Korzystanie z pomocy społecznej jest znacznie bardziej nasilone na obszarze Starego Miasta (14,38% mieszkańców korzysta tu z pomocy społecznej).

W 2015 r. na terenie Gminy Policja odnotowała 4 406 interwencji z powodu zakłócania miru domowego lub porządku publicznego. Stosunek tych interwencji względem ogółu gospodarstw domowych na terenie Gminy wyniósł w 2015 r. 49,34%. Najwięcej interwencji odnotowano na terenie Starego Miasta (100,87%). Na terenie Gminy popełniono w 2015 r. 399 przestępstw kryminalnych, tym samym wskaźnik przestępstw kryminalnych na 100 mieszkańców wyniósł 14,20. Największą wartość tego wskaźnika odnotowano na obszarze Starego Miasta (28,91).

Na terenie Gminy znajdują się następujące placówki oświatowe: Przedszkole nr 6 - Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 1, Przedszkole nr 8 - Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 2, Przedszkole im. Marii Konopnickiej - Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 3, Szkoła Podstawowa nr 1 im. Henryka Sienkiewicza - Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 1, Szkoła Podstawowa nr 2 im. Polskich Olimpijczyków - Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 2, Szkoła Podstawowa nr 4 im. 700-lecia Brodnicy - Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 3, Szkoła Podstawowa nr 7 - Zespół Szkół nr 1 im. Karola Wojtyły-Jana Pawła II, III Liceum Ogólnokształcące Zespół Szkół nr 1 im. Karola Wojtyły-Jana Pawła II, I Liceum Ogólnokształcące im. Filomatów Ziemi Michałowskiej w Brodnicy, Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Brodnicy i Zespół Szkół Specjalnych w Brodnicy.

Odsetek dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym w 2015 r. (56,07%) był niższy niż w powiecie brodnickim (68,6%) i w województwie (77,6%).

Skuteczność kształcenia na poziomie podstawowym mierzona wynikami sprawdzianu szóstoklasistów jest wyższa niż w województwie kujawsko-pomorskim. Przeciętny wynik sprawdzianu szóstoklasisty za ostatnie 3 lata (2014, 2015, 2016) dla języka polskiego i matematyki w szkołach podstawowych Miasta Brodnicy wynosił 64% i był wyższy niż przeciętny wynik w województwie – 62%.

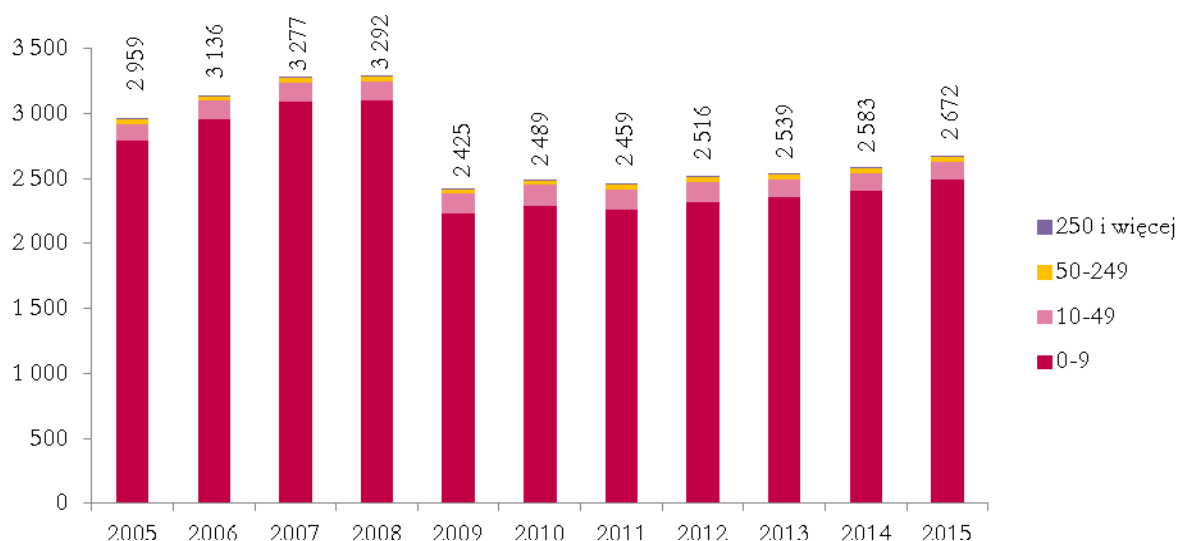
Mieszkańcy Gminy są aktywni, chętnie biorą udział w różnych przedsięwzięciach, przede wszystkim są to wydarzenia kulturalno-sportowo-integracyjne. W Brodnicy od wielu lat cyklicznie odbywają się imprezy, takie jak: Dni Brodnicy, Festiwal Open Music Festiwal Rap Reggae Night, Noc Świętojańska na Zamku, Międzynarodowy Jarmark Ekologiczny „Jarmark z królową Anną”, Koncerty Orkiestr Dętych,

Ogólnopolski Turniej Tańca Towarzyskiego, Ogólnopolski Turniej Tańca Nowoczesnego, Volvo Triathlon Series.

Sfera gospodarcza

Brodnica stanowi centrum gospodarcze powiatu. Największe podmioty zlokalizowane na terenie miasta, zatrudniające ponad 250 pracowników, działają w przemyśle motoryzacyjnym, meblarskim, poligraficznym, opakowaniowym i cukierniczym. W 2015 r. w Brodnicy zarejestrowane były 2 672 podmioty gospodarcze – 93% z nich to mikroprzedsiębiorcy, 5% to małe przedsiębiorstwa, 1,3% to średni przedsiębiorcy, a 0,7% to duże przedsiębiorstwa. Podmioty gospodarcze zarejestrowane w mieście stanowiły aż 46% wszystkich przedsiębiorstw działających w powiecie brodnickim. W 2015 r. w Brodnicy wskaźnik podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. ludności wynosił 938 i był wyższy niż w powiecie (743 podmioty na 10 tys. ludności).

Wykres 2. Podmioty gospodarcze wpisane do rejestru REGON wg klas wielkości w 2015 r. w Brodnicy

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

Sfera środowiskowa

Całkowita powierzchnia miasta wynosi 2315 ha³. Największą jej część stanowią grunty zabudowane i zurbanizowane (34,1%) oraz użytki rolne (32,8%). Lasy, grunty leśne oraz wody zajmują łącznie 14,7% powierzchni Brodnicy. Pozostałą część stanowią tereny otwarte, wolne od zabudowy i przekształceń. Wysokie walory przyrodnicze, krajobrazowe i kulturowe pozwoliły na utworzenie na terenie miasta różnorodnych form ochrony prawnej, zarówno wielkoobszarowej, jak i indywidualnej. W koncepcji sieci ekologicznej ECONET-POLSKA obszar Brodnicy położony jest w obrębie korytarza ekologicznego pradoliny Drwęcy o znaczeniu krajowym, który stanowi łącznik pomiędzy Pradolina Toruńsko-Eberswaldzką na południu, a Pojezierzem Mazurskim na północnym-wschodzie. Na terenie Miasta znajduje się część (58,47 ha) rezerwatu przyrody „Rzeka Drwęca”. Prawie cały teren Brodnicy (99,9%) znajduje się w granicach obszaru chronionego krajobrazu „Dolina Drwęcy”. Wschodnia część miasta, obejmująca tereny w otoczeniu rzeki Drwęcy na wschód od linii kolejowej Brodnica-Rypin, została objęta ochroną jako obszar Natura 2000 „Bagienna Dolina Drwęcy”. W granicach

³ Na podst. danych GUS BDL.

administracyjnych Miasta obszar zajmuje powierzchnię 114,0ha. Na terenie Brodnicy wyznaczono również obszar Natura 2000 - „Dolina Drwęcy”. Cały teren miasta znajduje się w granicach obszaru funkcjonalnego „Zielone Płuca Polski”.

Największą koncentracją źródeł emisji zanieczyszczeń powietrza charakteryzuje się południowa i centralna część miasta. Głównym zagrożeniem dla środowiska jest niska emisja z palenisk domowych i kotłowni lokalnych oraz zakładów produkcyjnych, które stanowią podstawowe źródło emisji zanieczyszczeń pyłowych i gazowych do powietrza atmosferycznego. Do szczególnie uciążliwych należą zanieczyszczenia komunikacyjne. Głównie generowane są one na drodze krajowej nr 15 przebiegającej przez obszar Brodnicy na odcinku 6,1 km oraz na drogach wojewódzkich nr 544 i 560 (łącznie 6,9 km). Drogi te prowadzą przez tereny zabudowane, w tym przez centrum miasta.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna i techniczna

Brodnica jest miastem z bogatym i różnorodnym dziedzictwem kulturowym. Jej centrum stanowi zabytkowa dzielnica Starego Miasta. W Brodnicy znajduje się wiele obiektów zabytkowych, jednak znaczna część z nich wymaga renowacji i remontu. Znaczna część tkanki Starego Miasta to budynki cechujące się znacznym stopniem degradacji.

Do najważniejszych szlaków komunikacyjnych na terenie miasta należą drogi: krajowa nr 15 o łącznej długości w obszarze miasta 6,117 km oraz wojewódzkie o nr 544 i 560 o łącznej długości w obszarze miasta wynoszącej 6,884 km. Drogi te pełnią ważną funkcję komunikacyjną, zapewniając połączenie Brodnicy z innymi ośrodkami. Mają także istotne znaczenie gospodarcze i turystyczne. Podobne znaczenie mają drogi powiatowe (nr 1805C, 1827C i 1814C). Ponadto funkcjonuje tu sieć dróg gminnych i zakładowych służąca miejscowym potrzebom. Łączna długość dróg gminnych wynosi 89,192 km, z czego utwardzonych 60,697 km, a gruntowych 28,495 km. Słabą stroną Brodnicy jest jej niedostateczne skomunikowanie z największymi ośrodkami województwa i regionem. Infrastruktura drogowa miasta jest niedostatecznie rozwinięta, a obciążenie układu komunikacyjnego bardzo duże. Komunikacja miejska na terenie Brodnicy składa się z 5 linii autobusowych: 1, 2, 3, 4, 5. Obsługuje je Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. Stan taboru komunikacji miejskiej w Brodnicy jest niezadawalający. Autobusy, z uwagi na swój wiek są w nienajlepszym stanie technicznym, wymagają bieżących napraw i remontów. W celu poprawy bezpieczeństwa i komfortu jazdy pasażerów należałoby zakupić nowe, ekologiczne i energooszczędne pojazdy.

Gospodarka wodno-ściekowa w mieście Brodnica jest w znacznym stopniu uregulowana. Miasto posiada wysoki stopień zwodociągowania i skanalizowania. Wszystkie inwestycje dotyczące zaopatrzenia mieszkańców Brodnicy w wodę oraz odprowadzania ścieków, prowadzi Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Brodnicy. Z sieci wodociągowej w Brodnicy korzysta 99,7% mieszkańców, a jej długość wynosi 106,2 km. Z sieci kanalizacyjnej w Brodnicy korzysta 98,2% mieszkańców, a jej długość wynosi 123,9 km. Brodnica charakteryzuje się bardzo niskim stopniem gazyfikacji - w 2015 r. z sieci gazowej korzystało zaledwie 5,5% mieszkańców, a jej długość wynosiła 54 311 m. Na terenie miasta do sieci ciepłowniczej podłączonych jest zaledwie 8,68% budynków. Największa część budynków nieposiadających dostępu do sieci, ogrzewana jest za pomocą indywidualnych kotłowni, w których spalany jest węgiel. Brak powszechnego dostępu do szerokopasmowego Internetu wpływa niekorzystnie na rozwój społeczno-gospodarczy Brodnicy.

Wnioski pod kątem występowania stanu kryzysowego⁴

Sfera społeczna:

- Trendy demograficzne panujące w Gminie są bardzo korzystne i zdecydowanie wyróżniają Gminę na tle powiatu i województwa. Jednak w poszczególnych częściach miasta zjawisko starzenia się społeczeństwa jest znacznie silniejsze niż w całej Gminie (najsilniej to zjawisko uwidacznia się na terenie Starego Miasta, gdzie seniorzy stanowią 16,21% społeczeństwa). Struktura wiekowa mieszkańców Gminy na przestrzeni ostatnich lat uległa niewielkim zmianom – zmniejszył się udział ludności w wieku przedprodukcyjnym, a zwiększył udział osób w grupie poprodukcyjnej;
- Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na obszarze Gminy (6,39%) niższy niż w powiecie brodnickim (7,1%) i województwie (8,2%). Największe bezrobocie panuje na obszarze Starego Miasta (10%).
- Udział osób korzystających z pomocy społecznej w ludności ogółem (6,65%) niższy niż w powiecie brodnickim (11,1%) i województwie (9,7%). Korzystanie z pomocy społecznej jest znacznie bardziej nasilone na obszarze Starego Miasta (14,38% mieszkańców korzysta tu z pomocy społecznej).
- Najwięcej interwencji policyjnych z powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego odnotowano na terenie Starego Miasta (100,87%). Tutaj również wskaźnik przestępstw kryminalnych na 100 mieszkańców jest największy (28,91, a w Gminie 14,20).
- Odsetek dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym w 2015 r. (56,07%) był niższy niż w powiecie brodnickim (68,6%) i w województwie (77,6%).
- Badanie ankietowe pokazało, że największymi problemami są bezrobocie, alkoholizm, brak miejsc z atrakcyjną ofertą kulturalną.

Sfera gospodarcza

- Aż 93% przedsiębiorstw zarejestrowanych na terenie miasta to mikroprzedsiębiorcy zatrudniający mniej niż 10 osób. Duże przedsiębiorstwa stanowią zaledwie 0,7% wszystkich firm.
- Według badania ankietowego największym problemem w sferze gospodarczej jest brak miejsc pracy, brak wsparcia dla przedsiębiorców, brak dobrego dojazdu.

Sfera środowiskowa

- Głównym zagrożeniem dla środowiska w mieście jest niska emisja z palenisk domowych i kotłowni lokalnych oraz zakładów produkcyjnych, a także zanieczyszczenia komunikacyjne.
- Powyższe potwierdzają wyniki badania ankietowego, w którym wskazano, że do najpoważniejszych problemów w sferze środowiskowej należą zanieczyszczenie powietrza, niska świadomość ekologiczna i dzikie wysypiska śmieci.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna i techniczna

- Brodnica charakteryzuje się niskim stopniem gazyfikacji.
- Największa część budynków nieposiadających dostępu do sieci ogrzewana jest za pomocą indywidualnych kotłowni, w których spalany jest węgiel.
- Słabą stroną Brodnicy jest jej niedostateczne skomunikowanie z największymi ośrodkami województwa i regionem. Infrastruktura drogowa miasta jest niedostatecznie rozwinięta, a obciążenie układu komunikacyjnego bardzo duże.
- Brak powszechnego dostępu do szerokopasmowego Internetu wpływa niekorzystnie na rozwój społeczno-gospodarczy Brodnicy.
- Stan taboru komunikacji miejskiej w Brodnicy jest niezadawalający.
- Według badania ankietowego największym problemem w tej sferze są zły stan dróg, nieład architektoniczny, niedostatecznie rozwinięta sieć gazowa.

⁴ Pod uwagę wzięto również wyniki badania ankietowego przeprowadzonego na terenie Gminy Miasta Brodnicy w dniach 20.01.2017-12.02.2017 na grupie 520 ankietowanych. Wyniki badania przedstawia załącznik nr 1.

3. Obszar zdegradowany Gminy Miasta Brodnicy⁵

Obszarem zdegradowanym w gminie jest ten obszar, na którym zidentyfikowano występowanie stanu kryzysowego (czyli koncentracji negatywnych zjawisk w sferze społecznej oraz w przynajmniej jednej ze sfer: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej). Skalę tych negatywnych zjawisk odzwierciedlają mierniki rozwoju opisujące powyższe sfery, które wskazują na niski poziom rozwoju lub dokumentują silną dynamikę spadku poziomu rozwoju w odniesieniu do średniej wartości dla całej gminy. Obszar zdegradowany może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nie posiadające ze sobą wspólnych granic.⁶

Obszar zdegradowany w Mieście Brodnicy zgodnie z „Zasadami programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych” został wyznaczony poprzez podział miasta na tzw. jednostki struktury przestrzeni miejskiej, a następnie zdiagnozowanie ich sytuacji za pomocą wskaźników określonych w „Zasadach programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych”.

Dla potrzeb delimitacji obszaru zdegradowanego Miasto Brodnica zostało podzielone na jednostki strukturalne:

- **Obszar I** – obejmuje osiedla Grunwald i Gdynia oraz tereny na wschód od tych osiedli,
- **Obszar II** – obejmuje osiedle Ustronie,
- **Obszar III** – obejmuje osiedla Grażyny i Mieszka I oraz część osiedla Wyspiańskiego i Michałowo,
- **Obszar IV** – obejmuje osiedla Nowa Kolonia, Wyspiańskiego, Matejki i Michałowo oraz tereny wzdłuż rzeki Drwęcy w kierunku zachodnim,
- **Obszar V** – obejmuje osiedle Karbowo oraz tereny w kierunku północno-zachodnim od centrum miasta,
- **Obszar VI** – obejmuje osiedle Morskie Oko, a także część Jeziora Niskie Brodno,
- **Obszar VII** – obejmuje Stare Miasto, zabudowania w zakolu rzeki Drwęcy oraz miejskie strefy rekreacyjne obejmujące część jeziora Niskie Brodno oraz lasek miejski.

Tabela 1. Ulice wchodzące w skład poszczególnych jednostek strukturalnych

Jednostka	Ulice
Obszar I	15 lipca, Aleja Józefa Piłsudskiego, Anieli Krzywoń, Armii Ludowej, Batalionów Chłopskich, Beskidzka, Bohaterów Września, Cmentarna, Gen. J. Bema, Generała, Stanisława Maczka, Gwardii Ludowej, Jabłkowa, Kardynała Stefana Wyszyńskiego, Karkonoska, Karpacka, Macieja Rataja, Marcina Kasprzaka, mjr. Henryka Sucharskiego, Partyzantów, Pienińska, Sądowa, Siewna, Stefana Czarnieckiego, Sudecka, Wiejska, Wincentego Pola, Wincentego Rzymowskiego, Władysława Jagielly, Wojska Polskiego, Zawiszy Czarnego, Ks. Kujota, Łazienna, Sokolów, Wybickiego, PCK, Rondo Toruńskie, Świętokrzyska, Tatrzańska
Obszar II	Agrestowa, Aleja Józefa Piłsudskiego, Długa, Jagodowa, Malinowa, Miła, Piaski, Podgórna, Poziomkowa, Promykowa, Rondo Warszawskie, Rzeźnicka, Słoneczna, Spokojna, Stepowa, Strumykowa, Sybiraków, Targowa, Truskawkowa, Ustronie, Warszawska, Wąska, Wiśniowa, Zacisze, Źródłana
Obszar III	Akacyjowa, Armii Krajowej, Bolesława Chrobrego, Bolesława Prusa, Cisowa, Cypriana Kamila Norwida, Grażyny, Jan Kasprowicza, Jodłowa, Juliana Tuwima, Kasztanowa, Kombatantów, Kręta, Mikołaja Reja, Modrzewiowa, Nowa, Piękna, Podmiejska, Południowa, Poprzeczna, Porucznika Daniela Różyńskiego, Porzeczkowa, Reymonta, Sosnowa, Szarych Szeregów, Tulipanowa, Wierzbowa, Wysoka, Żwirowa, Kazimierza Wielkiego, Mieszka I, Polna, Władysława Łokietka, 18 Stycznia, Wincentego Witosa, Jana

⁵ Przedstawione w poniższym rozdziale dane statystyczne dotyczą stanu na 31.12.2015 r.

⁶ Zasady programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020

Jednostka	Ulice
	III Sobieskiego, Mała, Michałowska, Generała Stanisława Pruszyńskiego
Obszar IV	Elizy Orzeszkowej, Krótka, Nowa Kolonia, Żeromskiego, Ceglana, Nad Stawem, Stanisława Wyspiańskiego, Emilii Plater, J. Słowackiego, J.Kochanowskiego, Jagiellońska, Janusza Korczaka, Matejki, Waryńskiego, 67 Pułku Piechoty, Boczna, Bolesława Jastrzębskiego, Feliksa Smoczyńskiego, Jana Janaszaka, Krańcowa, Lipowa, Litewska, Maksymiliana Klinickiego, Młyńska, Prosta, Skrajna, Stanisława Żółkiewskiego, Szkolna, Władysławy Zieleniewskiej, Lidzbarska
Obszar V	Adama Rapackiego, Azaliowa, Cicha, Familijna, Gen. Władysława Sikorskiego, Iglasta, Ignacego Łyskowskiego, Kalinowa, Kolejowa, Limbowa, Natalisa Sulerzyskiego, Okrężna, Osiedlowa, Północna, Różana, Stokowa, Zakątek, Strażacka
Obszar VI	Aleksandra Kruszczyńskiego, Fryderyka Chopina, Graniczna, Henryka Wieniawskiego, Jana Pawła II, Jasna, Jeziorna, Karbowska, Karola Szymanowskiego, Klemensa Malickiego, Ks. Jerzego Popieluszki, Kwiatowa, Ludwika Grzemskiego, Marii Konopnickiej, Pomorska, Powstańców Wielkopolskich, Półwiejska, Przy Strudze, Skarpa, Skromna, Skwarna, Spacerowa, Stanisława Moniuszki, Staszica, Tatarakowa, Topolowa, Wczasowa, Wesola, Wrzosowa, Zielona, Żeglarska
Obszar VII	3 Maja, 700-lecia, Aleja Jana Melnickiego, Aleja Leśna, Aleja Wędkarzy, Bazarowa, Czwartaków, Duży Rynek, Dworcowa, Farna, Gajdy, Gen. Józefa Hallera, Groblowa, Grunwaldzka, Kamionka, Kilińskiego, Kopernika, Kościelna, Kościuszki, Królowej Jadwigi, Mały Rynek, Mazurska, Mickiewicza, Mostowa, Nad Drwęcą, Niskie Brodno, Ogrodowa, Paderewskiego, Piwna, Poczтовая, Przedzamcze, Przesmyk, Przykop, Sienkiewicza, Stary Plac Szkolny, Strzelecka, Średnia, Św. Jakuba, Świerkowa, Tylna, Wiejska, Wodna, Zamkowa, Zduńska, Żwirki i Wigury, Erazma Glicznera, Jatki, Plac 3 Maja, Plac im. Jana Pawła II

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Brodnicy

Żadna z tak wyznaczonych jednostek nie zajmuje więcej niż 20% powierzchni gminy i nie koncentruje więcej niż 30% jej mieszkańców. Ponadto dokonany podział umożliwia pozyskanie wiarygodnych danych, zarówno na potrzeby delimitacji, jak i późniejszego monitoringu wdrażania programu rewitalizacji. Suma powierzchni wydzielonych jednostek jest równa powierzchni Miasta Brodnicy, w związku z czym analizie zostało poddane całe miasto.

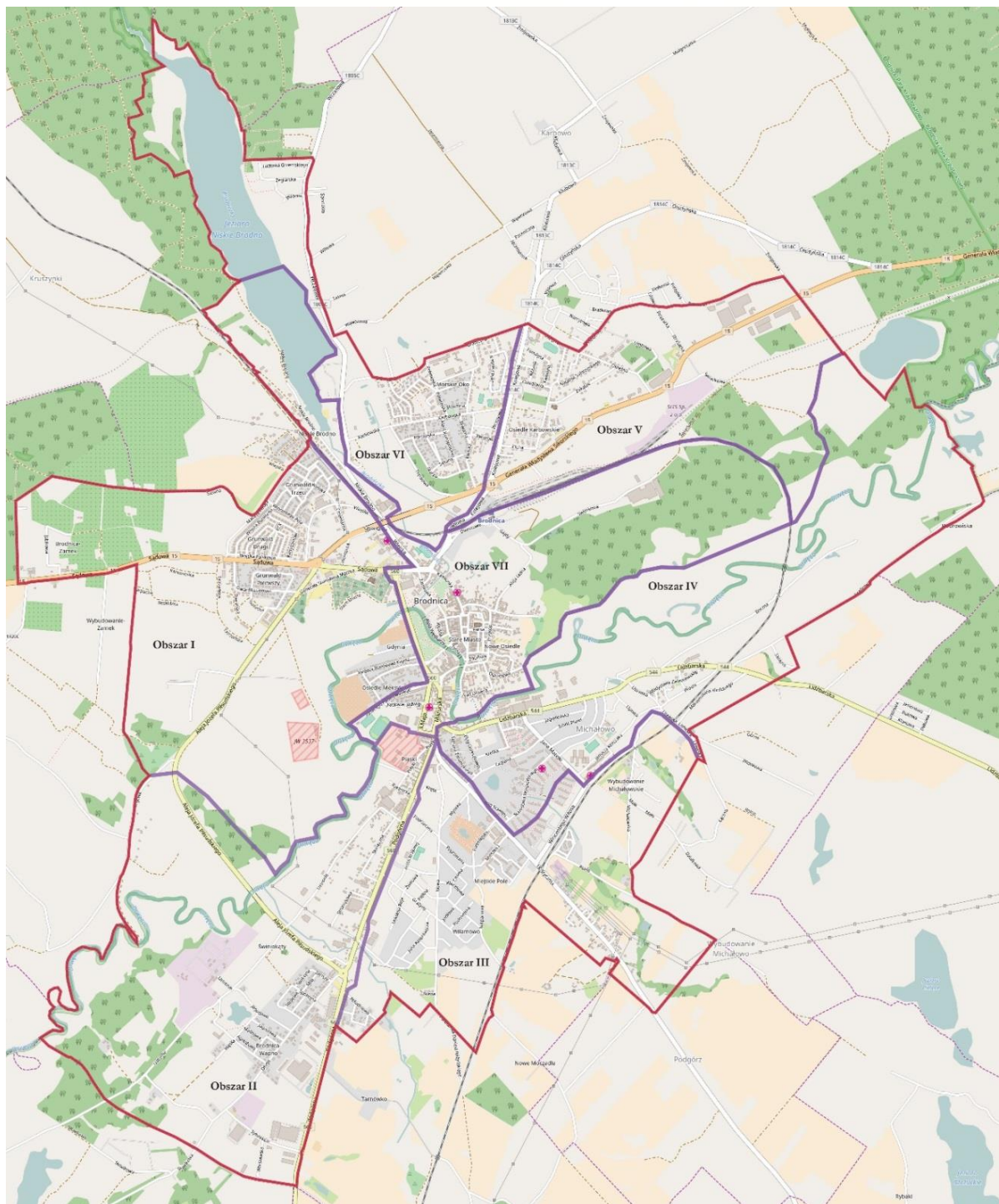
Tabela 2. Podział Miasta Brodnicy na jednostki strukturalne

Jednostka	Ludność	% ludności gminy	Powierzchnia (ha)	% powierzchni gminy
Obszar I	3372	12,00%	447,02	19,31%
Obszar II	1653	5,88%	423,50	18,29%
Obszar III	6001	21,36%	270,34	11,68%
Obszar IV	6911	24,60%	403,37	17,42%
Obszar V	2789	9,93%	248,77	10,75%
Obszar VI	2454	8,74%	219,63	9,49%
Obszar VII	4911	17,48%	302,37	13,06%
Miasto Brodnica	28091	100,00%	2315,00⁷	100,00%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Brodnicy

Mapa 1. Podział miasta na jednostki strukturalne

⁷ Na podst. danych GUS BDL.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie © autorzy OpenStreetMap

Wyznaczone jednostki strukturalne zostały poddane diagnozie celem identyfikacji stanu kryzysowego. Do analizy wybrano **4 wskaźniki** (3 reprezentujące sferę społeczną oraz 1 ze sfery infrastrukturalnej). Wszystkie jednostki zostały zbadane przy pomocy tych samych kryteriów. Wyniki przeprowadzonych analiz zawarto w tabelach poniżej.

Wskaźnik nr 1 – reprezentujący sferę społeczną: udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze

Tabela 3. Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na obszarze Miasta Brodnicy

Jednostka	Ludność ogółem	Ludność w wieku poprodukcyjnym	Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze
Obszar I	3 372	462	13,70%
Obszar II	1 653	182	11,01%
Obszar III	6 001	615	10,25%
Obszar IV	6 911	1105	15,99%
Obszar V	2 789	268	9,61%
Obszar VI	2 454	247	10,07%
Obszar VII	4 911	796	16,21%
Miasto Brodnica	28 091	3 675	13,08%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Brodnicy

Wskaźnik nr 2 – reprezentujący sferę społeczną: udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze

Tabela 4. Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na obszarze Miasta Brodnicy

Jednostka	Liczba bezrobotnych	Ludność w wieku produkcyjnym	Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze
Obszar I	124	2 248	5,52%
Obszar II	82	1 127	7,28%
Obszar III	199	4 232	4,70%
Obszar IV	226	4 578	4,94%
Obszar V	165	1 871	8,82%
Obszar VI	98	1 722	5,69%
Obszar VII	319	3 191	10,00%
Miasto Brodnica	1 213	18 969	6,39%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Brodnicy

Wskaźnik nr 3 – reprezentujący sferę społeczną: udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze

Tabela 5. Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na obszarze Miasta Brodnicy

Jednostka	Liczba osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej	Ludność ogółem	Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze
Obszar I	145	3 372	4,30%
Obszar II	161	1 653	9,74%
Obszar III	230	6 001	3,83%
Obszar IV	253	6 911	3,66%
Obszar V	301	2 789	10,79%
Obszar VI	72	2 454	2,93%
Obszar VII	706	4 911	14,38%
Miasto Brodnica	1 868	28 091	6,65%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Brodnicy

Wskaźnik nr 4 – reprezentujący sferę infrastrukturalną: liczba budynków, budowli, których stan konstrukcji ogranicza lub uniemożliwia ich użytkowanie względem ogółu tych obiektów danego obszaru

Tabela 6. Liczba budynków, budowli, których stan konstrukcji ogranicza lub uniemożliwia ich użytkowanie względem ogółu tych na obszarze Miasta Brodnicy

Jednostka	Liczba nieruchomości*	Liczba budynków, budowli, których stan techniczny ogranicza lub uniemożliwia ich użytkowanie*	Liczba budynków, budowli, których stan konstrukcji ogranicza lub uniemożliwia ich użytkowanie względem ogółu tych obiektów danego obszaru
Obszar I	2	0	0,00%
Obszar II	16	12	75,00%
Obszar III	8	6	75,00%
Obszar IV	16	9	56,25%
Obszar V	7	2	28,57%
Obszar VI	2	1	50,00%
Obszar VII	47	40	85,11%
Miasto Brodnica	99	71	71,72%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie „Wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Miasta Brodnicy na lata 2016-2020”

*Budynki stanowiące własność Gminy Miasta Brodnicy i z udziałem własności gminy zarządzanych przez Brodnickie TBS Sp. z o. o.

Na podstawie przeprowadzonych analiz **za obszar zdegradowany został uznany obszar II i obszar VII**. W przypadku obszaru II z 4 badanych wskaźników przyjmują wartości mniej korzystne od średniej dla Miasta Brodnicy (w tym przynajmniej 1 społecznym i przynajmniej 1 spoza sfery społecznej), natomiast w przypadku obszaru VII wszystkie badane wskaźniki odstają niekorzystnie od średniej dla gminy.

Tak wyznaczony obszar zdegradowany koncentruje **31,35% powierzchni** Miasta Brodnicy i jest zamieszkiwany przez **23,37% mieszkańców**.

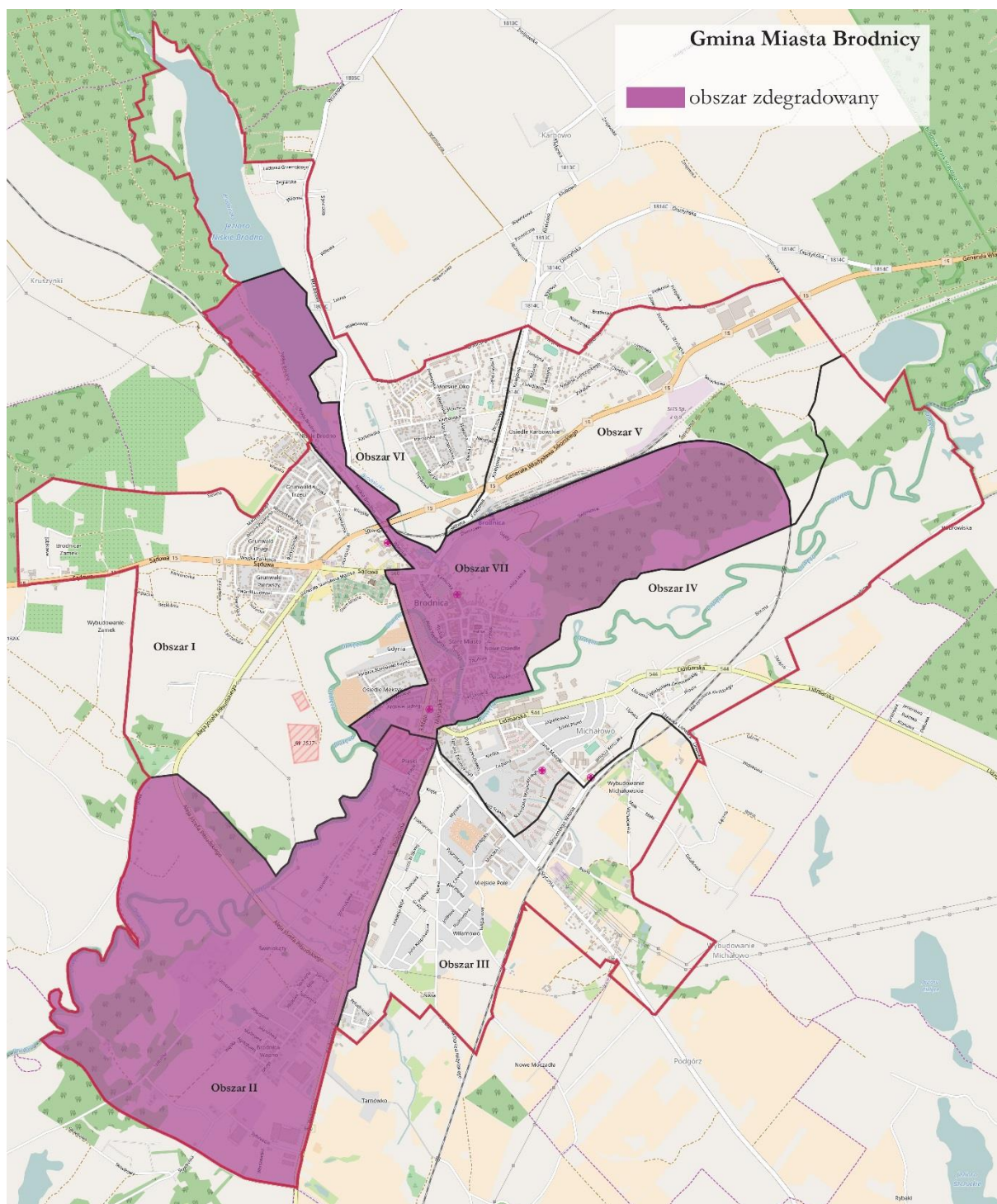
Tabela 7. Obszar zdegradowany w Mieście Brodnicy

Jednostka	Ludność	% ludności gminy	Powierzchnia (ha)	% powierzchni gminy
Obszar II	1653	5,88%	423,50	18,29%
Obszar VII	4911	17,48%	302,37	13,06%
Miasto Brodnica	28091	-	2315,00 ⁸	-
Obszar zdegradowany	6 564	23,37%	725,87	31,35%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Brodnicy

⁸ Na podst. danych GUS BDL.

Mapa 2. Obszar zdegradowany w Gminie Miasta Brodnicy

Źródło: Opracowanie własne na podstawie © autorzy OpenStreetMap

Na terenie obszaru II odnotowano, że 3 spośród 4 badanych wskaźników przyjęły wartości mniej korzystne od średniej dla Miasta Brodnicy, co wskazuje na występowanie następujących problemów:

- Bezrobocie,
- Korzystanie z pomocy społecznej,

- Zły stan techniczny budynków i budowli.

Na terenie obszaru VII odnotowano, że wszystkie badane wskaźniki przyjęły wartości mniej korzystne od średniej dla Miasta Brodnicy, co wskazuje na występowanie następujących problemów:

- Starzenie się społeczeństwa,
- Bezrobocie,
- Korzystanie z pomocy społecznej,
- Zły stan techniczny budynków i budowli.

Zbiornicze zestawienie wartości poszczególnych wskaźników przedstawia poniższa tabela.

Tabela 8. Wskaźniki występowania stanu kryzysowego w jednostkach strukturalnych

Problem	Wskaźnik	Obszar I	Obszar II	Obszar III	Obszar IV	Obszar V	Obszar VI	Obszar VII	Miasto Brodnica
Sfera społeczna									
Starzejące się społeczeństwo	Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze	13,70%	11,01%	10,25%	15,99%	9,61%	10,07%	16,21%	13,08%
Bezrobocie	Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze	5,52%	7,28%	4,70%	4,94%	8,82%	5,69%	10,00%	6,39%
Korzystanie z pomocy społecznej	Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze	4,30%	9,74%	3,83%	3,66%	10,79%	2,93%	14,38%	6,65%
Sfera infrastrukturalna									
Zły stan konstrukcji budynków/budowli ograniczający możliwość ich użytkowania	Liczba budynków, budowli, których stan konstrukcji ogranicza lub uniemożliwia ich użytkowanie względem ogółu tych obiektów danego obszaru	0,00%	75,00%	75,00%	56,25%	28,57%	50,00%	85,11%	71,72%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Brodnicy

4. Obszar rewitalizacji Gminy Miasta Brodnicy⁹

W myśl art. 10 Ustawy o rewitalizacji¹⁰ i „Zasad programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych” obszarem rewitalizacji jest obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk (społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych), na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego, gmina zamierza prowadzić rewitalizację.

Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, lecz nie może obejmować terenów większych niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkałych przez więcej niż 30% mieszkańców gminy. W skład obszaru rewitalizacji mogą wejść obszary występowania problemów przestrzennych, takich jak tereny poprzemysłowe (w tym poportowe i powydobywcze), powojkowe lub pokolejowe, wyłącznie w przypadku, gdy przewidziane dla nich działania są ściśle powiązane z celami rewitalizacji dla danego obszaru rewitalizacji.

W procesie delimitacji obszaru rewitalizacji pod uwagę wzięto te jednostki, które zostały uznane za obszar zdegradowany, zgodnie z „Zasadami programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych”, czyli obszar II i obszar VII¹¹. Tak wskazany obszar przekracza wspomniany próg 20% powierzchni Miasta Brodnicy. W związku z tym obszar rewitalizacji został zawężony do tej jednostki, w której liczba wskaźników z wartościami mniej korzystnymi od średniej dla gminy jest największa. Na terenie obszaru VII, wszystkie 4 analizowane wskaźniki przyjęły wartości mniej korzystne w porównaniu do średniej dla całej gminy, natomiast na obszarze II taki stan odnotowano w odniesieniu do 3 analizowanych wskaźników.

W związku z powyższym **obszar rewitalizacji w Gminie Miasta Brodnicy został zawężony do obszaru VII¹²**. Tak wskazany obszar rewitalizacji nie przekracza progu 30% ludności i 20% powierzchni Miasta Brodnicy. W związku z powyższym **obszar rewitalizacji w Mieście Brodnicy obejmuje 302,37 ha (13,06% powierzchni gminy) i jest zamieszkiwany przez 4 911 osób (17,48% ludności gminy)**.

Tabela 9. Obszar rewitalizacji w Gminie Miasta Brodnicy

Jednostka	Ludność	% ludności gminy	Powierzchnia (ha)	% powierzchni gminy
Obszar VII – obszar rewitalizacji	4911	17,48%	302,37	13,06%
Gmina Miasta Brodnica	28091	-	2315,00¹³	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Brodnicy

Obszar VII cechuje się znacznym zaawansowaniem procesu starzenia się społeczeństwa niż obszar całego Miasta. Odsetek osób starszych w odniesieniu do ogółu ludności na wskazanym obszarze wynosi 16,21% i jest wyższy niż średni wskaźnik dla Miasta Brodnicy, który wynosi 13,08%. Proces starzenia się społeczeństwa jest zjawiskiem powszechnie występującym, a na danym obszarze zostało ono zdiagnozowane jako nasilone. Innym niekorzystnym zjawiskiem są problemy rynku pracy – udział bezrobotnych w liczbie mieszkańców w wieku produkcyjnym na tym obszarze wynosi 10,00%, przy czym średnia dla Miasta Brodnicy w tym przypadku jest równa 6,39%. Na obszarze VII problemem jest również niesamodzielność ekonomiczna mieszkańców – udział osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem wynosi 14,38%, przy średniej dla Miasta Brodnicy 6,65%. Na obszarze objętym rewitalizacją znajduje się wiele budynków (będących własnością Gminy Miasta Brodnicy oraz

⁹ Przedstawione w poniższym rozdziale dane statystyczne dotyczą stanu na 31.12.2015 r.

¹⁰ Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2015 r. poz. 1777 z późn. zm.).

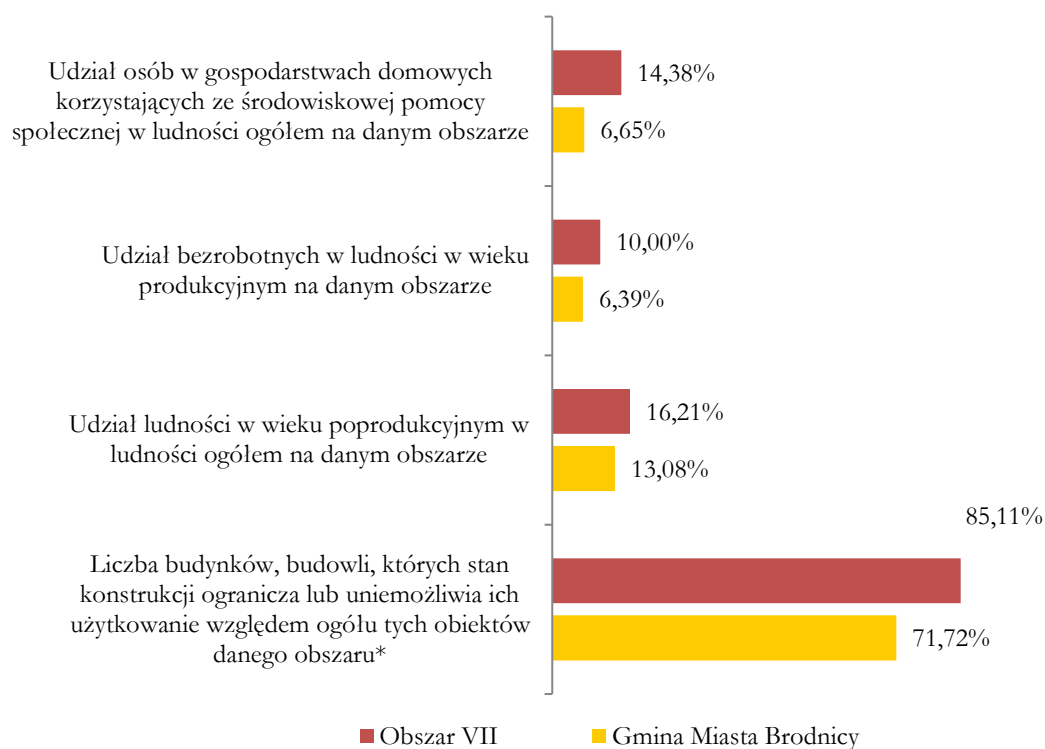
¹¹ Zasięg terytorialny każdego z obszarów został przedstawiony w rozdziale 1.

¹² Zasięg terytorialny obszaru został przedstawiony w rozdziale 1.

¹³ Na podst. danych GUS BDL.

BTBS Sp. z o. o.), których stan techniczny jest zły – 85,11% wobec 71,72% ogółem w mieście. Negatywnym zjawiskiem są braki w infrastrukturze sportowo-rekreacyjnej, zwłaszcza w kontekście posiadanych w obszarze rewitalizacji atrakcyjnych terenów, np. jeziora Niskie Brodno.

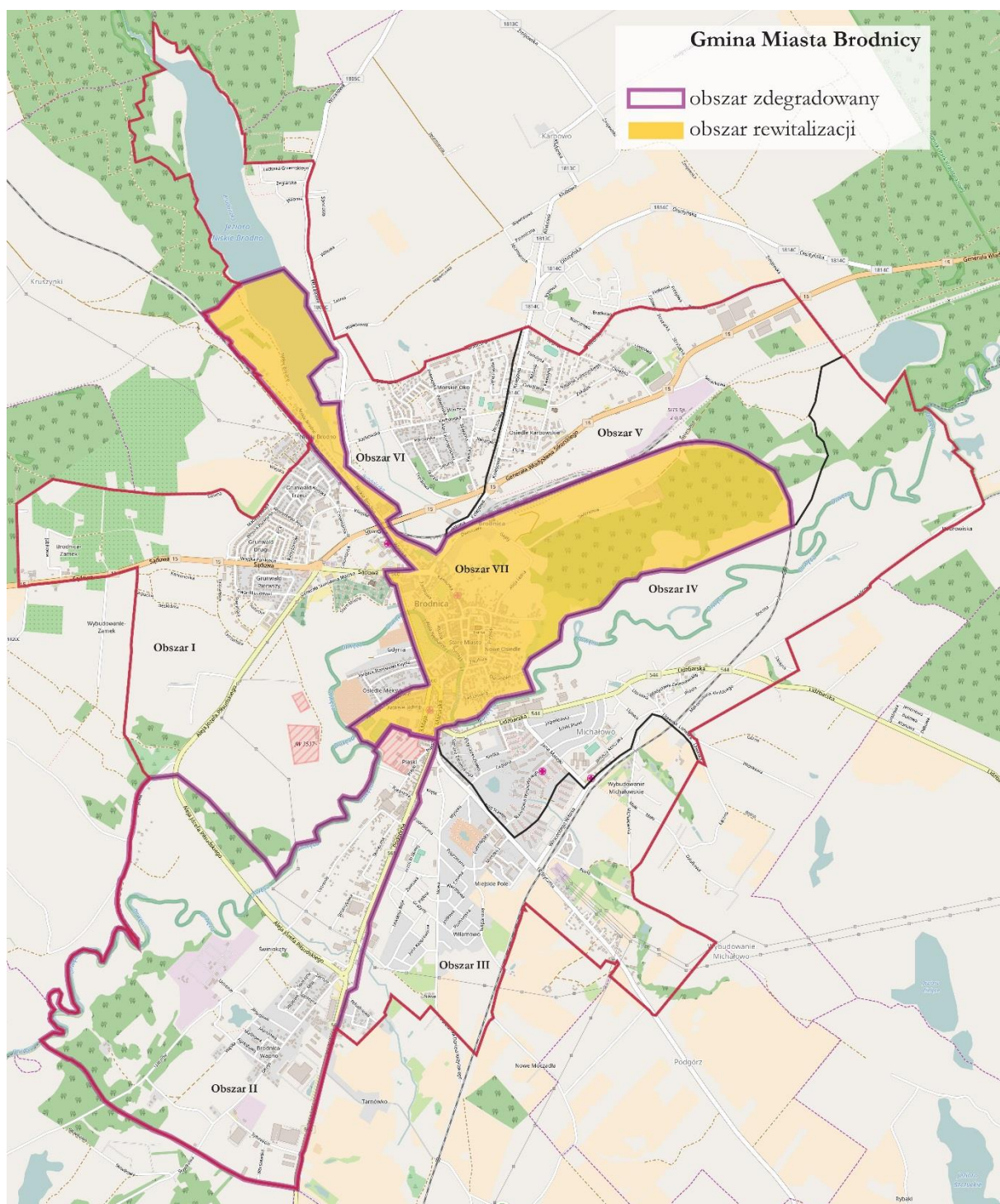
Wykres 3. Wskaźniki delimitacji obszaru rewitalizacji w Gminie Miasta Brodnicy

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Brodnicy

*Budynki będących własnością Gminy Miasta Brodnicy oraz BTBS Sp. z o. o.

Mapa 3. Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji na terenie Gminy Miasta Brodnicy

Źródło: Opracowanie własne na podstawie © autorzy OpenStreetMap

5. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji

W Gminie Miasta Brodnicy rewitalizacją objęto jedną z siedmiu wydzielonych jednostek, tj. obszar VII. Obejmuje on przede wszystkim centralną część miasta ze Starym Miastem, zabudowaniami w zakolu rzeki Drwęcy, miejskie tereny rekreacyjne obejmujące część jeziora Niskie Brodno oraz lasek miejski. Jest to spójna geograficznie i funkcjonalnie jednostka stanowiąca centrum Brodnicy, o powierzchni 302,37 ha, co stanowi 13,06% powierzchni gminy. Na tym terenie mieszka 4 911 osób (17,48% ludności gminy). W jednostce wyznaczonej do rewitalizacji znajduje się 48 ulic.

Tabela 10. Ulice wchodzącego w skład obszaru rewitalizacji

Jednostka	Ulice
Obszar VII	3 Maja, 700-lecia, Aleja Jana Melnickiego, Aleja Leśna, Aleja Wędkarzy, Bazarowa, Czwartaków, Duży Rynek, Dworcowa, Erazma Glicznera, Farna, Gajdy, Gen. Józefa Hallera, Grobłowa, Grunwaldzka, Jatki, Kamionka, Kilińskiego, Kopernika, Kościelna, Kościuszki, Królowej Jadwigi, Mały Rynek, Mazurska, Mickiewicza, Mostowa, Nad Drwęcą, Niskie Brodno, Ogrodowa, Paderewskiego, Piwna, Plac im. Jana Pawła II, Poczтовая, Przedzamcze, Przesmyk, Przykop, Sienkiewicza, Stary Plac Szkolny, Strzelecka, Średnia, Św. Jakuba, Świerkowa, Tylna, Wiejska, Wodna, Zamkowa, Zduńska, Żwirki i Wigury.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Brodnicy

W tej części miasta koncentruje się większość gminnego zasobu komunalnych budynków mieszkalnych, które zamieszkują osoby wykluczone lub zagrożone wykluczeniem społecznym korzystające z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, co przyczynia się do kumulowania negatywnych zjawisk społecznych. Sprzyja to gromadzeniu się zjawisk patologicznych, zwiększeniu liczby przestępstw i wykroczeń.

Tymczasem centrum miasta powinno zapewniać miejsce dla różnych grup społecznych, w których m.in. młodzi ludzie mogą realizować swoje zainteresowania, dorośli uzyskać wsparcie, zdobyć dodatkową wiedzę, rozwiązać swoje problemy. Jednocześnie obszar ten, posiada duży potencjał rozwojowy, wynikający w zasadniczym stopniu z walorów kulturowych i położenia w bliskim sąsiedztwie terenów cennych przyrodniczo, pełniących funkcje turystyczne.

Sfera społeczna

Według danych z 2015 r. na obszarze rewitalizacji mieszkało **4 911 osób**, co stanowi 17,48% ludności miasta. Najliczniejszą grupę stanowili mieszkańcy w wieku produkcyjnym – 3 191 osób, następnie w wieku przedprodukcyjnym – 924 osoby, zaś najmniej liczna była grupa osób w wieku poprodukcyjnym – 796 osób.

Wykres 4. Liczba ludności w 2015 r. na obszarze rewitalizacji

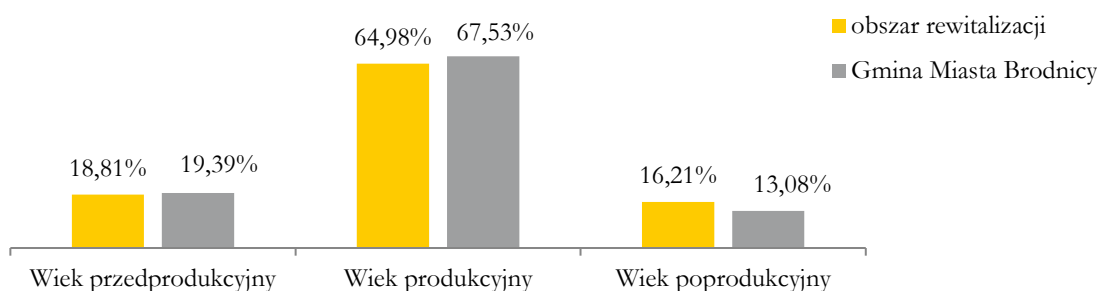
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Brodnicy

Odsetek mieszkańców w wieku produkcyjnym w 2015 r. (64,98%) był niższy niż w gminie (67,53%). **Odsetek osób starszych był natomiast wyższy (16,21%) niż w gminie (13,08%).** Udział

osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców **w tej części miasta jest największy**. Z kolei osoby w wieku przedprodukcyjnym, czyli do 17 roku życia stanowiły 18,81% społeczeństwa na obszarze rewitalizacji, czyli mniej niż średnio w gminie.

Na 100 osób w wieku produkcyjnym przypadają na tym obszarze 54 osoby w wieku nieprodukcyjnym, w związku z tym **wskaźnik obciążenia demograficznego jest niekorzystny**. Z kolei w całym mieście wskaźnik jest korzystniejszy gdyż wynosi 48 osób. Natomiast **stosunek ludności w wieku poprodukcyjnym względem ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze wynosi 24,95%**, podczas gdy w całej gminie jest to 19,37%.

Wykres 5. Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w 2015 r. na obszarze rewitalizacji

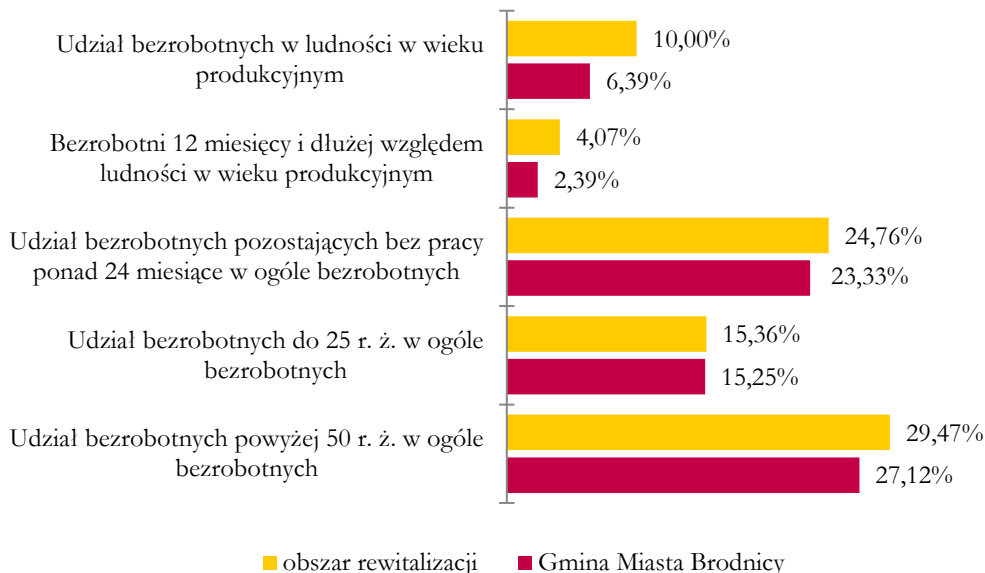
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Brodnicy

Powyższe dane jednoznacznie wskazują, że na obszarze rewitalizacji występują nasilone zjawiska związane ze starzeniem się społeczeństwa. Mając na uwadze zachodzące zmiany demograficzne w całym mieście jednym z najważniejszych zadań jest zapewnienie opieki i włączenia społecznej ludności starszej, w wieku 60 lat i więcej. Zadania w tym aspekcie realizują kluby seniora (Klub Seniora - Towarzystwo Przyjaciół Kultury „Ziemia Michałowska”, Klub Seniora - Towarzystwo Miłośników Kultury „Brodniczanka”, Klubu Seniora „Źródło Zdrowia”, Klub Seniora „Cichy Zakątek” przy Osiedlowym Ośrodku Kultury, Klub Seniora PZERiI, Krąg Seniorów ZHP, Związek Kombatantów RP i Byłych Więźniów Politycznych, Związek Sybiraków), Uniwersytet Trzeciego Wieku przy Towarzystwie Rodziców Dzieci Specjalnej Troski, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej i Brodnicki Dom Kultury. Na obszarze rewitalizacji działa również Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekle somatycznie chorych, Zespół Opieki Zdrowotnej w Brodnicy Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczy. **Osoby starsze w społeczeństwie tego obszaru stanowią grupę defaworyzowaną, zagrożoną wykluczeniem społecznym**. W związku z tym uzasadnione jest podejmowanie działań rewitalizacyjnych mających na celu wsparcie tych osób poprzez zaangażowanie ich we wspólne działania kulturalne i aktywizacyjne. Z uwagi na fakt, iż prognozy demograficzne wskazują na dalsze starzenie się społeczeństwa, w najbliższym czasie zwiększy się potrzeba rozwoju usług opiekuńczych dla osób starszych. W związku z tym, należy systematycznie rozwijać wszechstronną opiekę nad osobami starszymi, zarówno instytucjonalną, w odpowiednich warunkach, jak i w szczególności w ramach niestacjonarnych usług opiekuńczych świadczonych w środowisku.

Wszystkie wskaźniki w sferze bezrobocia na obszarze rewitalizacji przyjmują wartości mniej korzystne od średniej dla gminy. Poziom bezrobocia mierzony odsetkiem osób bezrobotnych zarejestrowanych w ludności w wieku produkcyjnym jest wyższy niż w gminie, gdyż w 2015 r. wynosił 10% wobec 6,39%. **W tej części miasta poziom bezrobocia jest najwyższy**. Stosunek osób bezrobotnych przez okres 12 miesięcy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym również był wyższy – 4,07% wobec 2,39%.

W 2015 r. na obszarze rewitalizacji bez pracy pozostawało 319 (liczba osób zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy). 24,76% tych osób pozostaje bez pracy przez ponad 24 miesiące. Spośród wszystkich bezrobotnych 15,36% to osoby do 25 roku życia, a 29,47% to osoby po 50 roku życia.

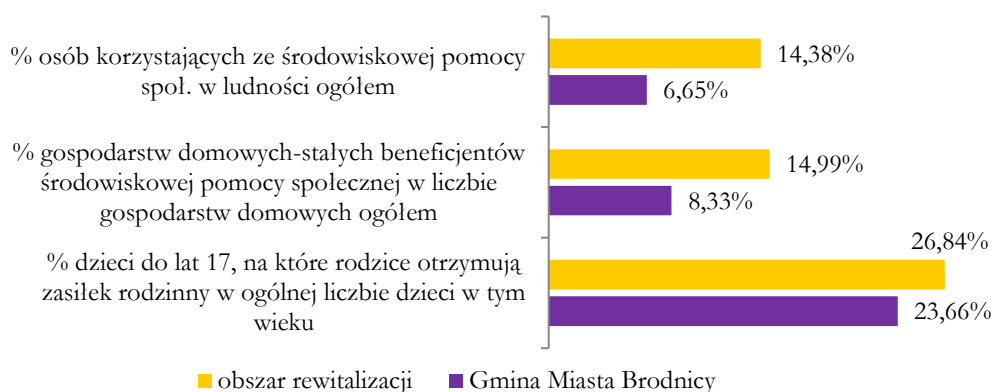
Wykres 6. Bezrobocie w 2015 r. na obszarze rewitalizacji

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Brodnicy i Powiatowego Urzędu Pracy w Brodnicy

Nasilone zjawisko bezrobocia jest kolejnym problemem przemawiającym za objęciem właśnie tej części miasta rewitalizacją. Osoby bezrobotne, a zwłaszcza bezrobotne przez długi okres czasu to kolejna grupa zagrożona wykluczeniem społecznym lub wykluczona społecznie, na którą należy zwrócić uwagę w ramach prowadzonej rewitalizacji.

Wykres 7. Poziom korzystania z pomocy społecznej w 2015 r. na obszarze rewitalizacji

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Brodnicy

Na obszarze rewitalizacji poziom korzystania z pomocy społecznej jest najwyższy w mieście. W 2015 r. ze środowiskowej pomocy społecznej korzystało tutaj 706 osób, zaś stałą pomocą objętych było 258 gospodarstw domowych. **Natężenie korzystania z pomocy społecznej** mierzone odsetkiem osób korzystających w ludności ogółem wyniosło **14,38%** i było znacznie wyższe niż

przeciętnie w gminie (6,65%). Odsetek gospodarstw domowych będących stałymi beneficjentami środowiskowej pomocy społecznej wyniósł 14,99%, czyli więcej niż w gminie (8,33%). Również odsetek dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny był na tym obszarze najwyższy – 26,84%. Najczęstszą przyczyną korzystania z pomocy społecznej jest bezrobocie i ubóstwo. Inne często występujące przyczyny to: niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba i bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. W celu przeciwdziałania zjawisku wykluczenia społecznego i innych zjawisk patologicznych gmina stara się zapewnić mieszkańcom dostęp do specjalistycznych usług pomocy rodzinnej, psychologicznej, prawnej i terapeutycznej, a także realizując różnorakie programy społeczne. Zadania w tym zakresie na obszarze rewitalizacji realizuje szereg instytucji i organizacji: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Klub Aktywności Lokalnej, dom pomocy społecznej, środowiskowy dom samopomocy, spółdzielnia socjalna, Warsztaty Terapii Zajęciowej i Zakład Aktywności Zawodowej, Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna zajmująca się udzielaniem pomocy psychologiczno-pedagogicznej dzieciom i młodzieży. W tej sferze działają również liczne organizacje pozarządowe.

Z policyjnych statystyk wynika, że na obszarze objętym rewitalizacją w 2015 r. doszło do **1736 interwencji z powodu zakłócania porządku publicznego i miru domowego**, co stanowi 39,40% wszystkich interwencji w mieście. Stosunek tych interwencji względem ogółu gospodarstw domowych wyniósł 100,87% i tym samym był znacznie wyższy niż przeciętnie w gminie (49,34%). Tak wysoki odsetek przekraczający 100% oznacza, że policja interweniowała wielokrotnie w tych samych gospodarstwach domowych. Ponadto w 2015 r. na tym obszarze odnotowano 142 przestępstwa i 33 przestępstwa i wykroczenia wśród młodzieży między 13 a 18 rokiem życia. Tym samym **wskaźnik przestępstw kryminalnych na 1000 mieszkańców na obszarze rewitalizacji wynosi 28,91 i był najwyższy w mieście**. Powyższe również wskazuje na potrzebę podjęcia na tym terenie działań rewitalizacyjnych celem przeciwdziałania zjawiskom takim jak przestępczość.

Obszar rewitalizacji charakteryzuje się **najwyższym w gminie odsetkiem dzieci 3-5 letnich objętych edukacją przedszkolną – 69,11%**, a w całym mieście 56,07%. Jednocześnie należy w dalszym ciągu rozwijać bazę nowych miejsc przedszkolnych oraz dążyć do poprawy jakości świadczonych usług edukacyjnych poprzez modernizację infrastruktury, zapewnienie odpowiedniego wyposażenia, wzmocnienie działań w obszarze pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla dzieci i rodziców.

Jakość kształcenia na obszarze rewitalizacji w oparciu o wyniki sprawdzianu szóstoklasisty i egzaminu gimnazjalnego w placówkach działających na tym terenie przedstawiają poniższe tabele. Na obszarze rewitalizacji znajduje się Szkoła Podstawowa nr 1 im. Henryka Sienkiewicza i Gimnazjum nr 1 im. Władysława Jagiełły.

W latach 2013-2015 wyniki sprawdzianu szóstoklasisty w SP nr 1 zawsze były niższe niż w gminie i województwie kujawsko-pomorskim. Również przeciętny wynik z 3 lat (2013-2015) jest niższy niż przeciętny wynik w gminie i w województwie.

Tabela 11. Wyniki sprawdzianu szóstoklasistów

Szkoła	2013	2014	2015*	Przeciętny wynik z 3 lat
Szkoła Podstawowa nr 1 w Brodnicy	54%	59%	58%	57%
Gmina Miasta Brodnicy	60%	63%	64%	62%
Woj.	59%	63%	64%	62%

*Wyniki z I części sprawdzianu szóstoklasisty (tj. języka polskiego i matematyki).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Brodnicy i OKE w Gdańsku

Przeciętne wyniki egzaminu gimnazjalnego w Gimnazjum nr 1 za ostatnie 3 lata (2013-2015) były niższe z języka polskiego, matematyki, języka niemieckiego na poziomie podstawowym w stosunku do przeciętnych wyników osiąganych w gminie i w województwie. Natomiast wyniki z pozostałych przedmiotów były takie same lub wyższe niż w gminie czy województwie.

Tabela 12. Wyniki egzaminu gimnazjalnego

	Przedmiot	Gimnazjum nr 1			Gmina Miasta Brodnicy			woj. kujawsko-pomorskie			Przeciętny wynik z 3 lat		
		2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015	Gim.	Gmina	Woj.
Część humanistyczna	J. polski	58%	66%	60%	62%	67%	59%	61%	65%	60%	61%	63%	62%
	Historia i WOS	58%	61%	63%	58%	61%	62%	56%	58%	62%	61%	60%	59%
Część matematyczna	Matematyka	45%	47%	44%	47%	50%	46%	46%	45%	47%	45%	48%	46%
	Przedmioty przyrodnicze	59%	49%	47%	59%	52%	49%	57%	50%	48%	52%	53%	52%
Języki obce	J. angielski - podst.	59%	67%	62%	57%	68%	63%	60%	64%	63%	63%	63%	62%
	J. angielski - rozsz.	42%	45%	42%	40%	48%	42%	43%	42%	44%	43%	43%	43%
	J. niemiecki - podst.	46%	45%	59%	52%	47%	55%	55%	50%	53%	50%	51%	53%
	J. niemiecki - rozsz.	100%	-	100%	52%	49%	67%	37%	35%	39%	100%	56%	37%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Brodnicy i OKE w Gdańsku

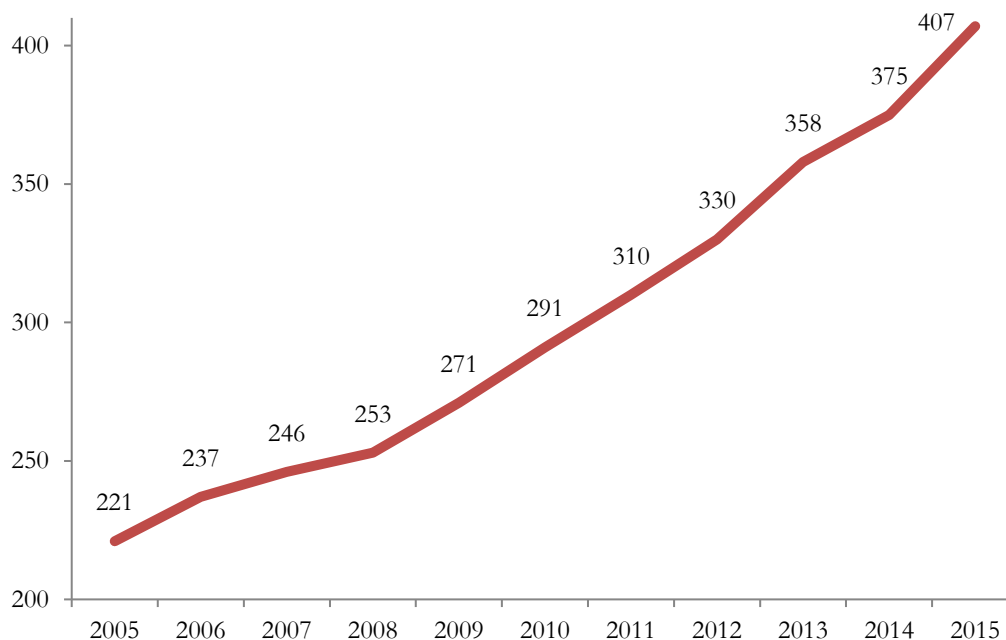
Również w zakresie edukacji na obszarze rewitalizacji widoczne są duże potrzeby, co pokazuje analiza wyników osiąganych przez uczniów zamieszkałych na tym terenie – w 2015 r. średni wynik sprawdzianu szóstoklasistów wyniósł 56% i tym samym jest niższy niż w gminie i województwie.

Na obszarze objętym rewitalizacją działa wiele organizacji pozarządowych, które organizują życie społeczne oraz kulturalne mieszkańców i które w różnych rolach będą mogły uczestniczyć w procesie rewitalizacji.

Sfera gospodarcza

Według danych z 2015 r. na obszarze rewitalizacji **407 osób prowadziło działalność gospodarczą**, tak więc na 100 osób w wieku produkcyjnym 8,29 osób prowadziło własną firmę. To więcej niż przeciętnie w gminie (5,70 osób). Na przestrzeni lat 2005 – 2015 **liczba osób prowadzących działalność gospodarczą wzrosła o 84,15%** z 221 osób w 2005 r. do 407 osób w 2015 r. Brodnica jako centrum gospodarcze powiatu brodnickiego jest najdynamiczniej rozwijającym się ośrodkiem gospodarczym regionu. Dominującą branżą gospodarki jest działalność handlowa. Ponadto ze względu na położenie w sąsiedztwie atrakcyjnych przyrodniczo i turystycznie obszarów (Brodnickiego Parku Krajobrazowego, Rezerwatów przyrody: Bachotek, Mielno, Okonek, Retno, Rzeka Drwęca, Stręszek, Wyspa na Jeziorze Partęczyny, Żurawie Bagno, liczne szlaki piesze, rowerowe i kajakowe) pozytywny wpływ na rozwój gospodarki może mieć właśnie branża turystyczna.

Wykres 8. Liczba osób prowadzących działalność gospodarczą na obszarze rewitalizacji w latach 2005-2015

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Brodnicy

Sfera środowiskowa

W krajobrazie obszaru rewitalizacji **istotne znaczenie ma przepływająca przez ten teren rzeka Drwęca** będąca największym w Polsce ichtiologicznym rezerwatem przyrody, a zarazem uznanym szlakiem kajakowym. Ta część miasta to przede wszystkim tereny zurbanizowane - tereny zabudowy mieszkaniowej, usługowej, przemysłowej, ciągi komunikacyjne oraz sieci infrastruktury technicznej. Ważną rolę w systemie ekologicznym obszaru spełniają **tereny zielone urządzonej** – Park im. Jana Pawła II (powierzchnia 3,4 ha), Park „Chopina” (powierzchnia 1,1 ha), Park Anny Wazówny. Na uwagę zasługuje tzw. lasek miejski ciągnący się od zabudowań Starego Miasta w kierunku wschodniej granicy miasta. Dzięki prowadzeniu prawidłowej gospodarki leśnej i utrzymaniu wartości ochronnych, znaczenie ekologiczne terenu rośnie, czego wyrazem jest utrzymujące się tam stado saren oraz dzików. Dominuje drzewostan sosnowy w różnych klasach wiekowych, z domieszką dębu, świerku i buka. Las pełni funkcję produkcyjną, ekologiczną (ochronną) oraz społeczną. Funkcja ekologiczna wyraża się między innymi korzystnym wpływem na kształtowanie klimatu, skład atmosfery, regulacją obiegu wody w przyrodzie, ochroną gleb przed erozją i krajobrazu przed stepowaniem, zachowaniem potencjału biologicznego bardzo dużej liczby gatunków i ekosystemów, a także różnorodności krajobrazu. Z kolei funkcje społeczne lasu kształtują korzystne warunki zdrowotne i rekreacyjne dla społeczeństwa, zapewniają rozwój kultury, nauki i edukacji ekologicznej społeczeństwa. Stąd też konieczne jest podejmowanie dalszych działań chroniących las miejski przed degradacją.

Wody przepływające przez obszar rewitalizacji Drwęcy pod względem potencjału ekologicznego zakwalifikowano do III klasy (stan umiarkowany). Według danych z 2014 r. dla punktu pomiarowego Szabda stan wód Drwęcy pod kątem oceny biologicznej oceniono jako umiarkowany, oceny fizykochemicznej - dobry, oceny hydromorfologicznej – bardzo dobry, oceny bakteriologicznej – niezadowolający. **Część obszaru rewitalizacji znajduje się na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią**, tereny te występują w dolinie rzeki Drwęcy. Na obszarach tych zabrania się wykonywania robót oraz czynności utrudniających ochronę przed powodzią lub zwiększających zagrożenie

powodziowe, w tym: wykonywania urządzeń wodnych oraz budowy innych obiektów budowlanych; sadzenia drzew lub krzewów, z wyjątkiem plantacji wiklinowych na potrzeby regulacji wód oraz roślinności stanowiącej element zabudowy biologicznej dolin rzecznych lub służącej do wzmocnienia brzegów, obwałowań lub odsypisk; zmiany ukształtowania terenu, składowania materiałów oraz wykonywania innych robót, z wyjątkiem robót związanych z regulacją lub utrzymywaniem wód, a także utrzymywaniem, odbudową, rozbudową lub przebudową wałów przeciwpowodziowych wraz z obiektami związanymi z nimi funkcjonalnie. Na obszarze rewitalizacji nie występują obszary narażone na niebezpieczeństwo osuwania się mas ziemnych.

Drwęca ma istotny wpływ na organizację przestrzeni i środowisko. Utrzymanie i udostępnienie dla mieszkańców i turystów (lub ochrona) terenów wzdłuż rzeki oraz sukcesywna rewitalizacja samej Drwęcy powinno być jednym z ważniejszych celów polityki gospodarowania przestrzenią zurbanizowaną i otwartą.

W obszarze rewitalizacji znajduje się również część naturalnego zbiornika wodnego – **jeziora Niskie Brodno**. Jest to jezioro polodowcowe typu rynnowego o powierzchni ponad 87 ha. Posiada słabo urozmaiconą linię brzegową i dwie wąskie zatoki (w części południowej i północnej). Jest to zbiornik przepływowy, przez który przepływa Struga Brodnicka, która uchodzi do Drwęcy. Wody jeziora zostały zakwalifikowane do wód III klasy czystości.

Na obszarze rewitalizacji znajduje się szereg cennych przyrodniczo terenów objętych **ochroną prawną**:

- Natura 2000 – obszary siedliskowe „Dolina Drwęcy”. Rzeka Drwęca stanowi korytarz ekologiczny, wykorzystywany przez różne gatunki ryb, minogów, zwierząt i ptaków. Obszar ten znajduje się w granicach korytarzy ekologicznych o znaczeniu ponadlokalnym wykorzystywanych przez duże ssaki. Dolina Drwęcy stanowi cenny zasób zróżnicowanych siedlisk dla gatunków zwierząt rzadkich i poddanych ochronie związanych ze środowiskiem wodnym – występują tu liczne i zróżnicowane siedliska przyrodnicze.
- Rezerwat „Rzeka Drwęca”, którego celem jest ochrona środowiska wodnego i ryb w nim bytujących, w szczególności pstrąga, lososia, troci i certy.
- Obszar chronionego krajobrazu „Dolina Drwęcy”.
- Pomnik przyrody dąb „Kopernik” przy ul. Kamionka (dz. nr 956/2).
- 3 pomniki przyrody zlokalizowane w Parku Chopina (dz. nr 1214/4, 1213).
- Pomnik przyrody – pojedyncze drzewo przy ul. Niskie Brodno (dz. nr 221/2).

Ponadto obszar rewitalizacji sąsiaduje z obszarem Natura 2000 „Bagienna Dolina Drwęcy”. Teren ten jest częścią doliny Drwęcy, na odcinku pomiędzy Brodnicą a przecinającą dolinę drogą prowadzącą z Jajkowa do Głębozka. Dolina ma od 0,6 do 3,0 km szerokości, zajęta jest przez bagna i łąki, pocięte systemem rowów. Pozostały tu także liczne starorzecza. Koryto rzeki ma charakter naturalny, rzeka silnie meandruje, wczesną wiosną na ogół wylewa, tworząc rozległe rozlewiska. Roślinność jest silnie zróżnicowana, oprócz łąk występują tu turzycowiska, trzcinowiska, a także niewielkie laski i zarośla wierzbowe.

Cały teren miasta znajduje się w granicach obszaru funkcjonalnego „**Zielone Płuca Polski**”. Został on wyznaczony w celu ochrony, najwyższych w skali kraju, walorów przyrodniczych i krajobrazowych. Rozwój gospodarczy w granicach obszaru musi uwzględniać konieczność szybkiego i efektywnego wprowadzania zasad zrównoważonego rozwoju, w szczególności: racjonalne gospodarowanie wodą,

retencjonowanie wód, likwidację źródeł emisji ścieków nieoczyszczonych, rozwój rolnictwa ekologicznego, rozwój turystyki kwalifikowanej, zwiększanie lesistości.

Na obszarze rewitalizacji nie będą podejmowane żadne działania mogące negatywnie wpłynąć na stan środowiska.

Część miasta objęta rewitalizacją charakteryzują się **największą koncentracją źródeł emisji zanieczyszczeń powietrza**. Głównym zagrożeniem dla środowiska jest niska emisja z palenisk domowych i kotłowni lokalnych oraz zakładów produkcyjnych, które stanowią podstawowe źródło emisji zanieczyszczeń pyłowych i gazowych do powietrza atmosferycznego. Do szczególnie uciążliwych należą zanieczyszczenia komunikacyjne. Znaczną poprawę w tym zakresie stanowi otwarcie obwodnicy Brodnicy w ciągu drogi krajowej nr 15. Na przestrzeni ostatnich lat obserwuje się wzrost zużycia energii elektrycznej, paliw gazowych, paliw opalowych oraz poboru ciepła systemowego. Odnotowano również wzrost liczby pojazdów. Wszystko to powoduje wzrost emisji CO₂ oraz innych gazów. Na zwiększone zużycie energii i niską emisję wpływ ma stan techniczny zabudowy na obszarze rewitalizacji. Ze względu na liczne walory przyrodnicze i turystyczne wymagane są kompleksowe działania nakierowane na niwelowanie głównych zagrożeń dla środowiska, w szczególności w zakresie ochrony powietrza poprzez ograniczanie niskiej emisji z palenisk domowych, lokalnych kotłowni i zakładów produkcyjnych.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna i techniczna

Obszar rewitalizacji obejmujący najstarszą część miasta charakteryzuje się bogatym i różnorodnym dziedzictwem kulturowym. Obiekty znajdujące się na tym terenie tworzą swego rodzaju enklawy zabudowy z różnych epok, wskazując tym samym etapy rozwoju miasta. Na obszarze średniowiecznego miasta oraz dawnym przedmieściu Kamionka przeważa zabudowa z XIX i początku XX wieku. Jest ona przemieszana z zabudową wcześniejszą, wskazującą na ciągłość i historię osadnictwa na tym terenie. Na terenie miasta istnieją enklawy dobrze zachowanej architektury modernistycznej, stanowiącej niewątpliwie atut turystyczny. Najważniejsze zabytki tego obszaru to: dzielnica Stare Miasto, Kościół parafialny p. w. św. Katarzyny Aleksandryjskiej, Kościół filialny rzym.-kat. p. w. Matki Bożej Królowej Polski, ruiny zamku pokrzyżackiego z terenem zamku oraz przedzamcze wraz z murami otaczającymi zabudowania folwarku, Pałac Anny Wazówny, mury miejskie, wieża gotycka tzw. Mazurska, Brama Kamienna (Chelmińska), pozostałości ratusza na Dużym Rynku, spichlerz z barokowym portalem na ul. Św. Jakuba, spichlerz na ul. Wodnej. Wiele obiektów wymaga podjęcia odpowiednich prac renowacyjnych. Ponadto część obszaru rewitalizacji znajduje się w zasięgu strefy pełnej ochrony konserwatorskiej „A” oraz strefy ochrony konserwatorskiej „B”.

Na obszarze rewitalizacji funkcjonują **placówki kultury**, którymi są: Brodnicki Dom Kultury, Muzeum w Brodnicy oraz Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna. Zadania w zakresie sportu realizuje Ośrodek Sportu i Rekreacji. OSiR administruje następującymi **obiektami infrastruktury sportowej**: hala sportowo – widowiskowa, siłownia, kręgielnia, sauna, Stadion Miejski, skatepark, korty tenisowe, syntetyczne boisko piłkarskie, przystań kajakowa im. Henryka Strzeleckiego nad rzeką Drwęcą przy ul. Paderewskiego 17. W Brodnicy organizowane są liczne imprezy sportowe – turnieje piłki nożnej, siatkówki, siatkówki plażowej, tenisa stołowego, spływy kajakowe, zawody żeglarskie, działają tu kluby sportowe i stowarzyszenia kultury fizycznej. Na tym terenie odbywa się szereg imprez cyklicznych, do najciekawszych należy związany z postacią Anny Wazówny Międzynarodowy Jarmark Ekologiczny - „Jarmark z królową Anną”.

W granicach obszaru rewitalizacji obowiązują następujące **miejsce plany zagospodarowania przestrzennego**:

- Uchwała Nr XL/395/06 Rady Miejskiej w Brodnicy z dnia 21 września 2006 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego przy ulicy Sienkiewicza.
- Uchwała Nr XXVIII/315/2009 Rady Miejskiej w Brodnicy z dnia 1 grudnia 2009 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Brodnicy dla obszaru w rejonie ulic Kamionka, Przedzamcze i Zamkowa wraz z Parkiem Chopina do historycznych murów miejskich.
- Uchwała Nr XX/225/2008 Rady Miejskiej w Brodnicy z dnia 19 grudnia 2008 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Brodnicy dla obszaru w rejonie ulic: Mostowej, Kościelnej i Sienkiewicza.
- Uchwała Nr XXX/340/2010 Rady Miejskiej w Brodnicy z dnia 24 lutego 2010 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Brodnicy dla obszaru zawartego pomiędzy ulicami 3 Maja, Królowej Jadwigi i Paderewskiego oraz rzeką Drwęcą i terenem jednostki wojskowej.
- Uchwała Nr XIX/207/2008 Rady Miejskiej w Brodnicy z dnia 20 listopada 2008 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Brodnicy dla obszaru w rejonie ulic: Lidzbarskiej, 18 Stycznia i Czwartaków.
- Uchwała Nr XXXVI/417/2010 Rady Miejskiej w Brodnicy z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Brodnicy dla obszaru na zapleczu ulic: Żwirki i Wigury oraz Ogrodowej.
- Uchwała Nr XXXIII/291/2013 Rady Miejskiej w Brodnicy z dnia 8 października 2013 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Brodnicy dla obszaru położonego w rejonie ulicy Świerkowej.
- Uchwała Nr XVII/181/2008 Rady Miejskiej w Brodnicy z dnia 12 sierpnia 2008 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru w rejonie ulic Wczasowej i Niskie Brodno do jeziora Niskie Brodno w Brodnicy.
- Uchwała Nr XXXV/385/2001 Rady Miejskiej w Brodnicy z dnia 28 czerwca 2001 r. w sprawie: zmiany miejscowego ogólnego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Brodnicy w części obszaru oznaczonego G1-06-ZZ-M – 06.1.Z oraz 06.2.KL, w rejonie ul. Niskie Brodno.
- Uchwała Nr XXI/241/96 Rady Miejskiej w Brodnicy z dnia 19 września 1996 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Brodnicy w części dotyczącej odcinka drogi głównej Nr 52 (od ulicy Sądowej do Sikorskiego).

Zgodnie ze **Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego** Miasta Brodnicy obszar rewitalizacji znajduje się w obrębie dwóch głównych stref funkcjonalnych, którym przyporządkowano tereny pełniące funkcje wiodące oraz określono ogólne zasady i wskaźniki ich zagospodarowania:

- **Strefa zainwestowana**, w której przewidziany jest rozwój i utrzymanie istniejącej zabudowy i inwestycji – tereny rozwojowe.
- **Strefa otwarta** – tereny otwarte z możliwością ograniczonego wykorzystania tych obszarów dla funkcji rekreacyjnej i turystycznej.

W strefie zainwestowania wyodrębniono tereny o następującym przeznaczeniu:

- Zabudowy śródmiejskiej o charakterze mieszkaniowo-usługowym (C),
- Zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej (MW),
- Zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (MN),

- Zabudowy mieszkaniowo-usługowej (MU),
- Zabudowy usług publicznych (UP),
- Zabudowy usług (U),
- Zabudowy usług i zieleni urządzonej (U/Z),
- Aktywności gospodarczej (AG),
- Obsługi technicznej miasta (T).

Z kolei w strefie otwartej znajdują się tereny o przeznaczeniu na:

- Tereny zieleni urządzonej, wypoczynku i sportu: zieleni urządzonej, parków, skwerów i zieleńców (ZP), zieleni ogrodów działkowych (ZD), zieleni cmentarnej (ZC) zieleni urządzonej z usługami (Z/U),
- Tereny zieleni naturalnej i półnaturalnej: lasów i doleśń (ZL), rolne i trwałych użytków zielonych (Z),
- Tereny wód otwartych – (W): płynących (WP), stojących (WS).

Bardzo ważną kwestią z punktu rozwoju zarówno całego miasta, jak i obszaru rewitalizacji jest zharmonizowanie rozwoju społeczno-gospodarczego z zachowaniem zasobów i ochroną środowiska przyrodniczego. Do głównych **celów polityki zagospodarowania przestrzennego miasta w zakresie ochrony środowiska i jego zasobów** należą:

- Poprawa jakości wód powierzchniowych (zwłaszcza jeziora) i podziemnych, ochrona zasobów wodnych.
- Osiągnięcie wymaganych standardów jakości powietrza atmosferycznego, ograniczenie „niskiej emisji” oraz emisji z sektora komunikacyjnego przy równoczesnym utrzymaniu standardów jakości powietrza dla pozostałych zanieczyszczeń na dotychczasowym poziomie.
- Zapobieganie przekształcaniu i degradacji powierzchni ziemi.
- Ochrona przed hałasem komunikacyjnym i przemysłowym.
- Wdrożenie nowoczesnego systemu gospodarowania odpadami.
- Ochrona walorów środowiska, przyrody i krajobrazu; kształtowanie systemu obszarów chronionych.
- Przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska na skutek wystąpienia awarii przemysłowych oraz awarii wynikających z transportu materiałów niebezpiecznych.

W granicach obszaru rewitalizacji znajduje się **szereg obiektów, których stan techniczny ogranicza lub uniemożliwia użytkowanie, przestrzeni publicznych znajdujących się w złym stanie oraz przestrzeni wykazujących cechy przestrzeni zdegradowanych:**

- Brodnicki Dom Kultury wraz z otoczeniem,
- Budynki mieszkalno-użytkowe zlokalizowane w obrębie Starego Miasta, a przede wszystkim ich zaplecza wraz z zabudową gospodarczą,
- Tzw. stara plaża nad jeziorem Niskie Brodno,
- Tereny w rejonie ul. Przykop, Tylnej i Nad Drwęcą (nie będące własnością gminy),
- Nieukończona budowa obiektu przy ul. Kościelnej 2.

Na terenie Starego Miasta obserwuje się **znaczne zużycie substancji mieszkaniowej**. Teren zabudowy śródmiejskiej wymaga przekształceń i rehabilitacji zabudowy w celu polepszenia warunków mieszkaniowych i standardu lokali usługowych. Na obszarze rewitalizacji znajduje się wiele obiektów Brodnickiego TBS Sp. z o. o. Warunki techniczne części budynków są złe i wpływają negatywnie na poziom życia ich mieszkańców, ale również przyczyniają się do zwiększonej emisji szkodliwych związków do powietrza atmosferycznego oraz zwiększonego poboru energii. Wiele z tych obiektów zlokalizowanych jest w centralnych, reprezentacyjnych częściach miasta odwiedzanych przez turystów, a więc ich stan ma

również wpływ na percepcję Brodnicy. Na obszarze objętym rewitalizacją około 85,11% budynków¹⁴ znajduje się w złym stanie technicznym i wymaga podjęcia działań modernizacyjnych (40 spośród 47 budynków).

Poziom wyposażenia w infrastrukturę techniczną jest bardzo dobry. Obszar jest **zwodociagowany i skanalizowany**. Do sieci wodociągowej podłączonych jest 832 nieruchomości, a do sieci kanalizacyjnej 796 nieruchomości. Wszystkie inwestycje dotyczące zaopatrzenia mieszkańców w wodę oraz odprowadzania ścieków prowadzi Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Brodnicy.

Słabo rozwinięta jest sieć gazowa. Według danych z 2015 r. w całym mieście z sieci gazowej korzystało zaledwie 5,5% ludności, a jej długość wynosiła 54 311 m, ogółem do sieci podłączonych było 146 nieruchomości. W związku z rosnącym zainteresowaniem ludności miasta wykorzystywaniem gazu jako źródła energii cieplnej potrzebny jest **dalszy rozwój sieci gazowej**. Obszar rewitalizacji wyposażony jest również w **sieć ciepłowniczą**. Do sieci ciepłowniczej podłączonych jest 116 nieruchomości, czyli 23,72% ogółu budynków. Pozostałe nieruchomości ogrzewane są za pomocą indywidualnych kotłowni, w których spalany jest najczęściej węgiel.

Przez obszar rewitalizacji przebiega fragment **drogi krajowej nr 15**. Dużym obciążeniem dla tej części miasta stało się wybudowanie obwodnicy w ciągu DK 15 od Ronda Toruńskiego do Ronda Olsztyńskiego. Pozostałą sieć drogową tworzą droga wojewódzka nr 560 i 544, droga powiatowa nr 1805C oraz drogi gminne. Obszar wyposażony jest również w **komunikację publiczną**, którą obsługuje Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. Komunikacja miejska składa się z 5 linii autobusowych: 1, 2, 3, 4, 5. Stan taboru komunikacji miejskiej w Brodnicy jest niezadawalający. Autobusy, z uwagi na swój wiek są w nienajlepszym stanie technicznym, wymagają bieżących napraw i remontów. W celu poprawy bezpieczeństwa i komfortu jazdy pasażerów należałoby zakupić nowe, ekologiczne i energooszczędne pojazdy.

¹⁴ Budynki stanowiące własność Gminy Miasta Brodnicy i z udziałem własności gminy zarządzanych przez Brodnickie TBS Sp. z o. o.

6. Wizja stanu obszaru rewitalizacji po przeprowadzeniu rewitalizacji

W prowadzeniu procesu rewitalizacji zgodnie z obowiązującymi przepisami, pierwszym krokiem było przeprowadzenie pełnej diagnozy problemów z jakimi borykają się mieszkańcy Gminy Miasta Brodnicy. Na tej podstawie zdefiniowana została wizja zmiany (odnowy) obszaru wymagającego rewitalizacji, czyli obszaru VII, który obejmuje centralną część miasta ze Starym Miastem, zabudowaniami w zakolu rzeki Drwęcy, miejskie tereny rekreacyjne obejmujące część jeziora Niskie Brodno oraz lasek miejski. Wizja wyprowadzenia obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego obejmuje okres do 2023 r. i odnosi się do wszystkich sfer, w których zdiagnozowano problemy.

Wizja

Obszar predysponowany do objęcia rewitalizacją, czyli centralna część miasta Brodnicy ze Starym Miastem, zabudowaniami w zakolu rzeki Drwęcy, miejskimi terenami rekreacyjnymi obejmującymi część jeziora Niskie Brodno oraz lasek miejski to teren cechujący się nagromadzeniem negatywnych zjawisk w sferze społecznej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej. Ta część miasta cechuje się znacznym zaawansowaniem procesu starzenia się społeczeństwa. Udział osób w wieku poprodukcyjnym w strukturze społeczeństwa na tym terenie należy do najwyższych w gminie. Proces starzenia się społeczeństwa jest zjawiskiem powszechnie występującym, a na danym obszarze zostało ono zdiagnozowane jako nasilone. Kolejnym istotnym zagadnieniem problemowym jest wysoki poziom bezrobocia oraz nasilone korzystanie z pomocy społecznej – zarówno bezrobocie, jak i korzystanie z pomocy społecznej należy do najwyższych w gminie. Negatywnym zjawiskiem społecznym towarzyszy zły stan techniczny budynków/budowli, który uniemożliwia lub ogranicza ich użytkowanie i dodatkowo ma negatywny wpływ na środowisko. Degradacja stanu budynków/budowli wpływa również niekorzystnie na jakość świadczonych usług społecznych lub ich brak.

Sposobem na rozwiązanie/złagodzenie zdiagnozowanych problemów jest wdrożenie lokalnego programu rewitalizacji i realizacja zawartych w nim przedsięwzięć nastawionych na wyprowadzenie obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego. Aby poprawić sytuację panującą na obszarze rewitalizacji konieczne jest podjęcie przede wszystkim szeroko zakrojonych działań społecznych nastawionych na kompleksową aktywizację mieszkańców w wymiarze społecznym i zawodowym. W tym celu na obszarze rewitalizacji planuje się przeprowadzić działania skierowane na wszechstronne wsparcie i aktywne włączenie osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym:

- aktywizacja i integracja seniorów
- zwiększenie szans na zatrudnienie i umiejętności społecznych osób bezrobotnych i uzależnionych od świadczeń pomocy społecznej poprzez indywidualne plany rozwoju, mentoring, wsparcie psychologiczne, doradztwo zawodowe, trening umiejętności społecznych, wizyty studyjne, staże zawodowe itp.,
- zwiększenie dostępu do usług społecznych w szczególności usług środowiskowych oraz usług wsparcia rodziny dla osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, stykających się z różnymi patologiami,
- stworzenie ciekawej oferty spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.

Aby działania o charakterze społecznym przeprowadzić w atrakcyjny sposób i dostosować je do potrzeb wszystkich grup potrzebujących wsparcia konieczne jest odpowiednie zagospodarowanie przestrzeni publicznych, które stanowią najbardziej odpowiednie miejsce aktywizacji i integracji społeczności lokalnej. Takim miejscem, które jest niezbędne do realizacji działań społecznych, niwelujących istniejące problemy społeczne są tereny zieleni miejskiej – Parki im. Jana Pawła II, Park

42

Projekt jest realizowany przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej,
w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

Anny Wazówny, Aleja Wędkarzy oraz Aleja Melnickiego. Zagospodarowanie tego obszaru (poprzez stworzenie ścieżek edukacyjnych, zmodernizowanie ciągów komunikacyjnych wraz z niezbędną infrastrukturą i ścieżki rowerowej, zagospodarowanie szaty roślinnej, wybudowanie edukacyjnego placu zabaw czy przebudowę oświetlenia) spowoduje, że miasto zyska idealną przestrzeń na której realizowana będzie atrakcyjna oferta działań społecznych.

W powiązaniu z powyższymi działaniami planuje się przeprowadzić inwestycje mające na celu poprawę stanu technicznego budynków i budowli o charakterze społecznym. Przeprowadzenie prac remontowych i termomodernizacyjnych wpłynie pozytywnie na stan tych budynków, jakość świadczonych usług, a także na stan środowiska na obszarze rewitalizacji.

Efektom przeprowadzonych działań rewitalizacyjnych będzie poprawa jakości życia osób z różnych przyczyn zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym w parze z poprawą jakości infrastruktury i przestrzeni publicznych, służących mieszkańcom. Dzięki temu zdiagnozowane na obszarze rewitalizacji problemy zostaną złagodzone. Ponadto podjęcie wskazanych działań rewitalizacyjnych przyczyni się do osiągnięcia efektów rewitalizacji w województwie kujawsko-pomorskim: wzrost aktywności społecznej, ożywienie społeczne, zmniejszenie poziomu ubóstwa i wykluczenia społecznego (związanego m. in. z oddaleniem od rynku, degradacją obszarów, niewystarczającym dostępem do dobrej jakości niedrogich usług społecznych), w tym poprzez poprawę warunków uczestnictwa osób w trudnej sytuacji w życiu społecznym i gospodarczym.

7. Cele rewitalizacji i kierunki działań

W odpowiedzi na zidentyfikowane problemy, na podstawie których obszar VII (centralna część miasta ze Starym Miastem, zabudowaniami w zakolu rzeki Drwęcy, miejskie tereny rekreacyjne obejmujące część jeziora Niskie Brodno oraz lasek miejski) został wskazany jako obszar zdegradowany wymagający rewitalizacji, wyznaczono odpowiadające im cele pozwalające na ich rozwiązanie lub złagodzenie. Poniżej sformułowane cele są pochodną wizji określającej stan końcowy procesu rewitalizacji w roku 2023 i są ukierunkowane na osiąganie efektów procesów rewitalizacji w województwie kujawsko-pomorskim. Do celów przypisano konkretne kierunki działań. Stanowią one zestawienie najważniejszych grup działań pozwalających na osiągnięcie założonego celu. Zaś na każdy kierunek składają się konkretne przedsięwzięcia rewitalizacyjne¹⁵.

Tabela 13. Problemy, cele, kierunki działań i przedsięwzięcia

Problemy na podstawie których wyznaczono obszar rewitalizacji	Cel	Kierunki działań	Przedsięwzięcie
<ul style="list-style-type: none"> - Zaawansowanie procesu starzenia się społeczeństwa, - Wysokie bezrobocie, - Nasilone korzystanie z pomocy społecznej, - Wiele obiektów cechuje się złym stanem technicznym, który uniemożliwia lub ogranicza ich użytkowanie i dodatkowo ma negatywny wpływ na środowisko, - Zły stan techniczny budynków wpływa również niekorzystnie na jakość świadczonych usług społecznych lub ich brak 	Poprawa jakości życia osób z różnych przyczyn zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym w parze z poprawą jakości infrastruktury służącej mieszkańcom	Wzrost ożywienia społecznego i zawodowego na obszarze rewitalizacji	Aktywna integracja osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poprzez poprawę i wzmocnienie ich zdolności do zatrudnienia
			Zwiększenie dostępności usług społecznych
			Działania wspierające wzrost aktywności prospołecznej

Źródło: Opracowanie własne

Wyznaczony cel rewitalizacji został opisany skwantyfikowanymi wskaźnikami, z określonymi wartościami bazowymi i docelowymi planowanymi do osiągnięcia w 2023 r. Do badania wybrano przede wszystkim te wskaźniki, które stały się podstawą do wyznaczenia danych obszarów jako zdegradowanych i do rewitalizacji. Zakłada się, że przeprowadzone działania rewitalizacyjne spowodują przynajmniej zrównanie badanych wskaźników do poziomu gminy.

¹⁵ Na przedsięwzięcie rewitalizacyjne składa się projekt lub grupa projektów i innych działań, w szczególności o charakterze społecznym, gospodarczym, urbanistycznym, budowlanym, środowiskowym, konserwatorskim, edukacyjnym, naukowym, zdrowotnym lub kulturalnym, zawartym lub wynikającym z programu rewitalizacji oraz logicznie powiązanych z treścią i celami programu rewitalizacji.

Tabela 14. Wskaźniki dla celów rewitalizacji

Nazwa wskaźnika	Rok bazowy	Rok docelowy
CEL: Poprawa jakości życia osób z różnych przyczyn zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym w parze z poprawą jakości infrastruktury służącej mieszkańcom		
Liczba osób w wieku poprodukcyjnym, u których wzrosła aktywność społeczna	0	70
Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze	10,00%	9,50%
Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze	14,38%	10,30%
Liczba budynków, budowli, których stan konstrukcji ogranicza lub uniemożliwia ich użytkowanie względem ogółu tych obiektów danego obszaru	85,11%	72,34%
Liczba osób bezrobotnych, u których wzrosła aktywność społeczna	0	15
Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, u których wzrosła aktywność społeczna	0	200
Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją	0	ok. 5,7 (w tym 1,6 ha to obszar rzeki Drwęcy przebiegającej przez teren parku, jako otoczenie funkcjonalnie związane z obszarem parku)
Liczba osób korzystających z rewitalizowanych obszarów bądź utworzonej/rekultywowanej przestrzeni w miastach	0	3437

Źródło: Opracowanie własne

8. Lista przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Tabela 15. Główne projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Obszar rewitalizacji ¹⁶	Przedsięwzięcie	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu ¹⁷	Opis projektu					
				Podmiot realizujący projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
CEL REWITALIZACJI: Poprawa jakości życia osób z różnych przyczyn zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym w parze z poprawą jakości infrastruktury służącej mieszkańcom									
Kierunek działań: Inwestycje w infrastrukturę społeczną									
Ob. VII	Poprawa stanu technicznego obiektów i przestrzeni publicznych pełniących funkcje społeczne	1. Rewitalizacja zielonych płuc miasta Brodnicy RPO, Działanie 6.2	T	Gmina Miasta Brodnicy	Projekt polegał będzie na: <ul style="list-style-type: none"> stworzeniu ścieżek edukacyjnych, zmodernizowaniu ciągów komunikacyjnych wraz z niezbędną infrastrukturą, tj. kanalizacją deszczową, wodociągową oraz sanitarną, rozplanowaniu i zagospodarowaniu szaty roślinnej, w tym dokonaniu nowych nasadzeń, modernizacji istniejących alejek i ścieżki rowerowej, ustawieniu małej infrastruktury technicznej – ławki, kosze na śmieci, zewnętrzna siłownia dla mieszkańców i turystów, wybudowaniu edukacyjnego placu zabaw przeznaczonego zarówno dla dzieci, młodzieży, osób dorosłych, jak 	Park im. Jana Pawła II, Park Anny Wazówny, Aleja Wędkarzy, Aleja Melnickiego	6.801.681,81	Wskaźniki produktu: - Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją – ok. 5,7 (w tym 1,6 ha to obszar rzeki Drwęcy przebiegającej przez teren parku, jako otoczenie funkcjonalnie związane z obszarem parku) Wskaźniki rezultatu: - Liczba osób korzystających z rewitalizowanych obszarów bądź utworzonej/rekultywowanej przestrzeni w	Protokół odbioru, dokumentacja projektowa.

¹⁶ 1 – Opatowice, 2 - Zagorzyce

¹⁷ S – społeczny, G-gospodarczy, Ś – środowiskowy, PF – przestrzenno-funkcjonalny, T - techniczny

Obszar rewitalizacji ¹⁶	Przedsięwzięcie	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu ¹⁷	Opis projektu					
				Podmiot realizujący projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
					<p>również dla osób niepełnosprawnych,</p> <ul style="list-style-type: none"> przebudowie istniejącego oświetlenia poprzez zastosowanie oświetlenia ledowego oraz wymianie starych słupów i kabli z ich dyslokacją. <p>Ścieżki edukacyjne poświęcone będą konkretnym grupom organizmów. Postawione zostaną także urządzenia umożliwiające ich zasiedlenie i nieinwazyjną obserwację. Rozmieszczone zostaną różnego typu budki lęgowe dla ptaków, ssaków, owadów w celu zwiększenia pojemności środowiskowej i bioróżnorodności. W ramach przedsięwzięcia zostaną także usunięte niektóre z gatunków drzew i krzewów, nie rokujących szans na przeżycie, gatunki inwazyjne oraz roślinność rosnąca w zbyt dużym zagęszczeniu.</p>			miastach – 14.000 osób (w tym z OR - 3437 osób)	
Kierunek działań: Wzrost ożywienia społecznego i zawodowego na obszarze rewitalizacji									
Ob. VII	Zwiększenie dostępności usług społecznych	<p>2. Sztuki plastyczne w plenerze</p> <p>Projekt realizowany w ramach zadań własnych Muzeum w Brodnicy</p>	S	Muzeum w Brodnicy	<p>Projekt jest odpowiedzią na problem starzejącego się społeczeństwa i zakłada skierowanie wsparcia do grupy 20 seniorów.</p> <p>W ramach realizacji projektu planuje się organizację zajęć z malarstwa, rysunku i ceramiki.</p> <p>Realizacja projektu ma na celu aktywizację seniorów z OR, znalezienie im alternatywy na zagospodarowanie czasu wolnego, rozbudzenie wrażliwości artystycznej,</p>	Park im. Jana Pawła II, Park Anny Wazówny, Aleja Wędkarzy, Aleja Melnickiego	15.000,00	<p>Wskaźniki produktu:</p> <p>Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie – 20 osób (wszyscy z OR)</p>	<p>Listy obecności na formach wsparcia o charakterze społecznym.</p> <p>Termin pomiaru: Moment przystąpienia do pierwszej formy wsparcia.</p>

Obszar rewitalizacji ¹⁶	Przedsięwzięcie	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu ¹⁷	Opis projektu					
				Podmiot realizujący projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
					integrację uczestników projektu, nawiązywanie nowych kontaktów i budowę więzi opartych na tolerancji. Zajęcia będą realizowane z wykorzystaniem infrastruktury wykonanej w ramach projektu „Rewitalizacja zielonych płuc miasta Brodnicy”.			Wskaźniki rezultatu: Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, u których wzrosła aktywność społeczna – 13 osób	
Ob. VII	Zwiększenie dostępności usług społecznych	3. Zajęcia sportowe dla seniorów Projekt realizowany w ramach zadań własnych Ośrodka Sportu i Rekreacji w Brodnicy	S	Ośrodek Sportu i Rekreacji w Brodnicy	Projekt jest odpowiedzią na problem starzejącego się społeczeństwa i zakłada skierowanie wsparcia do grupy 35 seniorów. W ramach realizacji projektu planuje się organizację zajęć sportowych z wykorzystaniem infrastruktury siłowni zewnętrznej, zajęcia z jogi na świeżym powietrzu, zajęcia nordic walking czy przejazdy rowerowe na powstałej ścieżce rowerowej. Wszystkie zajęcia będą realizowane z udziałem profesjonalnych instruktorów. Realizacja projektu ma na celu aktywizację seniorów z OR, znalezienie im alternatywy na zagospodarowanie czasu wolnego, pobudzanie aktywności ruchowej, integrację uczestników projektu, nawiązywanie nowych kontaktów i budowę więzi opartych na tolerancji. Zajęcia będą realizowane z wykorzystaniem infrastruktury wykonanej w ramach projektu „Rewitalizacja	Park im. Jana Pawła II, Park Anny Wazówny, Aleja Wędkarzy, Aleja Melnickiego	45.000,00	Wskaźniki produktu: Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie – 35 osób (wszyscy z OR) Wskaźniki rezultatu: Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, u których wzrosła aktywność społeczna – 21 osób	Listy obecności na formach wsparcia o charakterze społecznym. Termin pomiaru: Moment przystąpienia do pierwszej formy wsparcia.

Obszar rewitalizacji ¹⁶	Przedsięwzięcie	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu ¹⁷	Opis projektu					
				Podmiot realizujący projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
					zielonych płuc miasta Brodnicy”.				
Ob. VII	Zwiększenie dostępności usług społecznych	4. Brodnicka grupa wsparcia nie do zdercia RPO, Poddziałanie 9.3.2	S	MOPS w Brodnicy	Projekt jest odpowiedzią na problem starzejącego się społeczeństwa. Głównym celem projektu jest zwiększenie dostępu do usług opiekuńczych i społecznych świadczonych w Gminie Miasta Brodnicy woj. kujawsko – pomorskie dla 36 osób (27K, 9M) niesamodzielnych osób w tym seniorów poprzez utworzenie Klubu Aktywności. Projekt przewiduje realizację usług społecznych - opiekuńczych realizowanych w środowisku lokalnym w tym funkcjonowanie Klubu Aktywności - klubu samopomocy dla osób niesamodzielnych - łącznie 36 osób. Klub prowadzić będzie 2 grupy samopomocowe dla 18 osób każda. Funkcjonować będzie przez 20 godzin w tygodniu/grupę. Klub oferować będzie opiekę osobom niesamodzielnym w tym seniorom w zastępstwie za opiekunów faktycznych i różnorodne zajęcia aktywizujące oraz integracyjne dla swoich uczestników i otoczenia w tym zajęcia rekreacyjno-ruchowe, warsztaty psychologiczne, artystyczno/rękodzielnicze, spotkania z geriatrią, wyjazdy i spotkania integracyjne. Na zakończenie realizacji projektu zostanie zorganizowana impreza integracyjna na terenie zrewitalizowanym w ramach realizacji projektu „Rewitalizacja	Budynek ul. Św. Jakuba 22 Park im. Jana Pawła II, Park Anny Wazówny, Aleja Wędkarzy, Aleja Melnickiego	900.000,00	Wskaźniki produktu: - Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami asystenckimi i opiekuńczymi świadczonymi w społeczności lokalnej w programie – 36 (w tym 12 z OR) Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie – 36 (w tym 12 z OR) Wskaźniki rezultatu: Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług	Listy obecności na formach wsparcia o charakterze społecznym. Termin pomiaru: Moment przystąpienia do pierwszej formy wsparcia.

Obszar rewitalizacji ¹⁶	Przedsięwzięcie	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu ¹⁷	Opis projektu					
				Podmiot realizujący projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
					zielonych płuc miasta Brodnicy”.			społecznych istniejących po zakończeniu projektu - 36 Liczba utworzonych w programie miejsc świadczenia usług asystenckich i opiekuńczych istniejących po zakończeniu projektu – 36 Liczba opiekunów/-ek faktycznych, objętych wsparciem doradczym grupowym i indywidualnym, informacyjnym i animacyjnym - osoby z otoczenia – 36	
Ob. VII	Zwiększenie dostępności usług społecznych	5. Zajęcia edukacyjno – przyrodnicze Projekt realizowany w ramach zadań własnych Muzeum w Brodnicy –	S	Muzeum w Brodnicy	Projekt będzie realizowany w odpowiedzi na problem uzależnienia od korzystania ze świadczeń pomocy społecznej. Zajęcia będą skierowane do osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym ze wszystkich grup wiekowych (dzieci, młodzież, dorośli, seniorzy). Zajęcia te mają doprowadzić do	Park im. Jana Pawła II, Park Anny Wazówny, Aleja Wędkarzy, Aleja Melnickieg	50.000,00	Wskaźniki produktu: Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie – 200 osób	Listy obecności na formach wsparcia o charakterze społecznym. Termin pomiaru: Moment przystąpienia do pierwszej formy wsparcia.

Obszar rewitalizacji ¹⁶	Przedsięwzięcie	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu ¹⁷	Opis projektu					
				Podmiot realizujący projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
		Centrum Edukacji Ekologicznej w Brodnicy i przez brodnickie szkoły			zwiększenia świadomości zachowań proekologicznych wśród lokalnej społeczności, spowodować wypełnienie im czasu wolnego, a w efekcie wpłynąć korzystnie na zmniejszenie wartości wskaźników związanych z uzależnieniem od korzystania ze świadczeń pomocy społecznej. Zajęcia będą realizowane z wykorzystaniem infrastruktury wykonanej w ramach projektu „Rewitalizacja zielonych płuc miasta Brodnicy”.	o		(wszyscy z OR, w tym 20 seniorów) Wskaźniki rezultatu: Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, u których wzrosła aktywność społeczna – 120 osób (w tym 12 seniorów)	
Ob. VII	Zwiększenie dostępności usług społecznych	6. Spotkania międzypokoleniowe na placu zabaw w parku Projekt realizowany w ramach zadań własnych Muzeum w Brodnicy – Centrum Edukacji Ekologicznej w Brodnicy, przez brodnickie szkoły i organizacje	S	Muzeum w Brodnicy	Projekt będzie realizowany w odpowiedzi na problem uzależnienia od korzystania ze świadczeń pomocy społecznej oraz problem starzejącego się społeczeństwa. Proponowane zajęcia będą miały na celu organizację kreatywnej zabawy dzieciom, wypoczynku dorosłym i seniorom oraz zapewnienie wszystkim uczestnikom projektu rozwoju ruchowego. Zajęcia te mają doprowadzić do zwiększenia poziomu zaangażowania dzieci i młodzieży, dorosłych i seniorów z grup defaworyzowanych (w tym osób niepełnosprawnych) w życie lokalnej społeczności Zajęcia będą realizowane z wykorzystaniem infrastruktury (w szczególności urządzenia zabawowe i sprawnościowe) wykonanej w ramach	Park im. Jana Pawła II, Park Anny Wazówny, Aleja Wędkarzy, Aleja Melnickiego o	20.000,00	Wskaźniki produktu: Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie – 200 osób (wszyscy z OR, w tym 20 seniorów) Wskaźniki rezultatu: Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, u których wzrosła aktywność	Listy obecności na formach wsparcia o charakterze społecznym. Termin pomiaru: Moment przystąpienia do pierwszej formy wsparcia.

Obszar rewitalizacji ¹⁶	Przedsięwzięcie	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu ¹⁷	Opis projektu					
				Podmiot realizujący projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
		pozarządowe			projektu „Rewitalizacja zielonych płuc miasta Brodnicy”.			społeczna – 120 osób (w tym 12 seniorów)	
Ob. VII	Aktywna integracja osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poprzez poprawę i wzmocnienie ich zdolności do zatrudnienia	7. Włączenie społeczne mieszkańców Gminy Miasta Brodnica RPO, Poddziałanie 9.2.1	S	MOPS w Brodnicy	Planowane przedsięwzięcie jest odpowiedzią na problem wysokiego poziomu bezrobocia i uzależnienia od korzystania ze świadczeń pomocy społecznej. Projekt skierowany jest do 40 osób (20K, 20M) osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które w pierwszej kolejności wymagają aktywizacji społecznej - biernie zawodowo i bezrobotne. Preferowane będą osoby lub rodziny korzystające z PO PŻ i pierwszeństwo będą miały osoby niepełnosprawne. Celem projektu jest integracja społeczna i aktywizacja zawodowa 40 mieszkańców Gminy Miasta Brodnicy woj. kujawsko – pomorskie zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym w okresie od 01.01.2022 do 31.03.2023 w oparciu o kontrakt socjalny z wykorzystaniem instrumentów aktywizacji społecznej, zawodowej oraz działania środowiskowe. Zaplanowano zindywidualizowane i kompleksowe działania umożliwiające aktywne włączenie społeczne a także powrót na rynek pracy. W projekcie zaplanowano 6 instrumentów aktywnej integracji przy założeniu, że	Pałac Anny Wazówny, Park im. Jana Pawła II, Park Anny Wazówny, Aleja Wędkarzy, Aleja Mehnickiego	450.000,00	Wskaźniki produktu: Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie – 40 osób Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługą o charakterze społecznym – 40 osób Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługą o charakterze środowiskowym – 40 osób	Dokumenty potwierdzające przynależność do grupy docelowej, kontrakty socjalne / umowy z uczestnikami, listy obecności z udziału w pierwszej formie wsparcia. Pomiar: w momencie przystąpienia uczestnika do pierwszej formy wsparcia. Certyfikaty lub inne dokumenty potwierdzające uzyskanie kwalifikacji lub podwyższenie kompetencji/ pomiar wskaźnika: do 4 tygodni od zakończenia przez uczestnika udziału w projekcie Potwierdzenie

Obszar rewitalizacji ¹⁶	Przedsięwzięcie	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu ¹⁷	Opis projektu					
				Podmiot realizujący projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
					<p>każda z osób uczestniczących w projekcie musi skorzystać co najmniej z dwóch instrumentów aktywnej integracji.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) usługi wspierające animację lokalną, 2) treningi kompetencji i umiejętności społecznych, 3) praca socjalna, 4) szkolenia zawodowe, 5) usługi doradcy zawodowego/ edukacyjnego, 6) staże w spółdzielni socjalnej lub innym podmiocie również w przedsiębiorstwie. <p>Część społeczna projektu zostanie zrealizowana na bazie infrastruktury Palacu Anny Wazówny (bezpośrednio graniczącego z parkiem) oraz na bazie samego parku – zostanie tam zorganizowane spotkanie kończące projekt, integrujące jego uczestników ze społecznością lokalną. Część projektu realizowana na bazie infrastruktury parku zostanie przeprowadzona we wrześniu 2022 r., czyli w miesiącu następującym po miesiącu oddania infrastruktury wykonanej w ramach projektu „Rewitalizacja zielonych płuc miasta Brodnicy” do użytkowania.</p>			<p>Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługą o charakterze zawodowym – 20 osób</p> <p>Wskaźniki rezultatu:</p> <p>Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu [osoby] – 30 osób</p> <p>Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy po opuszczeniu programu [osoby] – 16 osób</p>	<p>zarejestrowania jako osoba bezrobotna lub poszukująca pracy w publicznych służbach zatrudnienia lub inny dokument potwierdzający spełnienie przesłanki osoby poszukującej pracy. Termin pomiaru: do 4 tygodnie od zakończenia udziału uczestnika w projekcie</p> <p>Kopie umów o pracę, kopie umów cywilnoprawnych i o dzieło, dokumenty potwierdzające fakt prowadzenia działalności gospodarczej po zakończeniu udziału w projekcie n p . dowód opłacenia składek lub zaświadczenia z ZUS, US. ; sposób pomiaru: do 4 tygodni od zakończenia udziału uczestnika w</p>

Obszar rewitalizacji ¹⁶	Przedsięwzięcie	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu ¹⁷	Opis projektu					
				Podmiot realizujący projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
								<p>Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek) [osoby] – 8 osób</p> <p>Wskaźnik efektywności społecznej – 37,5%</p> <p>Wskaźnik efektywności zatrudnieniowej – 25%</p>	<p>projekcie</p> <p>Dokument potwierdzający postęp w aktywizacji społecznej (np. zaświadczenie o podjęciu nauki, opinia pracownika socjalnego, zaświadczenie z udziału w działalności organizacji: NGO, kultury, społecznych, wolontariat, itp.).</p> <p>Pomiar: do 3 miesięcy od zakończenia udziału w projekcie.</p>
Ob. VII	Poprawa stanu technicznego obiektów i przestrzeni publicznych pełniących funkcje społeczne	8. „Remont budynku mieszkalnego wraz z oficynami przy ul. Duży Rynek 9 w Brodnicy” środki własne	T	Gmina Miasta Brodnicy/ Brodnickie TBS Sp. z o. o.	Zakres projektu obejmuje remont pokrycia dachu budynku.	ul. Duży Rynek 9, Brodnica	37.598,95	Wskaźnik produktu: Liczba wyremontowanych budynków mieszkalnych – 1 szt.	Protokół odbioru robót budowlanych
Ob. VII	Poprawa stanu	9. „Remont budynku	T	Gmina Miasta	Zakres projektu obejmuje: remont pokrycia dachu budynku oraz wymianę	ul. Gajdy 11,	43.892,42	Wskaźnik produktu:	Protokół odbioru robót budowlanych

Obszar rewitalizacji ¹⁶	Przedsięwzięcie	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu ¹⁷	Opis projektu					
				Podmiot realizujący projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
	technicznego obiektów i przestrzeni publicznych pełniących funkcje społeczne	mieszkalnego przy ul. Gajdy 11 w Brodnicy środki własne		Brodnicy/ Brodnickie TBS Sp. z o. o.	istniejącej stolarki okiennej (7 sztuk).	Brodnica		Liczba wyremontowanych budynków mieszkalnych – 1 szt.	
Ob. VII	Poprawa stanu technicznego obiektów i przestrzeni publicznych pełniących funkcje społeczne	10. „Remont budynku mieszkalnego przy ul. Mazurskiej 23” środki własne	T	Gmina Miasta Brodnicy/ Brodnickie TBS Sp. z o. o.	Zakres projektu obejmuje remont pokrycia dachu budynku.	ul. Mazurska 23, Brodnica	31.744,72	Wskaźnik produktu: Liczba wyremontowanych budynków mieszkalnych – 1 szt.	Protokół odbioru robót budowlanych
Ob. VII	Poprawa stanu technicznego obiektów i przestrzeni publicznych pełniących funkcje społeczne	11. „Remont budynku mieszkalnego przy ul. Przykop 35” środki własne	T	Gmina Miasta Brodnicy/ Brodnickie TBS Sp. z o. o.	Zakres projektu obejmuje remont pokrycia dachu budynku.	ul. Przykop 35, Brodnica	44.397,98	Wskaźnik produktu: Liczba wyremontowanych budynków mieszkalnych – 1 szt.	Protokół odbioru robót budowlanych
Ob. VII	Poprawa stanu technicznego obiektów i przestrzeni publicznych	12. „Remont budynku mieszkalnego przy ul. Jakuba 22”	T	Gmina Miasta Brodnicy/ Brodnickie TBS Sp. z o. o.	Zakres projektu obejmuje zmianę sposobu ogrzewania budynku – podłączenie do sieci ciepłowniczej PEC.	ul. Jakuba 22, Brodnica	7.776,63	Wskaźnik produktu: Liczba wyremontowanych budynków mieszkalnych – 1 szt.	Protokół odbioru robót budowlanych

Obszar rewitalizacji ¹⁶	Przedsięwzięcie	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu ¹⁷	Opis projektu					
				Podmiot realizujący projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
	pełniących funkcje społeczne	środki własne							
Ob. VII	Poprawa stanu technicznego obiektów i przestrzeni publicznych pełniących funkcje społeczne	13. „Remont budynku oficyny przy ul. Hallera 13” środki własne	T	Gmina Miasta Brodnicy/ Brodnickie TBS Sp. z o. o.	Zakres projektu obejmuje remont pokrycia dachu budynku.	ul. Hallera 13, Brodnica	29.602,31	Wskaźnik produktu: Liczba wyremontowanych budynków mieszkalnych – 1 szt.	Protokół odbioru robót budowlanych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie fiszek projektowych

Projekt jest realizowany przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej, w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

Tabela 16. Uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)	Lp.	Typ przedsięwzięcia ¹⁸	Uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne
<p>Cel rewitalizacji: Poprawa jakości życia osób z różnych przyczyn zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym w parze z poprawą jakości infrastruktury służącej mieszkańcom</p>			
<p>Kierunek działań: Inwestycje w infrastrukturę społeczną</p>			
Ob. VII	1	T	<p>„Zwiększony dostęp do usług społecznych dzięki inwestycji Brodnickiego Centrum Caritas w infrastrukturę społeczną w Brodnicy” Modernizacja i rozbudowa budynku Brodnickiego Centrum Caritas, w tym rozbudowa i modernizacja pomieszczeń Bursy Szkolnej i Środowiskowego Domu Samopomocy w ramach projektu: RPKP.06.01.02-04-0024/17 „Zwiększony dostęp do usług społecznych dzięki inwestycji Brodnickiego Centrum Caritas w infrastrukturę społeczną w Brodnicy”, współfinansowanego z środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020 w ramach Osi priorytetowej 6. Solidarne społeczeństwo i konkurencyjne kadry Działania 6.1. Inwestycje w infrastrukturę. Liderem realizowanego projektu jest Caritas Diecezji Toruńskiej, a jednostką bezpośrednio realizującą projekt Brodnickie Centrum Caritas. Partnerem projektu jest Powiat Brodnicki. Realizacja projektu została zakończona w maju 2019 roku. W rozbudowanym budynku znalazły się wszystkie pomieszczenia Środowiskowego Domu Samopomocy i miejsce dla 50-ciu podopiecznych (średnio połowa podopiecznych to mieszkańcy miasta Brodnica), którzy mogą odbywać aktywizację i terapię w nowych i bardzo dobrych warunkach lokalowych. Budynek to także Bursa Szkolna dla 60-ciu osób, które na co dzień uczą się w brodnickich szkołach ponadpodstawowych.</p>
<p>Kierunek działań: Wzrost ożywienia społecznego i zawodowego na obszarze rewitalizacji</p>			
Ob. VII	2	S	<p>„Więcej miejsc, więcej rozwiązań”, wnioskodawca: Caritas Diecezji Toruńskiej – Lider, Powiat Brodnicki – Partner / PCPR Brodnica – jednostka realizująca Partnera. Projekt nie jest finansowany ze środków przeznaczonych na rewitalizację, źródło współfinansowania projektu – poddziałanie 9.3.2 RPO. Celem projektu jest: utworzenie dwóch nowych pracowni w Środowiskowym Domu Samopomocy, zajęcia specjalne dla 10 nowych podopiecznych ŚDS, zajęcia specjalne dla 45 podopiecznych ŚDS, specjalistyczne wsparcie dla rodzin podopiecznych. Zajęcia w ŚDS odbywają się codziennie w godzinach od 8:00 do 14:00, a dojazd na zajęcia i powrót z nich zapewniony jest przez realizatora. W ramach wsparcia specjalistycznego podopieczni będą korzystać z: poradnictwa psychologicznego (grupowe i indywidualne), poradnictwa seksuologicznego (grupowe i indywidualne), wsparcia pracownika socjalnego, zajęcia z choreoterapeutą i muzykoterapeutą (prowadzone w grupach). Dodatkowo, osoby z najbliższego otoczenia osób niepełnosprawnych mogą skorzystać z poradnictwa radcy prawnego, psychologa, oraz wziąć</p>

¹⁸ S – społeczny, G-gospodarczy, Ś – środowiskowy, PF – przestrzenno-funkcjonalny, T - techniczny

			udział w treningu pielęgniarstwie.
Ob. VII	3	S	<p>„Aktywność – samodzielność – sukces”</p> <p>Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020, Oś Priorytetowa 9, Działanie 9.3, Poddziałanie 9.3.2, (Nr RPKP.09.03.02-04-0005/17).</p> <p>Celem projektu jest rozwój usług społecznych wspierających proces aktywizacji społeczno-zawodowej osób bezdomnych poprzez stworzenie 3 miejsc świadczenia usług w dwóch nowo tworzonych mieszkaniach wspomaganych dla osób bezdomnych w Brodnicy i we Włocławku oraz rozwój oferty wsparcia dla osób bezdomnych.</p> <p>Dofinansowanie projektu z UE: 409.142,83 zł.</p> <p>Projekt realizowany w okresie od stycznia 2019 i zakończy się w 2020 roku.</p> <p>Lider projektu: Caritas Diecezji Toruńskiej, partner – Gmina Miasta Brodnicy. Jednostki realizujące działania bezpośrednio: Brodnickie Centrum Caritas / Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Brodnicy.</p> <p>Projekt obejmuje realizację następujących działań: usługi społeczne wspierające proces aktywizacji społeczno-zawodowej osób bezdomnych. Założeniem projektu jest intensywne wsparcie osób bezdomnych, podopiecznych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brodnicy, którym do tej pory nie udało się wyjść z bezdomności poprzez wsparcie m.in. w ramach mieszkań wspomaganych. Projekt zorientowany jest na wspieranie procesu aktywizacji społeczno-zawodowej osób bezdomnych z terenu województwa kujawsko-pomorskiego, które korzystają z pomocy Ośrodka Wsparcia dla Bezdomnych i Zagrożonych Bezdomnością przy Brodnickim Centrum Caritas. Projekt zakłada stworzenie 3 miejsc usług społecznych w powstających w trakcie projektu mieszkaniach wspomaganych (jednym zlokalizowanym w Brodnicy i drugim we Włocławku), w których zamieszkają osoby wychodzące z bezdomności. Osoby te, po kilkumiesięcznym przygotowaniu do usamodzielnienia, podejmą również staż zawodowy, który jest warunkiem równoległego samodzielnego zamieszkania. W ten sposób, połączenie samodzielności w sprawach codziennych z aktywnością w sferze zawodowej pozwolą na odniesienie sukcesu życiowego osób wspieranych – powrotu na rynek pracy i samodzielnego zamieszkania. Wynikiem projektu będzie wyjście z bezdomności 7 kobiet i mężczyzn.</p>
Ob. VII	4	S	<p>„Nowe miejsca, nowe szanse”</p> <p>Projekt „Nowe miejsca, nowe szanse” (Nr RPKP.09.03.02-04-0017/18) - współfinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Osi priorytetowej 9. Solidarne społeczeństwo Działania 9.3 Rozwój usług zdrowotnych i społecznych Poddziałania 9.3.2 Rozwój usług społecznych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014–2020. Projekt przeznaczony jest dla osób niepełnosprawnych, w tym osób z zaburzeniami psychicznymi z obszaru powiatu brodnickiego.</p> <p>Projekt zakłada rozwój ŚDS do 50-ciu uczestników i powstanie nowej pracowni terapeutycznej. Dodatkowo wszyscy podopieczni ŚDS skorzystają ze wsparcia logopedy, wezmą udział w zajęciach psychodramy i animaloterapii. Kolejną nowością są elementy polityki wytchnieniowej – specjalne zajęcia, które nie tylko będą rozwijały samodzielność uczestników w codziennym funkcjonowaniu ale także pomogą ich opiekunom. Po raz pierwszy, uczestnicy ŚDS będą mogli spędzić w nim całą dobę – zostać na noc, samodzielnie (choć przy opiece opiekunów) przygotować swoje posiłki, zaplanować czas wolny. Planujemy także popołudniowe zajęcia oraz całonocne wyjazdy w trakcie weekendów.</p> <p>Projekt jest realizowany od listopada 2019 i potrwa do października 2021 roku. Weźmie w nim udział 50 osób niepełnosprawnych.</p>

			Realizatorem projektu jest Brodnickie Centrum Caritas – jednostka prowadząca Środowiskowy Dom Samopomocy w Brodnicy.
--	--	--	--

Źródło: Opracowanie własne na podstawie fiszek projektowych

9. Mechanizmy zapewnienia komplementarności między poszczególnymi projektami/przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy działaniami różnych podmiotów i funduszy na obszarze objętym programem rewitalizacji

9.1 Formuła projektów zintegrowanych

W „Zasadach programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020” wskazano, że „mając na uwadze konieczność wzmocnienia kompleksowości przedsięwzięć rewitalizacyjnych Instytucja Zarządzająca RPO dla projektów, które objęte są dofinansowaniem w ramach działania 6.2, poddziałania 6.4.1 oraz działania 7.1 przewiduje zastosowanie formuły projektów zintegrowanych. W związku z powyższym w przypadku projektów zaplanowanych do wsparcia w ramach powyższych działań/poddziałania wnioskodawca we wniosku o dofinansowanie projektu zobowiązany będzie wykazać, iż zrealizował lub planuje realizację projektu „miękkiego”, finansowanego ze środków EFS, ukierunkowanego na rozwiązanie zdiagnozowanych problemów społecznych występujących na danym obszarze, któremu podporządkowany zostanie przedmiotowy projekt infrastrukturalny”. W niniejszym programie znalazł się 1 projekt, który będzie realizowany w ramach wskazanych działań i poddziałania RPO:

- „Rewitalizacja zielonych płuc miasta Brodnicy” – działanie 6.2.

Tabela 17. Koncepcja projektów zintegrowanych w odniesieniu do poszczególnych projektów

Projekt wiodący - społeczny	Projekt uzupełniający - infrastrukturalny	Uzasadnienie zintegrowania
2. Sztuki plastyczne w plenerze 3. Zajęcia sportowe dla seniorów 4. Brodnicka grupa wsparcia nie do zdercia 5. Zajęcia edukacyjno – przyrodnicze 6. Spotkania międzypokoleniowe na placu zabaw w parku 7. Włączenie społeczne mieszkańców Gminy Miasta Brodnica	1. Rewitalizacja zielonych płuc miasta Brodnicy	<p>Zintegrowanie wskazanych projektów polega na tym, że projekty społeczne będą realizowane na zrewitalizowanych terenach zieleni miejskiej. Bez podjęcia działań w zakresie rewaloryzacji parków, realizacja projektów społecznych nie byłaby możliwa. Efektem realizacji projektu infrastrukturalnego będzie: poprawa stanu terenów zieleni miejskiej, stworzenie miejsca aktywizacji i integracji społecznej mieszkańców, w tym integracji międzypokoleniowej, poprawa oferty w zakresie edukacji ekologicznej, zapewnienie osobom zagrożonym ubóstwem i wykluczeniem społecznym dostępu do usług społecznych w zakresie edukacji, kultury, sportu i aktywizacji, aktywne włączenie osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, promowanie równości szans i aktywnego uczestnictwa, zwiększenie szans na zatrudnienie, większa aktywność wśród osób uzależnionych od pomocy społecznej oraz bezrobotnych.</p> <p>Projekty społeczne mają z kolei na celu przede wszystkim aktywizację społeczną seniorów z OR oraz zaangażowanie dzieci i młodzieży wykluczonej społecznie oraz osób niepełnosprawnych do aktywnych form spędzania czasu wolnego celem likwidacji niekorzystnych trendów występujących na OR.</p> <p>Realizacja powyższych projektów przyczyni się do kształtowania pozytywnych cech charakteru i osobowości poprzez uczestnictwo w realizacji zadań.</p>

Źródło: *Opracowanie własne*

9.2 Komplementarność problemowa

Zaplanowane projekty rewitalizacyjne dopełniają się tematycznie, a program rewitalizacji będzie oddziaływał na obszar rewitalizacji w niezbędnych aspektach (tj. społecznym i technicznym). Tym samym prowadzona rewitalizacja ma charakter kompleksowy, a nie fragmentaryczny, a realizowane projekty doprowadzą wskazany obszar do pożądanego stanu, o którym mowa w rozdziale 7. Cele rewitalizacji i kierunki działań. Podczas podejmowania strategicznych decyzji przez samorząd lokalny na innych polach, pod uwagę brane będą zaplanowane działania rewitalizacyjne, aby zapewnić lepszą koordynację tematyczną i organizacyjną działań administracji. Należy wskazać, że program rewitalizacji wykazuje zgodność z dokumentami strategicznymi m. in. na poziomie lokalnym, tak więc już na poziomie programowania rewitalizacji została zapewniona komplementarność problemowa.

Realizacja projektów rewitalizacyjnych spowoduje wyeliminowanie lub złagodzenie konkretnych problemów, których występowanie zostało zdiagnozowane na terenie objętym rewitalizacją oraz które stały się podstawą do wskazania danych terenów jako zdegradowanych. W poniższej tabeli zostały wskazane poszczególne projekty rewitalizacyjne, które są odpowiedzią na problemy zdiagnozowane na obszarze rewitalizacji.

Tabela 18. Powiązanie projektów wskazanych w programie rewitalizacji ze zdiagnozowanymi problemami na obszarze rewitalizacji

Problemy	Sposób złagodzenia/rozwiązania problemów	Projekt
<ul style="list-style-type: none"> - Zaawansowanie procesu starzenia się społeczeństwa, - Wysokie bezrobocie, - Nasilone korzystanie z pomocy społecznej 	<ul style="list-style-type: none"> - Rozwijanie usług i działań skierowanych do seniorów, - Aktywizacja społeczna i zawodowa osób bezrobotnych celem zwiększenia ich szans na rynku pracy - Kompleksowe wsparcie osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym bez względu na wiek i przyczyny sytuacji problemowej poprzez różnorakie działania nastawione na aktywizację takich osób i ich otoczenia, a także przeciwdziałanie występującym zjawiskom patologicznym takim jak przemoc i przestępczość, - Stworzenie ciekawej oferty spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym - Przygotowanie przestrzeni publicznych do realizacji w nich projektów społecznych mających na celu ożywienie obszaru i przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym. Zrewitalizowana przestrzeń publiczna (park) będzie służyła dalekosiężnym celom społecznym, a jej wykorzystanie nie będzie ograniczało się do realizacji jedynie zaplanowanych w Programie projektów społecznych. Miasto posiada dalekosiężne plany wykorzystania przestrzeni na rzecz 	<ul style="list-style-type: none"> Sztuki plastyczne w plenerze Zajęcia sportowe dla seniorów Brodnicka grupa wsparcia nie do zardcia Zajęcia edukacyjno – przyrodnicze Spotkania międzypokoleniowe na placu zabaw w parku Włączenie społeczne mieszkańców Gminy Miasta Brodnica Rewitalizacja zielonych płuc miasta Brodnicy Więcej miejsc, więcej rozwiązań Aktywność – samodzielność – sukces Nowe miejsca, nowe szanse

Problemy	Sposób złagodzenia/rozwiązania problemów	Projekt
	osób potrzebujących z OR (miejsce integracji mieszkańców), dzięki czemu osiągnięty zostanie efekt trwałej poprawy warunków społecznych na OR.	
<p>- Wiele obiektów cechuje się złym stanem technicznym, który uniemożliwia lub ogranicza ich użytkowanie i dodatkowo ma negatywny wpływ na środowisko,</p> <p>- Zły stan techniczny budynków wpływa również niekorzystnie na jakość świadczonych usług społecznych lub ich brak</p>	<p>- Modernizacja oraz/lub termomodernizacja obiektów znajdujących się w złym stanie technicznym przyniesie wymierne korzyści nie tylko w zakresie stanu tych budynków, ale również pozwoli na rozwój usług społecznych i wpłynie pozytywnie na jakość powietrza.</p>	<p>Zwiększony dostęp do usług społecznych dzięki inwestycji Brodnickiego Centrum Caritas w infrastrukturę społeczną w Brodnicy</p> <p>Remont budynku mieszkalnego wraz z oficynami przy ul. Duży Rynek 9 w Brodnicy</p> <p>Remont budynku mieszkalnego przy ul. Gajdy 11 w Brodnicy</p> <p>Remont budynku mieszkalnego przy ul. Mazurskiej 23</p> <p>Remont budynku mieszkalnego przy ul. Przykop 35</p> <p>Remont budynku mieszkalnego przy ul. Jakuba 22</p>

Źródło: Opracowanie własne

9.3 Komplementarność przestrzenna

Podczas tworzenia, a także na etapie realizacji programu rewitalizacji brane są pod uwagę wzajemnie powiązania pomiędzy projektami realizowanymi na obszarze rewitalizacji, jak i poza nim. Należy podkreślić, że na etapie tworzenia programu zadbano o to, aby pozostawał on spójny z innymi dokumentami strategicznymi. Jest to wyjątkowo istotne z uwagi na znaczenie realizacji programu dla sprawnej implementacji pozostałych instrumentów rozwoju gminy, a także np. dla możliwości pozyskiwania środków z funduszy strukturalnych, itp. Wskazane w programie projekty rewitalizacyjne nie kolidują z innymi przedsięwzięciami planowanymi do realizacji przez Gminę Miasta Brodnicy. Prowadzone w ramach rewitalizacji działania nie będą powodowały przenoszenia problemów z obszarów rewitalizacji na inne obszary lub nie będą prowadziły do niepożądanych efektów społecznych takich jak segregacja społeczna i wykluczenie. Powyższe zostanie zapewnione dzięki temu, że zaplanowane działania koncentrują się na rozwiązaniu zastanych problemów u ich źródła, czyli na obszarze, na którym zostały zdiagnozowane. W programie nie planuje się przedsięwzięć, które wiązałyby się z czasowym lub z stałym przenoszeniem problemów na inne obszary. Celem działań zarówno tych prowadzonych na obszarze rewitalizacji, jak i poza nim jest zrównoważony rozwój Gminy Miasta Brodnicy oraz stałe podnoszenie jakości i komfortu życia jej mieszkańców. Tym samym wszystkie podejmowane przez gminę działania (rewitalizacyjne lub nie) służą osiągnięciu wspólnego celu.

Dzięki osadzeniu struktury zarządzania programem rewitalizacji w ramach Urzędu Miejskiego zapewnione zostało, że wszelkie działania podejmowane w gminie na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki zostaną skoordynowane. Podmiot zarządzający rewitalizacją w Gminie Miasta Brodnicy przed podjęciem decyzji o realizacji innych inwestycji nie wskazanych w programie (realizowanych zarówno na obszarze, jak i poza nim) będzie sprawdzał czy planowane przedsięwzięcie jest zgodne z założeniami programu rewitalizacji. W razie stwierdzenia niezgodności podjęte zostaną odpowiednie działania celem dostosowania danego przedsięwzięcia tak, aby nie kolidowało ono z celami programu rewitalizacji. Dla zachowania komplementarności przestrzennej podmiot zarządzający

rewitalizacją będzie prowadził ciągłą analizę następstw podejmowanych decyzji przestrzennych w skali całej gminy i jej otoczenia (jak np. przeznaczanie nowych terenów pod zabudowę) dla zapewnienia skuteczności programu rewitalizacji. Szczegółowo sposoby zarządzania programem rewitalizacji opisano w rozdziale 12.

Wszystkie projekty rewitalizacyjne będą realizowane na obszarze rewitalizacji, natomiast zasięg ich oddziaływania będzie dużo większy niż wyznaczony obszar rewitalizacji. Projekty realizowane na obszarze rewitalizacji będą wpływać na całe miasto. Dzięki tak dużemu promieniowaniu zaplanowanych projektów zapewnione zostanie, że program rewitalizacji będzie efektywnie oddziaływał na cały obszar dotknięty kryzysem.

Dzięki zapewnieniu (i stałemu sprawdzaniu) komplementarności przestrzennej projekty rewitalizacyjne wywołają skuteczną poprawę całego obszaru rewitalizacji (a nie punktowo, w pojedynczych miejscach). Poszczególne projekty rewitalizacyjne wzajemnie się dopełniają i zachodzi pomiędzy nimi efekt synergii.

9.4 Komplementarność proceduralno-instytucjonalna

Przedstawiony w rozdziale 12 system zarządzania realizacją programu rewitalizacji został zaprojektowany w taki sposób aby zapewnić efektywne współdziałanie różnych instytucji na jego rzecz (samorządu gminnego i jego jednostek organizacyjnych oraz pomocniczych, organizacji pozarządowych, sektora przedsiębiorców i mieszkańców) oraz wzajemne uzupełnianie się i spójność procedur. System zarządzania programem rewitalizacji został osadzony w systemie działania i zarządzania Gminy Miasta Brodnicy w związku z czym zapewniona jest komplementarność proceduralna i instytucjonalna.

9.5 Komplementarność źródeł finansowania

Projekty rewitalizacyjne zawarte w niniejszym programie będą finansowane w oparciu o uzupełniające się środki z Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) oraz środki własne Gminy Miasta Brodnicy oraz innych podmiotów będących beneficjentami poszczególnych działań. Bedzie to polegać na realizacji projektów o charakterze zintegrowanym, czyli projektów społecznych i infrastrukturalnych służących osiągnięciu wspólnego celu. Ponadto w programie zaplanowane są również działania finansowane ze środków krajowych. Szczegółowo źródła finansowania poszczególnych projektów zostały wskazane w rozdziale 11.

9.6 Komplementarność międzyokresowa

W latach 2007-2013 przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej również podejmowano działania rewitalizacyjne w ramach „Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Brodnicy na lata 2007-2014”. Wówczas działaniami w zakresie rewitalizacji w Brodnicy objęto jeden obszar o powierzchni 114,5 ha, którego dominującą częścią było Stare Miasto wraz z terenem zamku oraz zabudowania w zakolu rzeki Drwęcy. Obecny obszar rewitalizacji jest zbliżony z tym wyznaczonym w poprzednim programie rewitalizacji, a podjęta w perspektywie 2014-2020 rewitalizacja jest wyrazem kontynuacji polityki z lat 2007-2013. W ramach „Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Brodnicy na lata 2007-2014”, zaplanowano 6 projektów infrastrukturalnych, w tym 1 dotyczący działań w zakresie mieszkalnictwa. Działania te miały przyczynić się do pełniejszego wykorzystania potencjału rewitalizowanego obszaru, przyczyniając się do stopniowego rozwiązywania zdiagnozowanych problemów społeczno - gospodarczych oraz przestrzennych. Dodatkowo w ramach LPR realizowano tzw. „działania miękkie” skierowane do określonych grup wymagających wsparcia, które pomogą w rozwiązywaniu problemów

w sferze społecznej. W okresie 2007 – 2014 w ramach wyznaczonego – jednego obszaru wsparcia, zaplanowano i zrealizowano szereg zadań inwestycyjnych i społecznych wskazanych w poniższej tabeli:

Tabela 19. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne zrealizowane w perspektywie 2007 - 2013

L.p.	Tytuł projektu	Źródła finansowania	Powiązanie z celami i kierunkami działań z GPR Gminy Miasta Brodnica na lata 2017 - 2013
1.	Rewitalizacja ciągu komunikacyjnego w ulicach Zamkowej, św. Jakuba, Kościelnej wraz z mostem	Oś priorytetowa 7. Wsparcie przemian w miastach i w obszarach wymagających odnowy, Działanie 7.1 Rewitalizacja zdegradowanych dzielnic miast w ramach RPO WK-P na lata 2007-2013	Poprawa jakości życia osób z różnych przyczyn zagrożonych ubóstwem i wykluceniem społecznym w parze z poprawą jakości infrastruktury służącej mieszkańcom, Inwestycje w infrastrukturę społeczną
2.	Rewitalizacja mostu przez rzekę Drwęcę w ciągu ulicy Mostowej w Brodnicy	Oś priorytetowa 7. Wsparcie przemian w miastach i w obszarach wymagających odnowy, Działanie 7.1 Rewitalizacja zdegradowanych dzielnic miast w ramach RPO WK-P na lata 2007-2013	Poprawa jakości życia osób z różnych przyczyn zagrożonych ubóstwem i wykluceniem społecznym w parze z poprawą jakości infrastruktury służącej mieszkańcom, Inwestycje w infrastrukturę społeczną
3.	Renowacja wieży ratuszowej	Oś priorytetowa 7. Wsparcie przemian w miastach i w obszarach wymagających odnowy, Działanie 7.1 Rewitalizacja zdegradowanych dzielnic miast w ramach RPO WK-P na lata 2007-2013	Poprawa jakości życia osób z różnych przyczyn zagrożonych ubóstwem i wykluceniem społecznym w parze z poprawą jakości infrastruktury służącej mieszkańcom, Inwestycje w infrastrukturę społeczną
4.	Rewitalizacja brodnickiej starówki	Oś priorytetowa 7. Wsparcie przemian w miastach i w obszarach wymagających odnowy, Działanie 7.1 Rewitalizacja zdegradowanych dzielnic miast w ramach RPO WK-P na lata 2007-2013	Poprawa jakości życia osób z różnych przyczyn zagrożonych ubóstwem i wykluceniem społecznym w parze z poprawą jakości infrastruktury służącej mieszkańcom, Inwestycje w infrastrukturę społeczną
5.	Projekt Partnerski z Toruńską Agencją Rozwoju Regionalnego „Zostań swoim szefem”	Działanie 6.2 Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia Priorytet VI Rynek pracy otwarty dla wszystkich PO KL	Poprawa jakości życia osób z różnych przyczyn zagrożonych ubóstwem i wykluceniem społecznym w parze z poprawą jakości infrastruktury służącej mieszkańcom, Wzrost ożywienia społecznego i zawodowego na obszarze rewitalizacji
6.	Projekt Partnerski z Toruńską Agencją Rozwoju Regionalnego „Masz pomysł – załóż firmę”	Działanie 6.2 Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia Priorytet VI Rynek pracy otwarty dla wszystkich PO KL	Poprawa jakości życia osób z różnych przyczyn zagrożonych ubóstwem i wykluceniem społecznym w parze z poprawą jakości infrastruktury służącej mieszkańcom, Wzrost ożywienia społecznego i zawodowego na obszarze rewitalizacji
7.	Nasze kwalifikacje to nasz atut	Działanie 8.1.1 Wsparcie rozwoju kwalifikacji zawodowych i doradztwo dla przedsiębiorstw, Priorytetu VIII Regionalne kadry gospodarki PO KL	Poprawa jakości życia osób z różnych przyczyn zagrożonych ubóstwem i wykluceniem społecznym w parze z poprawą jakości infrastruktury służącej mieszkańcom, Wzrost ożywienia społecznego i zawodowego na obszarze rewitalizacji

8.	Kompetentni i nowocześni	Działanie 8.1.1 Wspieranie rozwoju kwalifikacji zawodowych i doradztwo dla przedsiębiorstw, Priorytetu VIII Regionalne kadry gospodarki PO KL	Poprawa jakości życia osób z różnych przyczyn zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym w parze z poprawą jakości infrastruktury służącej mieszkańcom, Wzrost ożywienia społecznego i zawodowego na obszarze rewitalizacji
9.	Równe szanse - program aktywizacji społeczno-zawodowej bezrobotnych w gminie Miasta Brodnica	Działanie 7.1 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji, Priorytet VII Promocja integracji społecznej PO KL	Poprawa jakości życia osób z różnych przyczyn zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym w parze z poprawą jakości infrastruktury służącej mieszkańcom, Wzrost ożywienia społecznego i zawodowego na obszarze rewitalizacji

Źródło: *Opracowanie własne*

W ramach obecnego programu rewitalizacji planowany jest dalszy rozwój tego obszaru w parze ze wzmocnieniem kapitału społecznego, a podejmowane w ramach perspektywy 2014-2020 przedsięwzięcia są wyrazem kontynuacji działań z lat 2007-2013.

10. Mechanizmy włączenia interesariuszy w proces rewitalizacji

10.1. Interesariusze rewitalizacji

Partycypacja społeczna jest nieodłącznym elementem procesu rewitalizacji i stanowi fundament działań na każdym etapie tego procesu (diagnozowanie, programowanie, wdrażanie, monitorowanie). Partycypacja powinna być ukierunkowana na możliwie dojrzałe formy uczestnictwa społeczności w podejmowaniu decyzji, które jej dotyczą.

Schemat 4. Stopień zaangażowania interesariuszy w partycypację społeczną

Źródło: Opracowanie własne

Ideą rewitalizacji jest wyprowadzenie ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, poprzez prowadzone w sposób kompleksowy, zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, które są skoncentrowane terytorialnie i prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie Programu Rewitalizacji. W procesie rewitalizacji w Gminie Miasta Brodnicy uczestniczą na równych zasadach następujące podmioty:

- Mieszkańcy gminy,
- Przedsiębiorcy działający na terenie gminy,
- Organizacja pozarządowe,
- Jednostka samorządu terytorialnego Gminy Miasta Brodnicy i jej jednostki organizacyjne.

Na etapie przygotowania, jak i później na etapie wdrażania programu największy nacisk położono przede wszystkim na dialog z interesariuszami mieszkającymi, bądź działającymi na obszarze rewitalizacji, gdyż to ich bezpośrednio będą dotyczyć prowadzone działania rewitalizacyjne.

Program Rewitalizacji Miasta Brodnica został pierwotnie opracowany jako Gminny Program Rewitalizacji na podstawie Ustawy o rewitalizacji. Tak więc konsultacje społeczne toczyły się początkowo

zgodnie z procedurami wynikającymi z tej ustawy. W 2020 r. Gminny Program Rewitalizacji został zaktualizowany i zmieniony na Lokalny Program Rewitalizacji, a tym samym została znacząco uproszczona i skrócona procedura konsultowania i zmieniania dokumentu.

10.2 Partycypacja społeczna na etapie diagnozowania i programowania

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Miasta Brodnicy na lata 2017-2023 został wypracowywany przez samorząd gminny i poddany dyskusji w oparciu o diagnozę lokalnych problemów: społecznych, gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych i środowiskowych. Prace nad przygotowaniem programu opierały się na **współpracy ze wszystkimi grupami interesariuszy**, w tym szczególnie ze społecznością zamieszkującą obszar rewitalizacji, przedsiębiorcami i organizacjami pozarządowymi oraz innymi użytkownikami obszaru. Do współtworzenia programu zostali zaproszeni mieszkańcy, przedsiębiorcy i ngo. Wszystkie te grupy na tych samych zasadach mają możliwość czynnego udziału w procesie przygotowania, a następnie wdrażania programu.

Za opracowanie programu odpowiadał zespół ds. opracowania i wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Brodnicy powołany zarządzeniem nr 301/2016 Burmistrza Brodnicy z dnia 6 października 2016 r., w skład którego wchodzi pracownicy merytoryczni Urzędu Miejskiego przy wsparciu zewnętrznego eksperta. W skład zespołu wchodzi: Zastępca Burmistrza, Kierownik Biura Projektów Europejskich w Wydziale Rozwoju, Współpracy Zewnętrznej i Informacji, Inspektor w Biurze Projektów Europejskich w Wydziale Rozwoju, Współpracy Zewnętrznej i Informacji, Dyrektor Wydziału Rozwoju, Współpracy Zewnętrznej i Informacji, Dyrektor Wydziału Gospodarki Miejskiej i Inwestycji, Kierownik Biura Urbanistyki. Zadaniem zespołu jest opracowanie i wdrażanie Gminnego Programu Rewitalizacji, w szczególności:

- Przeprowadzenie diagnozy problemów społecznych, gospodarczych i przestrzennych,
- Delimitacja przestrzenna obszarów zdegradowanych i rewitalizacji,
- Wypracowanie celów procesu rewitalizacji w odniesieniu do wyznaczonych obszarów wymagających wsparcia w ramach rewitalizacji,
- Organizacja konsultacji społecznych,
- Analiza zgłoszonych projektów i wypracowanie listy projektów rewitalizacyjnych,
- Określenie planu finansowego do realizacji programu rewitalizacji.

Do udziału w pracach zespołu mogą być zapraszane osoby spoza jego składu (eksperti i partnerzy społeczni), których udział może mieć istotne znaczenie przy realizacji zadań zespołu.

Konsultacje społeczne były nieodłączonym elementem procesu wyznaczania obszaru rewitalizacji oraz przygotowania programu rewitalizacji. Stosowano wówczas następujące **formy konsultacji**: zbieranie uwag w postaci papierowej i elektronicznej, spotkania, ankiety.

Aby dotrzeć do jak największej liczby mieszkańców Gminy Miasta Brodnicy i zainteresować oraz zaangażować ich w prace nad programem rewitalizacji, stosowano różne **formy przekazu informacji**:

- Biuletyn Informacji Publicznej – zakładka „Gminny Program Rewitalizacji Miasta Brodnicy”,
- Informacje na stronie internetowej www.brodnica.pl w zakładce Serwis Europejski/Gminny Program Rewitalizacji Miasta Brodnicy,
- Artykuły w prasie lokalnej,
- Miejski Serwis Telewizyjny,
- Oficjalny profil miasta na portalu społecznościowym.

Konsultacje społeczne w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Konsultacje społeczne zostały poprzedzone **obwieszczeniem** Burmistrza Gminy Miasta Brodnicy z dnia 9 stycznia 2017 r. w sprawie przeprowadzenia konsultacji społecznych projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Miasta Brodnicy. Konsultacje trwały od 12.01.2017 r. do 12.02.2017 r. (31 dni). W tym czasie odbyło się spotkanie konsultacyjne, zbierane były uwagi do konsultowanych dokumentów oraz ankiety. Z przeprowadzonych konsultacji został sporządzony raport, opublikowany w Biuletynie Informacji Publicznej.

Zbieranie uwag w postaci papierowej lub elektronicznej: Przez 31 dni trwania konsultacji społecznych, wszyscy zainteresowani mieli możliwość wnoszenia uwag do projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Miasta Brodnicy. Załącznikiem do projektu uchwały była mapa, na której jednoznacznie wskazano obszary predysponowane do objęcia rewitalizacją. Aby ułatwić zrozumienie, w jaki sposób i na jakiej podstawie konkretne obszary w mieście zostały wskazane do rewitalizacji, jako materiał pomocniczy przedstawiono do wiadomości publicznej również „Diagnozę obszaru zdegradowanego i obszaru do rewitalizacji Gminy Miasta Brodnicy”. Uwagi można było wносить poprzez wypełnienie formularza konsultacji społecznych (wzór formularza przedstawia załącznik nr 3). Wszystkie dokumenty, tj. projekt uchwały, mapa, diagnoza i formularz przez cały okres trwania konsultacji dostępne były na stronie internetowej miasta, na BIP oraz w siedzibie Urzędu Miejskiego. Wypełniony formularz konsultacji można było przesłać pocztą tradycyjną, dostarczyć do Urzędu Miejskiego lub poprzez wypełnienie formularza online (www.brodnica.pl w zakładce Serwis Europejski/Gminny Program Rewitalizacji Miasta Brodnicy/Konsultacje społeczne w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Brodnicy oraz w Biuletynie Informacji Publicznej).

Spotkanie: Dnia 8 lutego w Pałacu Anny Wazówny w Brodnicy odbyło się otwarte spotkanie konsultacyjne dla wszystkich zainteresowanych. Spotkanie, w którym uczestniczyło 12 osób prowadziło dwóch moderatorów, którzy przedstawili problematykę rewitalizacji oraz proponowany obszar rewitalizacji w Gminie Miasta Brodnicy. Program spotkania wyglądał następująco:

- Prezentacja:
 1. Powitanie uczestników spotkania,
 2. Etapy prac nad Gminnym Programem Rewitalizacji,
 3. Podstawowe pojęcia związane z rewitalizacją,
 4. Istota projektów zintegrowanych,
 5. Definicja obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji,
 6. Podział miasta na jednostki na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji,
 7. Prezentacja na mapie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji,
 8. Wskaźniki na podstawie których wyznaczono obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji.
- Część warsztatowo-dyskusyjna,
- Zakończenie – zaproszenie do udziału w kolejnych konsultacjach.

Ankietyzacja: W okresie od 20 stycznia 2017 r. do 12 lutego 2017 r. na terenie miasta przeprowadzone zostało badanie ankietowe. Ankieta dotyczyła sytuacji społeczno-gospodarczej miasta (wzór ankiety przedstawia załącznik nr 1). Wyniki przeprowadzonej ankietyzacji przedstawia załącznik nr 2. Formularz ankiety był dostępny na stronie www.brodnica.pl, na BIP, a także w wersji papierowej w Urzędzie Miejskim w Brodnicy. Ponadto badanie ankietowe na terenie miasta przeprowadziło 4 ankieterów. Łącznie zebrano 520 ankiet.

Zdjęcie 1. Informacja o konsultacjach społecznych ws. wyznaczenia obszaru zdegradowanego i rewitalizacji - BIP

Konsultacje społeczne dotyczące wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Miasta Brodnicy.

Szanowni Państwo,

Zapraszamy do konsultacji społecznych w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Miasta Brodnicy

Niniejsze konsultacje są jednym z etapów prac nad opracowaniem „Programu Rewitalizacji Gminy Miasta Brodnicy”.

Rewitalizacja to szeroki proces przemian społecznych, przestrzennych i ekonomicznych na obszarze, znajdującym się w kryzysie. Jej celem jest ponowne przywrócenie do życia zdegradowanej części miasta oraz uzupełnienie jej o nowe funkcje. Mówiąc prościej – chodzi o to, żeby w takim miejscu dobrze się przebywało, mieszkało i pracowało. Remonty budynków czy modernizacja dróg to tylko niewielka część działań składających się na rewitalizację. Poprawa przestrzeni musi iść w parze z polepszeniem warunków życia, co zapewniają szerokie działania społeczne, kulturalne, edukacyjne czy ekonomiczne podejmowane w tym procesie.

Konsultacje mają na celu zebranie od interesariuszy rewitalizacji uwag, opinii i propozycji odnośnie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Brodnicy.

Konsultacje potrwać od 12.01.2017 r. do 12.02.2017 r.

Zachęcamy również do wypełnienia anonimowej ankiety dot. sytuacji społeczno-gospodarczej miasta (online). Ankieta w formie papierowej lub elektronicznej dostępna będzie od 20.01.2017 r. do 12.02.2017 r. na stronie internetowej Miasta Brodnicy www.brodnica.pl, w Biuletynie Informacji Publicznej Miasta Brodnicy oraz w siedzibie Urzędu Miejskiego

Zapraszamy również do udziału w spotkaniu konsultacyjnym, które odbędzie się 08.02.2017 r. o godz. 17.00 w Pałacu Anny Wazówny, ul. Zamkowa 1 w Brodnicy,

Diagnoza obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Miasta Brodnicy, Projekt uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, Załącznik do uchwały oraz formularz konsultacji społecznych dostępne są w poniżej załączonych dokumentach.

Dokumenty:

Diagnoza obszaru zdegradowanego i obszaru do rewitalizacji Miasta Brodnicy,

Projekt uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji,

Załącznik do uchwały – Mapa obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji,

Projekt jest realizowany przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej,
w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

Źródło:

www.bip.brodnica.pl

Zdjęcie 2. Informacja o konsultacjach społecznych ws. wyznaczenia obszaru zdegradowanego i rewitalizacji – portal społecznościowy

Źródło: Oficjalny profil miasta Brodnica na portalu społecznościowym

Zdjęcie 3. Artykuł w prasie o rewitalizacji

Źródło: „Ziemia Michalowska”, nr 317, luty 2017 r.

Konsultacje społeczne projektu Gminnego Programu Rewitalizacji

Następne konsultacje społeczne dotyczą projektu Gminnego Programu Rewitalizacji. Przewidziano różnorodne formy konsultacji społecznych: spotkanie konsultacyjne, zbieranie uwag poprzez formularz konsultacji, badanie ankietowe. W okresie konsultacji prowadzony był również nabór projektów rewitalizacyjnych – wszystkie podmioty zainteresowane realizacją projektów wpisujących się w ideę rewitalizacji i odpowiadających na problemy zdiagnozowane na obszarze rewitalizacji mogły zgłosić poprzez fiszkę projektową swoje propozycje działań.

Konsultacje społeczne zostały poprzedzone **obwieszczeniem** Burmistrza Brodnicy z dnia 12 kwietnia 2017 r. ws. projektu Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Miasta Brodnicy. Informację o konsultacjach społecznych zamieszczono w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronie internetowej miasta www.brodnica.pl oraz w lokalnej prasie. Konsultacje przeprowadzone były w dniach od 14 kwietnia 2017 r. do 15 maja 2017 r. W tym czasie odbyło się spotkanie konsultacyjne, zbierane były uwagi do konsultowanych dokumentów, ankiety, a także propozycje innych projektów rewitalizacyjnych. Z przeprowadzonych konsultacji został sporządzony raport, opublikowany w Biuletynie Informacji Publicznej.

W konsultacjach mogli brać udział wszyscy mieszkańcy Gminy, a zwłaszcza mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz właściciele i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze, podmioty prowadzące działalność społeczną, w tym organizacje społeczne i grupy nieformalne, przedsiębiorcy, jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne oraz inne podmioty działające na obszarze rewitalizacji.

Zbieranie uwag w postaci papierowej lub elektronicznej: Od 14 kwietnia do 15 maja 2017 r. wszyscy zainteresowani mieli możliwość wnoszenia uwag do projektu GPR. Uwagi można było wnosić poprzez wypełnienie formularza konsultacji społecznych (wzór formularza przedstawia załącznik nr 4). Wszystkie dokumenty przez cały okres trwania konsultacji dostępne były na stronie internetowej miasta, na BIP oraz w siedzibie Urzędu Miejskiego. Wypełniony formularz można było przekazać osobiście do Urzędu Miejskiego w Brodnicy, przesłać pocztą tradycyjną lub poprzez wypełnienie formularza online (w Biuletynie Informacji Publicznej w zakładce Gminny Program Rewitalizacji Gminy Miasta Brodnicy/ Konsultacje społeczne projektu Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Miasta Brodnicy oraz na stronie www.brodnica.pl w zakładce Serwis Europejski/Gminny Program Rewitalizacji Miasta Brodnicy/ Konsultacje społeczne projektu Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Miasta Brodnicy).

Spotkanie: Dnia 8 maja w Pałacu Anny Wazówny w Brodnicy odbyło się otwarte spotkanie konsultacyjne dla wszystkich zainteresowanych. Spotkanie prowadziło dwóch moderatorów, którzy przedstawili problematykę rewitalizacji oraz projekt programu rewitalizacji w Gminie Miasta Brodnicy. Program spotkania wyglądał następująco:

- A. Prezentacja
 - Powitanie uczestników,
 - Przedstawienie etapów prac nad Gminnym Programem Rewitalizacji Gminy Miasta Brodnicy na lata 2017-2023,
 - Przypomnienie podstawowych pojęć związanych z rewitalizacją,
 - Diagnoza problemów,
 - Omówienie sposobów rozwiązywania problemów i efektów rewitalizacji,
 - Cele i kierunki działań,
 - Przedsięwzięcia rewitalizacyjne,
 - Partycypacja społeczna.

Po zaprezentowaniu założeń programu rewitalizacji, odbyła się dyskusja na temat propozycji projektów zawartych w programie i zasadności ich umieszczenia w tym dokumencie.

Ankietyzacja: Inną formą konsultacji społecznych była ankietyzacja mieszkańców prowadzona w okresie od 22 kwietnia 2017 r. do 15 maja 2017 r. Ankieta służyła poznaniu opinii interesariuszy rewitalizacji na temat propozycji projektów rewitalizacyjnych (wzór ankiety przedstawia załącznik nr 5). Wyniki przeprowadzonej ankiety przedstawia załącznik nr 6. Formularz ankiety był dostępny na stronie www.brodnica.pl, na BIP, a także w wersji papierowej w Urzędzie Miejskim w Brodnicy. Ponadto badanie ankietowe na terenie miasta przeprowadziło 3 ankierów. Łącznie zebrano 422 ankiety.

Fiszki projektowe: Od 22 kwietnia do 15 maja możliwe było także zgłaszanie propozycji przedsięwzięć do programu rewitalizacji przez podmioty zainteresowane realizacją projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej za pomocą fiszki projektowej. W wyznaczonym terminie zgłoszono 4 nowe propozycje projektowe, które zostały uwzględnione na liście głównych projektów rewitalizacyjnych. Wzór fiszki stanowi załącznik nr 7.

Zdjęcie 4. Informacja o konsultacjach projektu GPR

KONSULTACJE SPOŁECZNE PROJEKTU GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

★ 📅 Piątek, 14-04-2017

Zapraszamy do wzięcia udziału w konsultacjach społecznych projektu Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Miasta Brodnicy na lata 2017-2023.

Gminny Program Rewitalizacji to wieloletni program działań w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej, infrastrukturalnej, którego celem jest wyprowadzenie obszaru ze stanu kryzysowego. Program jest podstawą do ubiegania się o środki na rewitalizację, m. in. z funduszy unijnych.

Konsultacje potrwać od 14.04.2017 r. r. do 15.05.2017 r.

W tym czasie zapraszamy Państwa do wyrażenia swoich opinii/uwag poprzez formularz konsultacji. Wszystkie dokumenty dostępne są w siedzibie Urzędu Miejskiego, na stronie www.brodnica.pl w [Biuletynie Informacji Publicznej](#)

Ponadto zapraszamy wszystkie podmioty zainteresowane realizacją projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej do zgłaszania swoich propozycji poprzez wypełnienie fiszki projektowej. Zgłaszane projekty mogą być realizowane na obszarze rewitalizacji (tj. Stare Miasto, zabudowania w zakolu rzeki Drwęcy oraz miejskie strefy rekreacyjne obejmujące część jeziora Niskie Brodno oraz lasek miejski). Głównym celem podejmowanych działań powinno być podniesienie jakości życia mieszkańców obszaru objętego procesem rewitalizacji przede wszystkim poprzez minimalizowanie negatywnych zjawisk społecznych, takich jak starzenie się społeczeństwa, bezrobocie, uzależnienie od pomocy społecznej.

Zachęcamy również do wypełnienia anonimowej ankiety dot. propozycji przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Fiszka projektowa oraz ankieta w formie papierowej lub elektronicznej dostępne będą od 22.04.2017 r. do 15.05.2017 r. w siedzibie Urzędu, na stronie www.brodnica.pl w [Biuletynie Informacji Publicznej](#)

Zapraszamy także do udziału w spotkaniu konsultacyjnym, które odbędzie się 08.05.2017 r. o godz. 17.00 w Pałacu Anny Wazówny, ul. Zamkowa 1 w Brodnicy.

Źródło: <http://www.brodnica.miasto.biz>

Konsultacje społeczne dotyczące pierwszej zmiany Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Miasta Brodnicy na lata 2017-2023

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Miasta Brodnicy na lata 2017 – 2023 przyjęty został uchwałą Nr XXVI/230/2017 Rady Miejskiej w Brodnicy z dnia 22 czerwca 2017r. Z uwagi na to, że Gmina Miasta Brodnicy ubiegać się będzie o dofinansowanie zadań ujętych w programie, nastąpiła konieczność wpisania niniejszego programu do Wykazu programów rewitalizacji Województwa Kujawsko – Pomorskiego, po dokonaniu jego oceny merytorycznej przez Zespół ds. opracowania i wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji.

Dyrektor Departamentu Rozwoju Regionalnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko – Pomorskiego, pismem nr RR-VII-T.7635.4.87/2017 z dnia 13.09.2017 r. (data wpływu do urzędu: 19.09.2017r.) przesłał pierwsze uwagi do jego treści, w związku z powyższym nastąpiła konieczność dokonania jego zmiany w oparciu o wniesione uwagi wynikające m. in. z Zasad programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Zgodnie z art. 23 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz.U. 2017 poz. 1023) zmiana gminnego programu rewitalizacji następuje w trybie, w jakim jest on uchwalony. Rada Miejska w Brodnicy Uchwałą Nr XXVIII/252/2017 z dnia 19 października 2017 r. przystąpiła do sporządzenia zmiany Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Miasta Brodnicy na lata 2017 – 2023. Z uwagi na fakt, że wprowadzone zmiany dotyczą m. in. przedsięwzięć rewitalizacyjnych zmiana Programu została poprzedzona przeprowadzeniem konsultacji oraz uzyskaniem opinii, o których mowa w art. 17 ust. 2 pkt 4. Konsultacje społeczne trwały od 01.11.2017r. do 30.11.2017r.

Konsultacje społeczne zostały poprzedzone obwieszczeniem Burmistrza Brodnicy z dnia 24 października 2017r., opublikowanym na 7 dni przed ich rozpoczęciem w Biuletynie Informacji Publicznej. Konsultacje trwały 30 dni kalendarzowych. W tym czasie zbierane były uwagi w postaci papierowej lub elektronicznej do konsultowanych materiałów za pomocą formularza konsultacji, uwagi i pytania ustne do wyznaczonego pracownika Urzędu Miejskiego oraz odbyły się konsultacje z mieszkańcami. Po zakończeniu konsultacji opracowana została informacja podsumowująca ich przebieg (raport), zawierająca dane o miejscu i czasie ich przeprowadzenia, z omówieniem ich przebiegu wraz z odniesieniem się do poszczególnych uwag.

Zmiana GPR została przyjęta Uchwałą Nr XXX/274/2017 Rady Miejskiej w Brodnicy z dnia 21 grudnia 2017 o zmianie uchwały w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Miasta Brodnicy na lata 2017 - 2023.

Konsultacje społeczne dotyczące drugiej zmiany Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Miasta Brodnicy na lata 2017-2023

Dyrektor Departamentu Rozwoju Regionalnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko – Pomorskiego, pismem nr RR-VII-T.7635.4.87.2017 z dnia 25.01.2018 r. (data wpływu do urzędu: 29.01.2018 r.) przesłał drugie uwagi do treści Gminnego Programu Rewitalizacji, w związku z powyższym nastąpiła konieczność dokonania jego zmiany w oparciu o wniesione uwagi wynikające m. in. z Zasad programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Rada Miejska w Brodnicy Uchwałą Nr XXXII/284/2018 z dnia 27.02.2018r. przystąpiła do sporządzenia zmiany Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Miasta Brodnicy na lata 2017 – 2023. Z uwagi na fakt, że wprowadzone zmiany dotyczą m. in. przedsięwzięć rewitalizacyjnych zmiana Programu została poprzedzona przeprowadzeniem konsultacji oraz uzyskaniem opinii, o których mowa w art. 17 ust. 2 pkt 4. Konsultacje społeczne trwały od 31.03.2018 do 30.04.2018r.

Konsultacje społeczne zostały poprzedzone obwieszczeniem Burmistrza Brodnicy z dnia 23.03.2018r., opublikowanym na 7 dni przed ich rozpoczęciem w Biuletynie Informacji Publicznej. Konsultacje trwały 31 dni kalendarzowych. W tym czasie zbierane były uwagi w postaci papierowej lub elektronicznej do konsultowanych materiałów za pomocą formularza konsultacji, uwagi i pytania ustne do wyznaczonego pracownika Urzędu Miejskiego oraz odbyły się konsultacje z mieszkańcami. Po zakończeniu konsultacji opracowana została informacja podsumowująca ich przebieg (raport), zawierająca dane o miejscu i czasie ich przeprowadzenia, z omówieniem ich przebiegu wraz z odniesieniem się do poszczególnych uwag.

10.3 Partycypacja społeczna na etapie wdrażania i monitorowania

Po podjęciu uchwały przez Radę Miejską w sprawie uchwalenia Programu Rewitalizacji Gminy Miasta Brodnicy i pozytywnej ocenie Instytucji Zarządzającej Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020, rozpocznie się etap wdrażania programu i monitorowanie postępów. Etap ten potrwa do roku 2023 lub wcześniejszego zrealizowania programu. Na tym etapie, zespół ds. opracowania i wdrażania gminnego programu rewitalizacji miasta Brodnicy będzie zajmował się zintegrowaniem wszystkich działań o charakterze rewitalizacyjnym zachodzących na obszarze Gminy Miasta Brodnicy oraz będzie zapewniał wsparcie merytoryczne podczas wdrażania programu.

Aby zapewnić i utrzymać zainteresowanie społeczeństwa rewitalizacją oraz zapewnić wszystkim interesariuszom wiedzę i możliwość uczestniczenia w procesie rewitalizacji, przez cały okres wdrażania prowadzone będą działania związane z informowaniem o realizacji przedsięwzięć zaplanowanych w programie, stanie wdrażania i realizacji programu. W celu zapewnienia każdemu zainteresowanemu dostępu do tych informacji i możliwości zgłaszania uwag, stosowane będą następujące formy konsultowania/informowania:

- Strona internetowa www.brodnica.pl,
- Biuletyn Informacji Publicznej,
- Oficjalny profil miasta na portalu społecznościowym,
- Miejski Serwis Telewizyjny,
- Zebrania mieszkańców,
- Promocja działań rewitalizacyjnych podczas lokalnych imprez,
- Rozmowy z przedstawicielami mieszkańców, ngo, przedsiębiorcami,
- Szeroka informacja i promocja o podejmowanych w ramach rewitalizacji działaniach celem zapewnienia aktywnego udziału wszystkich interesariuszy w projektach rewitalizacyjnych.

10.4 Partycypacja społeczna na etapie aktualizacji Programu Rewitalizacji

Aktualizacja Programu Rewitalizacji miała na celu m. in. zmianę Gminnego Programu Rewitalizacji na Lokalny Program Rewitalizacji. W związku z tym uchyleniu ulegają następujące uchwały:

1. UCHWAŁA NR XXII/198/2017 RADY MIEJSKIEJ W BRODNICY z dnia 16 lutego 2017 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Miasta Brodnicy
2. UCHWAŁA NR XXIII/205/2017 RADY MIEJSKIEJ W BRODNICY z dnia 30 marca 2017 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Miasta Brodnicy na lata 2017 - 2023.
3. UCHWAŁA NR XXVI/230/2017 RADY MIEJSKIEJ W BRODNICY z dnia 22 czerwca 2017 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Miasta Brodnicy na lata 2017-2023
4. UCHWAŁA NR XXVIII/252/2017 RADY MIEJSKIEJ W BRODNICY z dnia 19 października 2017 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Miasta Brodnicy na lata 2017 - 2023

5. UCHWAŁA NR XXX/274/2017 RADY MIEJSKIEJ W BRODNICY z dnia 21 grudnia 2017 r. o zmianie uchwały w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Miasta Brodnicy na lata 2017 – 2023
6. UCHWAŁA NR XXVII/244/2017 RADY MIEJSKIEJ W BRODNICY z dnia 12 września 2017 r. w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji
7. UCHWAŁA NR XXXII/284/2018 RADY MIEJSKIEJ W BRODNICY z dnia 27 lutego 2018 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Miasta Brodnicy na lata 2017-2023
8. UCHWAŁA NR XXXV/310/2018 RADY MIEJSKIEJ W BRODNICY z dnia 29 maja 2018 r. o zmianie uchwały w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Miasta Brodnicy na lata 2017 – 2023

Konsultacje społeczne projektu aktualizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji trwały **od ... do r.** W tym czasie zbierane były uwagi (ustne, pisemne i elektroniczne) do projektu aktualizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji.

Tabela 20. Formy konsultacji społecznych na etapie aktualizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji

Formy konsultacji społecznych	Opis przebiegu konsultacji
Zbieranie uwag w postaci papierowej lub elektronicznej 	
Uwagi ustne 	

Źródło: *Opracowanie własne*

11. Szacunkowe ramy finansowe w odniesieniu do głównych i uzupełniających projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Tabela 21. Główne projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne – harmonogram i szacunkowe ramy finansowe

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)	Termin realizacji projektu	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu ¹⁹	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Podmiot/y realizujący/e projekt	Szacowana wartość projektu (zł)	Poziom dofinansowania		Źródło finansowania				Działanie SZOOP RPO	Poddziałanie SZOOP RPO	Zintegrowanie
							%	zł	Środki publiczne			Środki prywatne			
									EFS	EFRR	Inne				
Ob. VII	09.2021-08.2022	1. Rewitalizacja zielonych płuc miasta Brodnicy	T	Poprawa stanu technicznego obiektów i przestrzeni publicznych pełniących funkcje społeczne	Gmina Miasta Brodnicy	6.801.681,81	74,62	5.075.256,42	-	5.075.256,42	1.046.257,21 (JST) 680.168,18 (BP)	-	6.2	-	2,3,4,5,6,7
Ob. VII	05.-09.2023	2. Sztuki plastyczne w plenerze		Zwiększenie dostępności usług społecznych	Muzeum w Brodnicy	15.000,00	-	-	-	-	15.000,00 (Budżet JST)	-	-	-	-

¹⁹ S – społeczny, G-gospodarczy, Ś – środowiskowy, PF – przestrzenno-funkcjonalny, T - techniczny

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)	Termin realizacji projektu	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu ¹⁹	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Podmiot/y realizujący/e projekt	Szacowana wartość projektu (zł)	Poziom dofinansowania		Źródło finansowania				Działanie SZOOP RPO	Poddziałanie SZOOP RPO	Zintegrowanie
							%	zł	Środki publiczne			Środki prywatne			
									EFS	EFRR	Inne				
Ob. VII	05.-09.2023	3. Zajęcia sportowe dla seniorów	S	Zwiększenie dostępności usług społecznych	Ośrodek Sportu i Rekreacji w Brodnicy	45.000,00	-	-	-	-	45.000,00 (Budżet JST)	-	-	-	-
Ob. VII	10.2020 – 09.2022	4. Brodnicka grupa wsparcia nie do zdarcia	S	Zwiększenie dostępności usług społecznych	MOPS w Brodnicy	900.000,00	90	810.000,00	810.000,00	-	90.000,00 (Budżet JST)	-	9.3	9.3.2	-
Ob. VII	05.-09.2023	5. Zajęcia edukacyjno - przyrodnicze	S	Zwiększenie dostępności usług społecznych	Muzeum w Brodnicy	50.000,00	-	-	-	-	50.000,00 (Budżet JST)	-	-	-	-
Ob. VII	05.-09.2023	6. Spotkania międzypokoleniowe na placu zabaw w parku	S	Zwiększenie dostępności usług społecznych	Muzeum w Brodnicy	20.000,00	-	-	-	-	20.000,00 (Budżet JST)	-	-	-	-

Projekt jest realizowany przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej, w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)	Termin realizacji projektu	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu ¹⁹	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Podmiot/y realizujący/e projekt	Szacowana wartość projektu (zł)	Poziom dofinansowania		Źródło finansowania				Działanie SZOOP RPO	Poddziałanie SZOOP RPO	Zintegrowanie
							%	zł	Środki publiczne			Środki prywatne			
									EFS	EFRR	Inne				
Ob. VII	III kw. 2020-IV kw. 2021	7. Włączenie społeczne mieszkańców Gminy Miasta Brodnica	S	Aktywna integracja osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poprzez poprawę i wzmocnienie ich zdolności do zatrudnienia	MOPS w Brodnicy	450 000,00	85	382 500,00	382 500,00	-	67 500,00 (wkład własny JST)	-	9.2	9.2.1	-
Ob. VII	2019	8. Remont budynku mieszkalnego wraz z oficynami przy ul. Duży Rynek 9 w Brodnicy	T	Poprawa stanu technicznego obiektów i przestrzeni publicznych pełniących funkcje społeczne	Gmina Miasta Brodnicy/ Brodnickie TBS Sp. z o. o.	37.598,95	-	-	-	-	37.598,95 (wkład własny JST)	-	-	-	-
Ob. VII	2019	9. Remont budynku mieszkalnego przy ul. Gajdy 11 w Brodnicy	T	Poprawa stanu technicznego obiektów i przestrzeni publicznych pełniących funkcje społeczne	Gmina Miasta Brodnicy/ Brodnickie TBS Sp. z o. o.	43.892,42	-	-	-	-	43.892,42 (wkład własny JST)	-	-	-	-
Ob. VII	2019	10. Remont budynku mieszkalnego przy ul. Mazurskiej 23	T	Poprawa stanu technicznego obiektów i przestrzeni publicznych pełniących funkcje społeczne	Gmina Miasta Brodnicy/ Brodnickie TBS Sp. z o. o.	31.744,72	-	-	-	-	31.744,72 (wkład własny JST)	-	-	-	-

Projekt jest realizowany przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej, w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)	Termin realizacji projektu	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu ¹⁹	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Podmiot/y realizujący/e projekt	Szacowana wartość projektu (zł)	Poziom dofinansowania		Źródło finansowania				Działanie SZOOP RPO	Poddziałanie SZOOP RPO	Zintegrowanie
							%	zł	Środki publiczne			Środki prywatne			
									EFS	EFRR	Inne				
Ob. VII	2019	11. Remont budynku mieszkalnego przy ul. Przykop 35	T	Poprawa stanu technicznego obiektów i przestrzeni publicznych pełniących funkcje społeczne	Gmina Miasta Brodnicy/ Brodnickie TBS Sp. z o. o.	44.397,98	-	-	-	-	44.397,98 (wkład własny JST)	-	-	-	-
Ob. VII	2019	12. Remont budynku mieszkalnego przy ul. Jakuba 22	T	Poprawa stanu technicznego obiektów i przestrzeni publicznych pełniących funkcje społeczne	Gmina Miasta Brodnicy/ Brodnickie TBS Sp. z o. o.	7.776,63	-	-	-	-	7.776,63 (wkład własny JST)	-	-	-	-
Ob. VII	2020	13. Remont budynku oficyny przy ul. Hallera 13	T	Poprawa stanu technicznego obiektów i przestrzeni publicznych pełniących funkcje społeczne	Gmina Miasta Brodnicy/ Brodnickie TBS Sp. z o. o.	29.602,31	-	-	-	-	29.602,31 (wkład własny JST)	-	-	-	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie zgłoszonych fiszek projektowych

Projekt jest realizowany przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej, w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

Wskazane w poniższej tabeli projekty uzupełniające nie będą finansowane ze środków przeznaczonych na rewitalizację.

Tabela 22. Uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne – harmonogram i szacunkowe ramy finansowe

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)	Lp.	Typ przedsięwzięcia ²⁰	Uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne	Szacowana wartość przedsięwzięcia (zł)	Źródło finansowania			
					Środki publiczne			Środki prywatne
					EFS	EFRR	Inne	
Ob. VII	1	T	Zwiększony dostęp do usług społecznych dzięki inwestycji Brodnickiego Centrum Caritas w infrastrukturę społeczną w Brodnicy	7.405.698,04		6.294.843,33 RPO, 6.1.2	1.110.845,71 (wkład własny)	
Ob. VII	2	S	Więcej miejsc, więcej rozwiązań	628 976,25	534 629,81 RPO, 9.3.2		44 028,34 (Budżet Państwa) 50 318,10 (wkład własny JST)	
Ob. VII	3	S	Aktywność – samodzielność – sukces	444.721,55	409.142,83 RPO, 9.3.2		35.578,72 (wkład własny)	
Ob. VII	4	S	Nowe miejsca, nowe szanse	697.831,13	593.156,46 RPO, 9.3.2		104.674,67 (wkład własny)	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie zgłoszonych fiszek projektowych

²⁰ S – społeczny, G-gospodarczy, Ś – środowiskowy, PF – przestrzenno-funkcjonalny, T - techniczny

12. System zarządzania realizacją programu rewitalizacji

Złożoność procesu rewitalizacyjnego wymaga właściwego zarządzania w celu uzyskania zamierzonych efektów rewitalizacji oraz odpowiadających im kierunków działań służących eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk.

Podmioty uczestniczące w realizacji programu rewitalizacji i ich zadania

Przygotowanie, koordynowanie i tworzenie warunków do prowadzenia rewitalizacji, a także jej prowadzenie w zakresie właściwości gminy, stanowią jej zadania własne.

Jednym z kluczowych czynników sukcesu programu rewitalizacji jest sprawna koordynacja działań i sprawny przepływ informacji pomiędzy podmiotami zaangażowanymi w jego realizację. Istotą procesu rewitalizacji jest prowadzenie przez interesariuszy skoordynowanych działań na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki. Charakterystyka interesariuszy i mechanizmy partycypacyjne zostały opisane w rozdziale 10.

Główne podmioty, na których spoczywa obowiązek sprawnego przygotowania i wdrożenia programu to: Burmistrz Brodnicy, Rada Miejska i Pozostali Interesariusze Rewitalizacji.

Tabela 23. Najważniejsze zadania podmiotów uczestniczących w procesie przygotowania i wdrażania programu rewitalizacji

Podmiot	Zadania
Burmistrz Brodnicy	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Prowadzenie analiz służących wyznaczeniu obszaru zdegradowanego obszaru rewitalizacji, sporządzeniu lub zmianie LPR, ocenie aktualności stopnia jego realizacji, ▪ Prowadzenie konsultacji społecznych, ▪ Powołanie Zespołu ds. Rewitalizacji, ▪ Zapewnienie obsługi organizacyjnej Zespołu ds. Rewitalizacji, ▪ Zapewnienie zgodności innych podejmowanych działań z programem rewitalizacji.
Rada Miejska	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zatwierdzenie i uchwalenie LPR, ▪ Wprowadzenie przedsięwzięć rewitalizacyjnych zawartych w LPR, służących realizacji zadań własnych gminy, do załącznika do uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej gminy, ▪ Uchwalanie zmian LPR, ▪ Podjęcie uchwały o uchyleniu LPR w całości lub w części w przypadku stwierdzenia osiągnięcia celów rewitalizacji w nim zawartych, ▪ Zapewnienie zgodności innych podejmowanych działań z programem rewitalizacji.
Pozostali interesariusze rewitalizacji	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Aktywny udział w pracach związanych z wdrażaniem programu rewitalizacji i jego realizacją, m. in. poprzez udział w spotkaniach dotyczących rewitalizacji, opiniowanie sposobu wdrażania programu i realizacji poszczególnych zadań, ▪ Wskazywanie potrzeb rewitalizacyjnych danego obszaru.

Źródło: *Opracowanie własne*

Sposób koordynacji działań podmiotów uczestniczących w programie rewitalizacji

Koordinatorem całego procesu rewitalizacji jest Urząd Miejski w Brodnicy, który jako instytucja samorządowa posiada odpowiedni potencjał organizacyjny oraz doświadczenie niezbędne do realizacji tego zadania. Burmistrz Brodnicy wyznaczy pracownika odpowiedzialnego za wsparcie wszystkich powyższych organów w realizacji ich zadań związanych z rewitalizacją.

Tabela 24. Najważniejsze zadania podmiotu koordynującego działania w programie rewitalizacji

Podmiot	Zadania
<p>Koordinator – pracownik Urzędu Miejskiego</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Opracowanie zasad i organizacja sprawnej współpracy ze wszystkimi podmiotami zaangażowanymi w realizację programu, ▪ Koordynowanie działań projektowych wymagających jednoczesnego zaangażowania jednostek i spółek gminy/miasta oraz strony społecznej, ▪ Współpraca z innymi podmiotami realizującymi projekty w ramach programu, ▪ Inicjowanie projektów ujętych w programie poprzez rezerwowanie środków w budżecie gminy, składanie wniosków i pozyskiwanie środków zewnętrznych na ich realizację, ▪ Opiniowanie propozycji zmian w budżecie miasta odnośnie wartości zadań realizowanych w ramach programu, ▪ Ocena projektów zgłoszonych do realizacji na obszarze objętym rewitalizacją pod kątem osiągnięcia celów programu, ▪ Ocena planowanych do realizacji projektów umiejscowionych poza obszarem rewitalizacji pod kątem ich wpływu na obszar rewitalizacji i w razie wystąpienia niezgodności zgłaszanie tego faktu podmiotom zarządzającym (Burmistrz, Rada Miejska, Pozostali Interesariusze Rewitalizacji), ▪ Analiza następstw podejmowanych decyzji przestrzennych w skali całej gminy i jej otoczenia dla zapewnienia skuteczności programu rewitalizacji, ▪ Przygotowywanie projektów aktualizacji programu, w tym w szczególności wykazu projektów, ▪ Promocja programu oraz stworzenie systemu informacji o programie i jego zasadach, ▪ Organizacja i wdrażanie systemu monitorowania rzeczowego i finansowego dla programu, ▪ Dokonywanie okresowych przeglądów realizacji projektów, w tym wizyty na miejscu, ▪ Opracowanie systemu sprawozdawczości z realizacji programu, ▪ Sporządzanie raportów okresowych oraz raportu końcowego z realizacji programu.

Źródło: *Opracowanie własne*

Wdrażanie lokalnego programu rewitalizacji wymaga zaangażowania lokalnych partnerów z sektora: publicznego, społecznego i gospodarczego. Realizacja niniejszego programu wiąże się z udziałem podmiotu zarządzającego i koordynującego poszczególne działania (pracownika Urzędu Miejskiego) także w procesie monitoringu i oceny programu (przede wszystkim zapewnienie zgodności z harmonogramem realizacji programu rewitalizacji).

Głównym zadaniem wszystkich podmiotów zaangażowanych w proces rewitalizacji jest ukierunkowanie, kontrolowanie i ocena z punktu widzenia zapewnienia pełnej spójności z dokumentami strategicznymi. Jest to wyjątkowo istotne z uwagi na znaczenie realizacji programu dla sprawnej

implementacji pozostałych instrumentów rozwoju Gminy, a także np. dla możliwości pozyskiwania środków z funduszy strukturalnych, itp.

Ścieżka podejmowania decyzji w sprawach związanych z programem rewitalizacji jest tożsama ze ścieżką podejmowania decyzji jaka obowiązuje w Gminie. Wszelkie decyzje w sprawach związanych z rewitalizacją podejmuje Burmistrz (po konsultacjach jeżeli jest to konieczne). Decyzje w sprawach zmiany programu rewitalizacji, wprowadzenia do programu nowych przedsięwzięć podejmuje w drodze uchwały Rada Miejska na wniosek Burmistrza.

Schemat 5. System wdrażania programu rewitalizacji

Źródło: Opracowanie własne

System informacji i promocji

Partycypacja społeczności lokalnej (szczegółowo opisana w rozdziale 10) na każdym etapie powstawania i realizacji programu rewitalizacji odgrywa niezmiernie istotną rolę, dostarczając najbardziej rzetelnych informacji na temat problemów, potrzeb oraz potencjałów danego obszaru, które nie są możliwe do uzyskania na podstawie jedynie analizy danych statystycznych. Zaangażowanie na każdym etapie interesariuszy zainteresowanych udziałem w programie (m.in. organizacji pożytku publicznego, stowarzyszeń, przedsiębiorców, mieszkańców) umożliwi im aktywny udział w planowaniu i wdrażaniu zmian społecznych, gospodarczych i infrastrukturalnych zgodnie z ich potrzebami i interesami. Dlatego też niezbędne jest umożliwienie wymiany informacji i dyskusji o kształcie, jaki powinna przybrać rewitalizacja za pomocą różnorodnych instrumentów promocyjnych i informacyjnych.

Działania informacyjne i promocyjne są nierozdzielnie związane z mechanizmami włączenia interesariuszy w proces rewitalizacji. Aby udział lokalnej społeczności w tworzeniu i wdrażaniu programu przyniósł spodziewane efekty, konieczne jest prowadzenie szeregu działań, skupiających się przede wszystkim na:

- Organizacji zebrań z mieszkańcami zwłaszcza obszarów rewitalizowanych oraz partnerami społecznymi i gospodarczymi, które stanowią forum wymiany informacji i pomysłów na działania rewitalizacyjne,
- Publikowaniu ogłoszeń o wszelkich sprawach związanych z rewitalizacją (tablice ogłoszeń, internet, prasa, Miejski Serwis Telewizyjny),

- Wykorzystaniu możliwości kontaktu elektronicznego w postaci publikacji na stronach internetowych, na portalu społecznościowym.

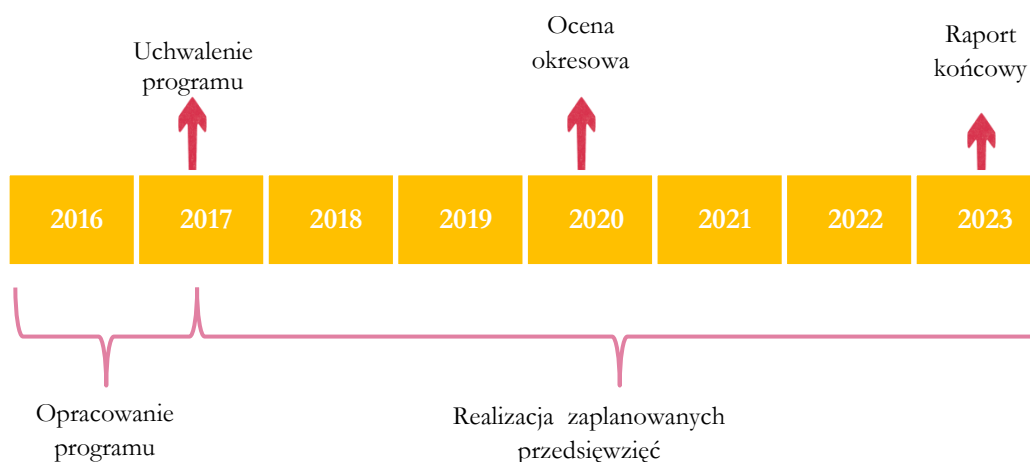
Dzięki tak zorganizowanej informacji i promocji społeczność lokalna zyska możliwość aktywnego udziału w tworzeniu wizji obszaru zdegradowanego po rewitalizacji, współdecydowania o kształcie zmian oraz kontroli społecznej nad procesem realizacji programu. Stosowane instrumenty informacji i promocji programu rewitalizacji w powiązaniu z zaawansowanymi metodami partycypacji, takimi jak współdecydowanie, aktywne uczestnictwo w projektach czy kontrola obywatelska przyczynią się do wyłonienia na obszarach rewitalizacji lokalnych liderów.

Wszelkie formy partycypacji społecznej, w połączeniu z formami informacji i promocji, mają na celu pobudzenie i aktywizację społeczności na rzecz rozwoju lokalnego z wykorzystaniem posiadanej wiedzy i doświadczenia wszystkich interesariuszy, tak aby wszelkie podejmowane działania prowadziły do urzeczywistnienia wizji obszaru po rewitalizacji.

Ramowy harmonogram realizacji programu

Ramowy harmonogram realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Miasta Brodnicy na lata 2017-2023 obejmuje okres od 2017 r. do końca 2023 r., czyli do planowanego zakończenia realizacji projektów wynikających z programu. Szczegółowe informacje na temat realizacji programu wynikają z rozdziału 11. Szacunkowe ramy finansowe w odniesieniu do głównych i uzupełniających projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Schemat 6. Ramowy harmonogram realizacji programu

Źródło: Opracowanie własne

13. System monitoringu, oceny skuteczności działań i system wprowadzania zmian

System monitoringu i oceny skuteczności działań

Monitoring stanowi integralną część zarządzania i ewaluacji postępów programu rewitalizacji, zapewniającą prawidłowość jego realizacji. Lokalny Program Rewitalizacji podlega ocenie stopnia realizacji dokonywanej przez burmistrza co najmniej raz na trzy lata. Ocena sporządzona przez burmistrza podlega ogłoszeniu na stronie BIP.

Monitorowanie postępów realizacji oparte będzie na stałym pozyskiwaniu i analizowaniu danych dotyczących realizacji poszczególnych projektów. Bieżąca i systematyczna analiza danych ilościowych i jakościowych osiąganych w trakcie realizacji projektu i porównanie ich z zaplanowanymi w programie, pozwoli na wykrycie rozbieżności oraz umożliwi odpowiednio wczesną korektę możliwych do przewidzenia komplikacji. Zastosowane będą trzy formy monitoringu: monitorowanie postępu prac, monitorowanie środków finansowych projektu i monitorowanie osiągnięcia założonych celów rewitalizacji.

Monitoring rzeczowy obejmuje proces realizacji i polegać będzie przede wszystkim na bieżącej kontroli zakresu merytorycznego prowadzonych działań oraz harmonogramu wdrażania projektów na podstawie pomiarów osiągania założonych rezultatów oraz wskaźników realizacji i ich analizy, a także weryfikacji przedmiotowej zgodności z założeniami gminnego programu rewitalizacji.

Monitoring finansowy obejmuje zarządzanie środkami przyznanymi na realizację programu i jest podstawą oceny sprawności ich wydatkowania. Polegać będzie na bieżącej kontroli finansowych aspektów inwestycji: przepływów gotówkowych i poziomu wykorzystania funduszy w poszczególnych kategoriach budżetowych, weryfikacji kwalifikowalności kosztów oraz gromadzeniu informacji o źródłach finansowania programu i stopniu wykorzystania dotacji. Istotnym elementem będzie również kontrola wykonania wzajemnych rozliczeń i zobowiązań z podwykonawcami, ewentualnymi partnerami, uczestnikami projektu i pracownikami oraz weryfikacja finansowej zgodności z założeniami programu.

Monitoring osiągnięcia celów rewitalizacji będzie polegał na monitorowaniu czy założone cele rewitalizacji są osiągnięte tzn. czy problemy będące podstawą wyznaczenia obszaru rewitalizacji ulegają zmniejszeniu lub rozwiązaniu. W tym celu zgodnie z „Zasadami programowania..” raz na 2 lata Gmina będzie przekazywała do IZ RPO sprawozdanie zawierające informacje o zmianie stanu kryzysowego, na podstawie którego wskazano obszar rewitalizacji (w tym informacje o wskaźnikach będących podstawą wyznaczenia obszaru zdegradowanego). Sprawozdanie będzie określać zarówno bazowe, jak i aktualne wartości wskaźników/kryteriów wyznaczających obszar rewitalizacji oraz porównanie ich z założonymi wartościami poszczególnych wskaźników, planowanych do osiągnięcia na koniec realizacji procesu rewitalizacji, określonych w niniejszym programie w rozdziale 7, w tabeli 14 „Wskaźniki dla celu rewitalizacji”.

Dane do przygotowywania sprawozdania będą pozyskiwane z odpowiednich referatów Urzędu Miejskiego w Brodnicy i jednostek organizacyjnych Gminy, a także z Głównego Urzędu Statystycznego. Przygotowywane będą również dla IZ RPO sprawozdania kwartalne dotyczące osiąganych wskaźników produktu i rezultatu z SZOOP RPO WK-P w odniesieniu do realizowanych projektów. Dane do przygotowywania tych sprawozdań będą pozyskiwane z dokumentacji dotyczącej danego projektu. Podmiotem odpowiedzialnym za monitorowanie osiągnięcia celów będzie Koordynator - pracownik Urzędu Miejskiego. Zadaniem Koordynatora będzie zdawanie Burmistrzowi corocznych raportów z realizacji programu rewitalizacji. Będą one składane na koniec pierwszego kwartału następującego po danym roku

85

Projekt jest realizowany przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej,
w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

kalendaryzowym, za który jest sporządzany raport. Taki raport będzie zawierał informacje o zadaniach zaplanowanych na dany rok, które udało się zrealizować, o trudnościach i problemach jakie wystąpiły podczas wdrażania programu wraz z propozycją ich uniknięcia w przyszłości, plan działań na kolejny rok, aktualne wartości wskaźników celu rewitalizacji oraz fakultatywnie propozycje zmian programu. Dane do przygotowywania raportu będą pozyskiwane z odpowiednich referatów Urzędu Miejskiego i jednostek organizacyjnych Gminy, oraz Głównego Urzędu Statystycznego. W sytuacji gdy z 2 kolejnych raportów będzie wynikało, że sytuacja na obszarze rewitalizacji nie ulega poprawie (nie poprawiają się wartości badanych wskaźników), podjęte zostaną odpowiednie działania celem wprowadzenia stosownych zmian w programie rewitalizacji. Propozycję zmian w programie rewitalizacji przygotowuje Koordynator w porozumieniu z Burmistrzem. Następnie zostaną przeprowadzone konsultacje społeczne zmian programu ze wszystkimi grupami interesariuszy. Zmieniony program w wersji po konsultacjach zostanie przedłożony Radzie Miejskiej celem uchwalenia.

System wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu programu

Ze względu na cel i charakter lokalny program rewitalizacji ma formułę otwartą, tzn. że w przypadku zmiany wymogów prawnych, pojawiania się nowych problemów oraz wykreowania nowych projektów – będzie on aktualizowany. Projekty odpowiadające na zidentyfikowane problemy będą systematycznie przygotowywane w całym okresie wdrożeniowym. Sytuacje, w których konieczna może być zmiana programu to m.in.:

- Zmiana aktualnych warunków sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy,
- Nowo zidentyfikowane potrzeby i oczekiwania mieszkańców obszarów kryzysowych,
- Wzrost bądź spadek poziomu zaangażowania podmiotów lokalnych w planowane działania,
- Konieczność dostosowania działań do możliwości budżetu Gminy oraz dostępności środków zewnętrznych.

14. Wykaz niezbędnych zmian, ocen i opinii

Ocena oddziaływania na środowisko na etapie aktualizacji Programu Rewitalizacji

Zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko²¹ projekt aktualizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Miasta Brodnicy na lata 2017 - 2023 został przedłożony Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Bydgoszczy oraz Państwowemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Sanitarnemu w Bydgoszczy celem uzgodnienia konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

²¹ Dz. U. z 2016 r., poz. 353 z późn. zm.

Załączniki

Załącznik 1. Wzór ankiety przeprowadzonej na terenie Gminy Miasta Brodnicy w dniach 20.01.2017-12.02.2017

Ankieta dotycząca wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Miasta Brodnicy

Szanowni Państwo!

Prosimy o udzielenie odpowiedzi na pytania z poniższej ankiety. Celem badania jest poznanie Państwa opinii na temat aktualnych problemów, czynników i zjawisk kryzysowych występujących na obszarach zdegradowanych gminy oraz potrzeb i oczekiwanych działań w zakresie rewitalizacji, mających na celu ich ożywienie społeczno-gospodarcze. Ankieta jest całkowicie anonimowa. Wyniki ankiety będą gromadzone i wykorzystywane w celu opracowywania Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Miasta Brodnicy.

1. Jak ocenia Pan(i) jakość życia w swoim miejscu zamieszkania?
 - a. Bardzo dobrze
 - b. Dobrze
 - c. Ani dobrze ani źle
 - d. Źle
 - e. Bardzo źle

2. Gdzie Pan(i) i członkowie Pana(i) rodziny głównie korzystają z poniższych usług?

	W miejscu zamieszkania	Poza gminą	Nie korzystam
Opieka przedszkolna			
Edukacja podstawowa			
Zajęcia pozalekcyjne			
Podstawowa opieka zdrowotna			
Usługi rehabilitacyjno-opiekuńcze			
Sport i rekreacja			
Rozrywka			
Dostęp do internetu			

3. Największe problemy społeczne w Pana(i) miejscu zamieszkania.

(Proszę zaznaczyć maksymalnie 3 odpowiedzi)

- a. Alkoholizm
- b. Narkomania
- c. Bezrobocie
- d. Wiele rodzin mających problemy w sprawach opiekuńczo-wychowawczych
- e. Wiele osób starszych/chorych, które nie mają zapewnionej opieki
- f. Przemoc w rodzinie
- g. Duża liczba osób żyjących w ubóstwie
- h. Zakłócanie porządku publicznego/bójki/rozboje
- i. Brak miejsca do uprawiania sportu/rekreacji
- j. Brak miejsc z atrakcyjną ofertą kulturalną
- k. Niska aktywność lokalnej społeczności
- Inne

4. Największe problemy w sferze gospodarczej w Pana(i) miejscu zamieszkania.
(Proszę zaznaczyć maksymalnie 3 odpowiedzi)
- Brak miejsc pracy
 - Brak terenów inwestycyjnych/miejsc do prowadzenia działalności gospodarczej
 - Brak wsparcia dla przedsiębiorców
 - Brak dobrego dojazdu do miejscowości
 - Duża konkurencja lepiej rozwiniętych sąsiednich miejscowości/gmin
- Inne
5. Największe problemy w sferze przestrzenno-technicznej w Pana(i) miejscu zamieszkania.
(Proszę zaznaczyć maksymalnie 3 odpowiedzi)
- Nielad architektoniczny (brzydkie, przypadkowe budownictwo)
 - Brak miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego
 - Niedostatecznie rozwinięta sieć kanalizacyjna
 - Niedostatecznie rozwinięta sieć gazowa
 - Niedostatecznie sieć ciepłownicza
 - Brak lub zbyt mało przydomowych oczyszczalni ścieków
 - Brak dbałości mieszkańców o otoczenie ich posesji
 - Zły stan dróg
 - Brak lub niedostateczna ilość połączeń komunikacyjnych
 - Dostęp do sieci światłowodowej
- Inne
6. Największe problemy w sferze środowiskowej w Pana(i) miejscu zamieszkania.
(Proszę zaznaczyć maksymalnie 3 odpowiedzi)
- Dziki wysypiska
 - Zanieczyszczenie powietrza (przez ruch samochodowy, tradycyjne piece grzewcze)
 - Niewłaściwa gospodarka odpadami
 - Niska świadomość ekologiczna
- Inne
7. Czego według Pana(i) najbardziej potrzeba w Pana(i) miejscu zamieszkania, aby stało się ono bardziej przyjazne dla mieszkańców i mogło się lepiej rozwijać?
-
-

METRYCZKA

1. Płeć

- a. Mężczyzna b. Kobieta

2. Wiek:

- Do 18 lat
- Od 18 do 24 lat
- Od 25 do 29 lat
- Od 30 do 39 lat
- Od 40 do 49 lat
- Od 50 do 59 lat
- 60 lat i więcej

3. Wykształcenie:

- Podstawowe
- Zasadnicze zawodowe
- Średnie

d. Wyższe

4. Reprezentowany sektor:

- a. Rolnictwo
- b. Przemysł
- c. Usługi
- d. Administracja
- e. Uczeń
- f. Emeryt
- g. Bezrobotny

5. Miejsce zamieszkania (ulica):

.....

Dziękujemy za udzielenie odpowiedzi!

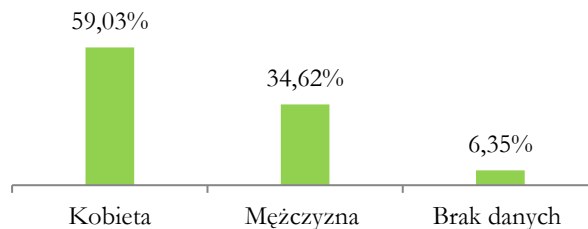
Załącznik 2. Wyniki badania ankietowego przeprowadzonego na terenie Gminy Miasta Brodnicy w dniach 20.01.2017-12.02.2017 na grupie 520 ankietowanych

W okresie od 20 stycznia 2017 r. do 12 lutego 2017 r. na terenie Gminy Miasta Brodnicy prowadzona była ankietyzacja mieszkańców celem zbadania sytuacji społeczno-gospodarczej. Otrzymano łącznie 520 ankiet (w wersji papierowej lub elektronicznej). Kwestionariusz ankiety zawierał zarówno pytania zamknięte z gotową kafeterią odpowiedzi, jak i pytania otwarte, w których respondenci udzielali odpowiedzi własnymi słowami.

Dane metryczkowe

W badaniu ankietowym wzięło udział łącznie 520 osób z terenu miasta Brodnicy. W badanej grupie znalazło się 59,03% kobiet (307 osób) i 34,62% mężczyzn (180 osób). 33 osoby nie udzieliły odpowiedzi na pytanie o płeć.

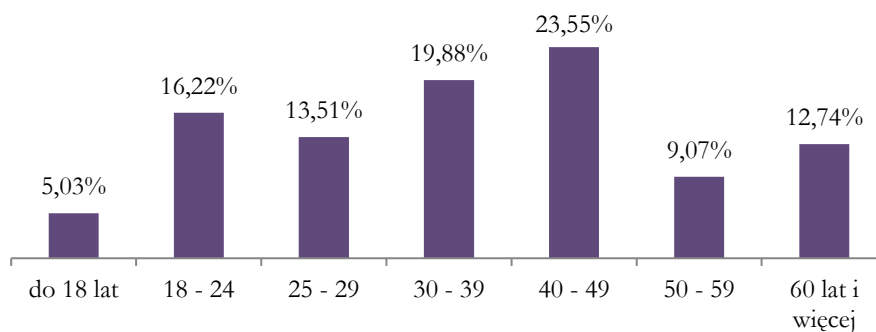
Wykres 9. Płeć osób biorących udział w badaniu ankietowym

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników ankiet

W badaniu wzięły udział osoby w różnym wieku. Najliczniejsza była grupa osób w wieku 40-49 lat (23,55%) oraz w wieku 30-39 lat (19,88%).

Wykres 10. Wiek osób biorących udział w badaniu ankietowym

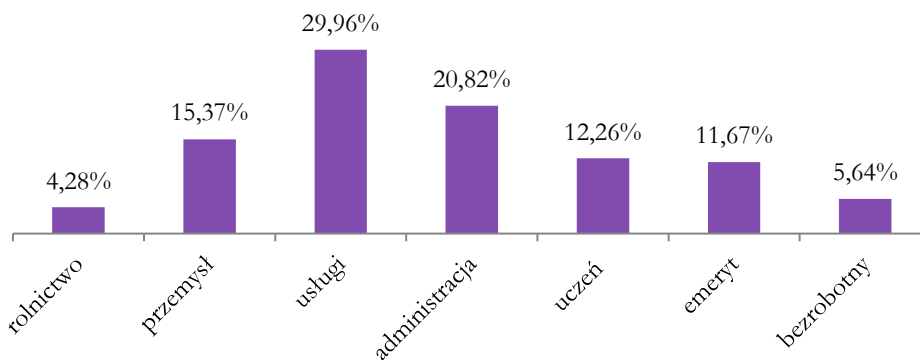
Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników ankiet

Opinie w badaniu ankietowym wyraziły osoby deklarujące różny poziom wykształcenia: średnie (46,51%), wyższe (33,72%), a także zasadnicze zawodowe (16,09%) i podstawowe (3,68%).

Wykres 11. Wykształcenie osób biorących udział w badaniu

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników ankiet

Ankietowani reprezentowali różne sektory: usługi (29,96%), administracja (20,82%), przemysł (15,37%), uczniowie (12,26%), emeryci (11,67%), bezrobotni (5,64%), rolnictwo (4,28).

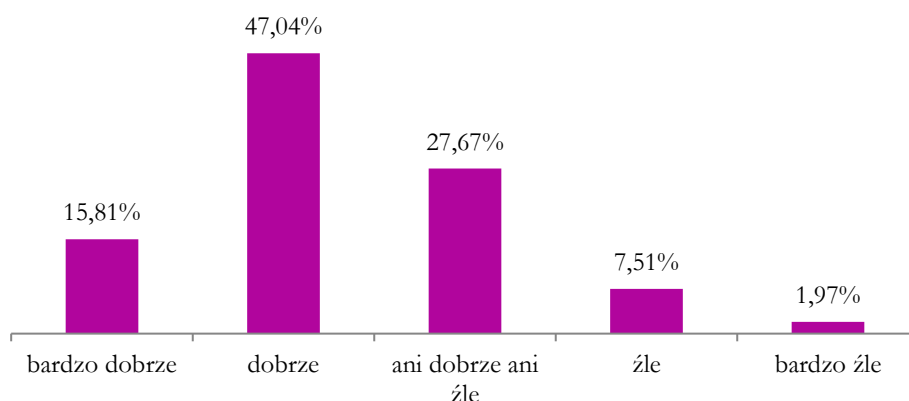
Wykres 12. Reprezentowany sektor osób biorących udział w badaniu

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników ankiet

1. Jak ocenia Pan(i) jakość życia w swoim miejscu zamieszkania?

Osoby biorące udział w badaniu oceniły jakość życia w swoim miejscu zamieszkania jako dobrą – 47,04% odpowiedzi. 27,67% respondentów wskazało odpowiedź „ani dobrze, ani źle”. Natomiast 15,81% osób przyznało, że w Brodnicy żyje im się bardzo dobrze. Z kolei zaledwie 7,51% badanych odpowiedziało, że jakość życia jest zła, a 1,97% osób, że bardzo zła.

Wykres 13. Ocena jakości życia w miejscu zamieszkania

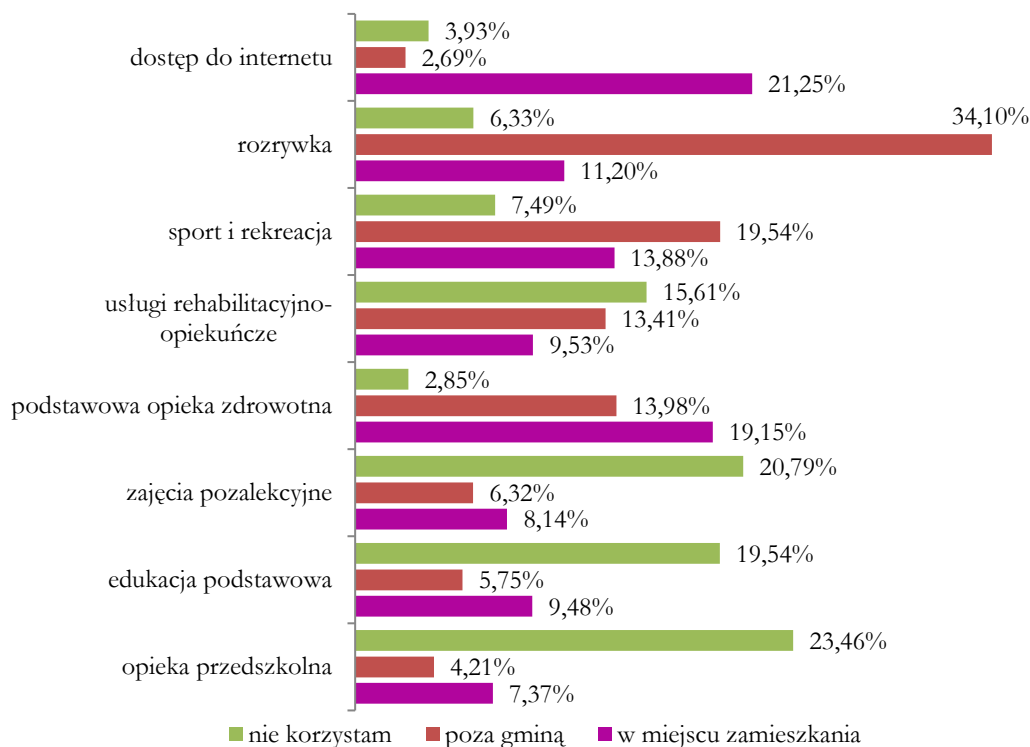

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników ankiet

2. Gdzie Pan(i) i członkowie Pana(i) rodziny korzystają z poniższych usług?

Dostęp osób ankietowanych do poszczególnych usług jest bardzo zróżnicowany. Poszczególni badani deklaruwali, że jeżeli już korzystają z usług takich jak opieka przedszkolna, edukacja podstawowa zajęcia pozalekcyjne, czy dostęp do internetu, to ma to miejsce najczęściej w ich miejscu zamieszkania. Uwagę zwraca fakt, że większość badanych (34,10%) korzysta z rozrywki poza gminą. Podobnie jest w przypadku sportu i rekreacji (19,54% zadeklarowało, że korzysta z tych usług poza gminą) oraz w zakresie usług rehabilitacyjno-opiekuńczych (13,41% osób badanych korzysta z tych usług poza gminą).

Wykres 14. Lokalizacja korzystania z usług

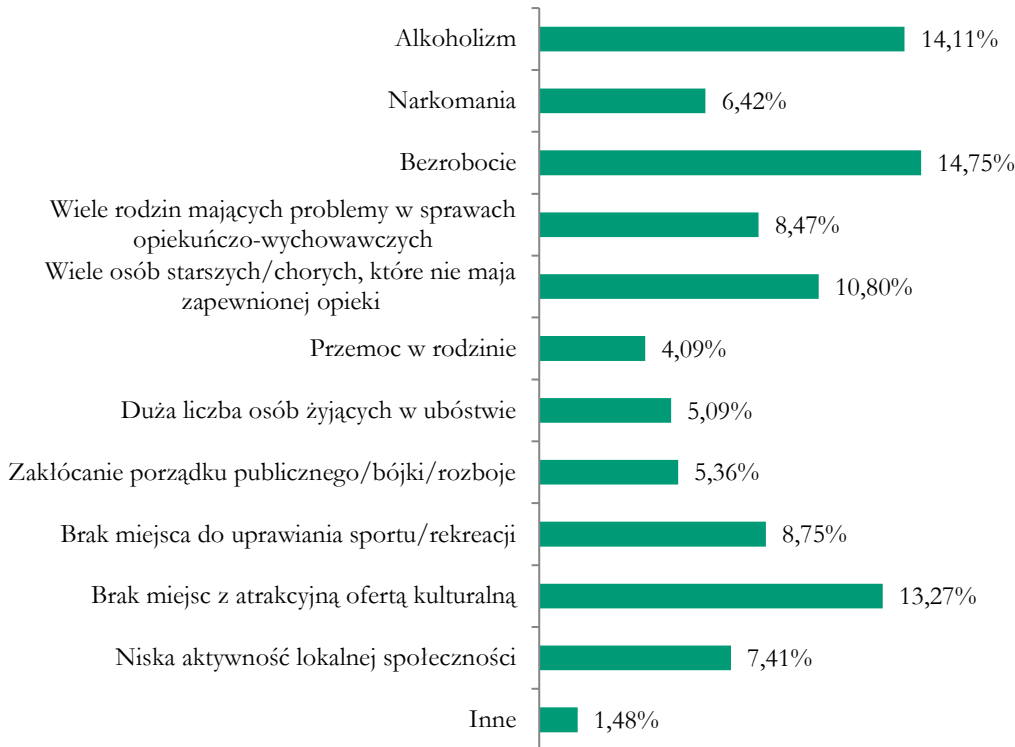

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników ankiet

3. Największe problemy społeczne w Pana(i) miejscu zamieszkania.

Największym problemem społecznym na analizowanym terenie jest bezrobocie – tą odpowiedź zaznaczyło 14,75% wszystkich respondentów. Drugim najczęściej wskazywanym problemem jest alkoholizm (14,11% odpowiedzi), jednak mieszkańcy skarżą się również na inne aspekty. Wielu z respondentów wskazywało na brak miejsc z atrakcyjną ofertą kulturalną (13,27%) oraz na liczną grupę osób starszych/chorych, które nie mają zapewnionej opieki (10,80% odpowiedzi).

Wykres 15. Największe problemy społeczne na danym obszarze

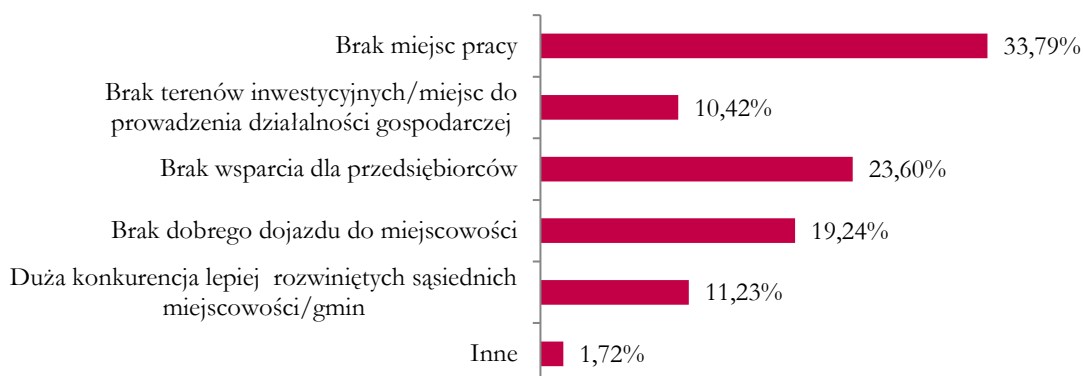
Źródło:

Opracowanie własne na podstawie wyników ankiet

4. Największe problemy w sferze gospodarczej w Pana(i) miejscu zamieszkania.

Największym problemem w sferze gospodarczej w miejscu zamieszkania respondentów jest brak miejsc pracy – aż 33,79% respondentów udzieliło odpowiedzi dotyczących tego aspektu. Dużym utrudnieniem na danym terenie jest również brak wsparcia przedsiębiorców (23,60% odpowiedzi) oraz brak dobrego dojazdu do miejscowości (19,24% odpowiedzi).

Wykres 16. Największe problemy gospodarcze na danym obszarze

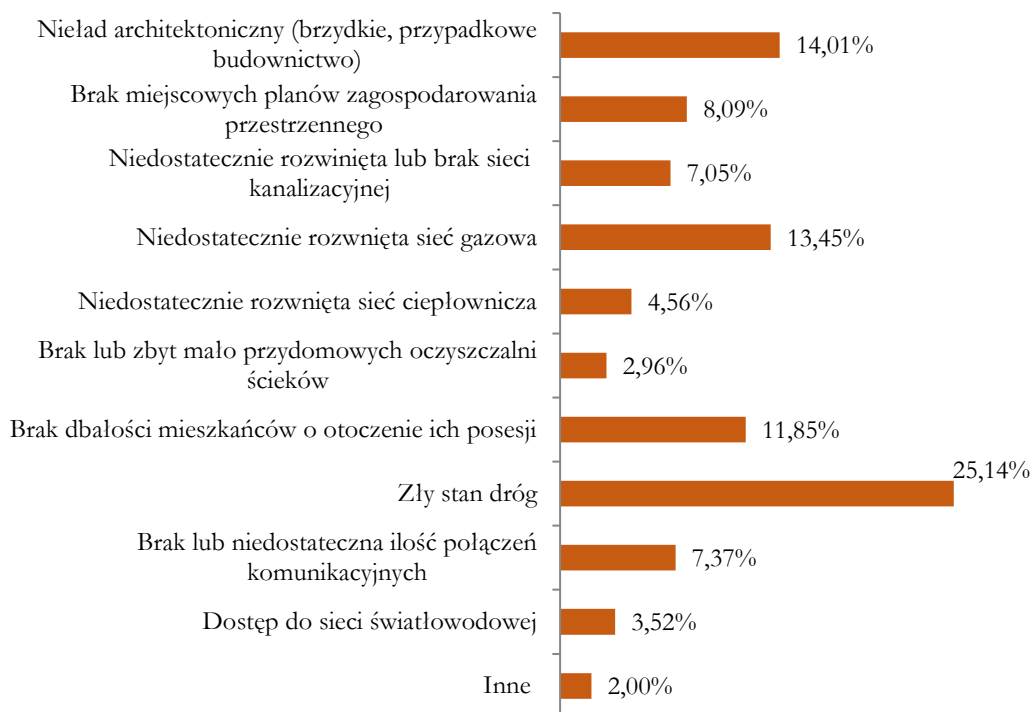

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników ankiet

5. Największe problemy w sferze przestrzenno-technicznej w Pana(i) miejscu zamieszkania.

Głównymi problemami wskazywanym przez respondentów w sferze przestrzenno-technicznej na terenie Brodnicy jest zły stan dróg (25,14%). Negatywnie ocenione zostały również kwestie związane z nieładem architektonicznym – problem ten dostrzegło 14,01% respondentów. Natomiast 13,45% badanych zwróciło uwagę na niedostatecznie rozwiniętą sieć gazową.

Wykres 17. Największe problemy przestrzenno-techniczne na danym obszarze

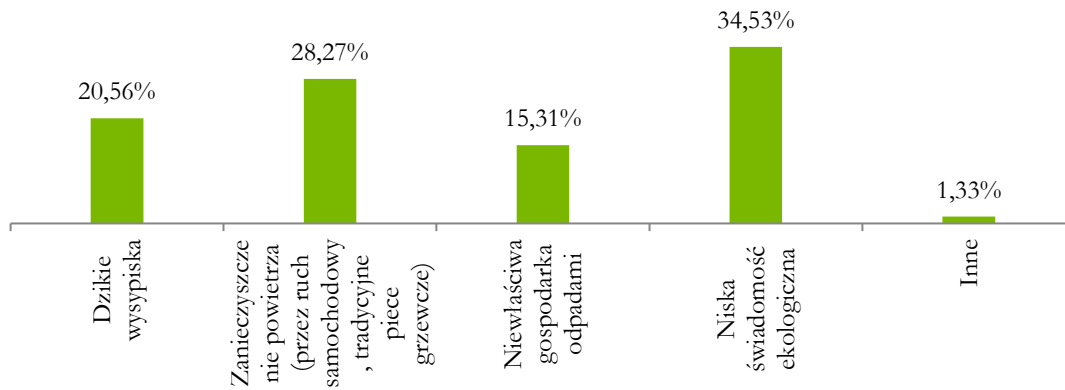

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników ankiet

6. Największe problemy w sferze środowiskowej w Pana(i) miejscu zamieszkania

W sferze środowiskowej ankietowani zwrócili uwagę głównie na niską świadomość ekologiczną mieszkańców – odpowiedzi takiej udzieliło 34,53% respondentów. Problematyczność zanieczyszczenia powietrza dostrzegło 28,27% badanych. Mieszkańcy zauważają również, że w ich okolicach powstają dzikie wysypiska śmieci (20,56%). 15,31% uważa gospodarkę odpadami w gminie za niewłaściwą.

Wykres 18. Największe problemy środowiskowe na danym obszarze

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników ankiet

Załącznik 3. Formularz konsultacji ws. wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

FORMULARZ KONSULTACJI SPOLECZNYCH**dotyczący wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji
na terenie Gminy Miasta Brodnicy**

....., dnia 2017 r.

DANE UCZESTNIKA KONSULTACJI SPOLECZNYCH

Imię i nazwisko:

Nazwa organizacji:

Adres korespondencyjny:

Telefon/ e-mail:

1. Uwagi do projektu uchwały:

CZĘŚĆ DOKUMENTU, KTÓREGO DOTYCZY UWAGA (ROZDZIAŁ, PUNKT)

.....
.....

TREŚĆ PROPONOWANEJ UWAGI

.....
.....
.....

UZASADNIENIE

.....
.....
.....

Administratorem danych osobowych zawartych w formularzu jest Burmistrz Brodnicy reprezentujący Gminę Miasta Brodnicy z siedzibą przy ul. Kamionka 23, 87-300 Brodnica. Ma Pan/i prawo dostępu do treści swoich danych oraz ich poprawiania. Dane nie będą przekazywane.

Wyrażam zgodę na przetwarzanie moich danych osobowych zawartych w formularzu celem przeprowadzenia konsultacji społecznych dotyczących wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Miasta Brodnicy (art. 23 pkt 1.1 ustawy o ochronie danych osobowych (Dz.U. 2016 poz. 922)).

.....
czytelny podpis

Projekt jest realizowany przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej,
w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

Źródło: Opracowanie własne

Załącznik 4. Formularz konsultacji ws. projektu GPR

FORMULARZ KONSULTACJI SPOLECZNYCH
dotyczący projektu Gminnego Programu Rewitalizacji
Gminy Miasta Brodnicy na lata 2017-2023

....., dnia 2017 r.

CZĘŚĆ I - DANE UCZESTNIKA KONSULTACJI SPOLECZNYCH

Imię i nazwisko:

Nazwa organizacji:

Adres korespondencyjny:

Telefon/ e-mail:

CZĘŚĆ II - TREŚĆ UWAG

Lp.	Część dokumentu, której dotyczy uwaga	Treść proponowanej uwagi	Uzasadnienie

Administatorem danych osobowych zawartych w formularzu jest Burmistrz Brodnicy reprezentujący Gminę Miasta Brodnicy z siedzibą przy ul. Kawczyka 23, 87-300 Brodnica. Ma Pańi prawo dostępu do treści swoich danych oraz ich poprawiania. Dane nie będą przekazywane.

Wyrażam zgodę na przetwarzanie moich danych osobowych zawartych w formularzu celem przeprowadzenia konsultacji społecznych projektu Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Miasta Brodnicy na lata 2017-2023 (art. 23 pkt 1.1 ustawy o ochronie danych osobowych (Dz.U. 2016 poz. 922).

.....
czytelny podpis

Projekt jest realizowany przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej,
w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

Źródło: Opracowanie własne

Załącznik 5. Wzór ankiety przeprowadzonej na terenie Gminy Miasta Brodnicy w dniach 22.04.2017-15.05.2017
Ankieta dotycząca propozycji przedsięwzięć rewitalizacyjnych zawartych w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Miasta Brodnicy na lata 2017-2023
Szanowni Państwo

Celem poniższej ankiety jest poznanie Państwa opinii nt. proponowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych zawartych w projekcie Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Miasta Brodnicy, które będą realizowane na obszarze rewitalizacji (Stare Miasto, zabudowania w zakolu rzeki Drwęcy oraz miejskie strefy rekreacyjne obejmujące część jeziora Niskie Brodno oraz lasek miejski). Prosimy o wypełnienie ankiety poprzez wstawienie znaku X jednej z trzech kolumn dla każdego z proponowanych projektów. Ankieta jest całkowicie anonimowa.

Propozycje projektów w obszarze rewitalizacji (zakres projektu)	Projekt bardzo istotny	Projekt mało istotny	Nie mam zdania
Modernizacja Brodnickiego Domu Kultury celem stworzenia dodatkowych powierzchni użytkowych			
Nauką i pracą ludzie się bogacą (aktywizacja społ.-zaw. osób bezrobotnych, niepełnosprawnych, klientów MOPS – szkolenia, staże, doradztwo)			
Modernizacja i rozbudowa budynku Brodnickiego Centrum Caritas, w tym rozbudowa i modernizacja pomieszczeń Bursy Szkolnej i Środowiskowego Domu Samopomocy (rozbudowa i modernizacja budynku głównego wraz z remontem i adaptacją części istniejącej na nowe funkcje, rozbiórka budynku pomocniczego oraz nowe zagospodarowanie terenu działki, przebudowa przyłączy energii elektrycznej, wodnego i kanalizacyjnego)			
Więcej miejsc, więcej rozwiązań (utworzenie 2 nowych pracowni w Środowiskowym Domu Samopomocy, zajęcia specjalne dla podopiecznych ŚDS, wsparcie dla rodzin podopiecznych ŚDS)			
Pracownia Inspiracji (termomodernizacja kamienicy przy ul. Nad Drwęcą 30 na cele kulturalne, edukacyjne i sportowe – wymiana dachu, stolarki okiennej/drzwiowej, ocieplenie, elewacja, wymiana instalacji)			
Pracownia Inspiracji (utworzenie placówki wsparcia dziennego m. in. dzieci i młodzieży, seniorów, prowadzenie zajęć i warsztatów, które rozwijają wyobraźnię i pasję, uczą podejmowania wyzwań i inspirują do aktywności)			
Inkubator dla organizacji pozarządowych (wsparcie i oferta szkoleń dla organizacji pozarządowych, wsparcie w tworzeniu nowych organizacji)			
Aktywność – samodzielność – sukces (wsparcie osób bezdomnych poprzez zajęcia usamodzielniające, staże zawodowe)			
Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej na terenie miasta Brodnicy - Szkoła Podstawowa, Hala Sportowa przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 1, Gimnazjum nr 1, budynek Urzędu Miejskiego (wymiana stolarki okiennej/drzwiowej i instalacji, docieplenie, elewacja)			
Przygotowuję się do dorosłego życia (zajęcia pozalekcyjne i pozaszkolne dla dzieci i młodzieży - informatyczne, matematyczno-przyrodnicze, języki obce, kształtowanie postaw kreatywności, innowacyjności i pracy zespołowej, wsparcie uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych, podniesienie kompetencji nauczycieli)			
Przebudowa i modernizacja górnej płyty stadionu miejskiego w Brodnicy przy ul. Królowej Jadwigi 5 w zakresie infrastruktury lekkoatletycznej (powstanie boiska piłkarskiego i bieżni pełnowymiarowej, areny lekkoatletycznej ze skocznią do skoku w dal, trójskoku, skocznią do skoku o tyczce, rzutnie do rzutu oszczepem, rzutnię do pchnięcia kulą, rzutnię do rzutu młotem i dyskiem, stanowisko do skoku wzwyż)			

METRYCZKA

Płeć	Wiek	Wykształcenie	Reprezentowany sektor
Mężczyzna	poniżej 18 lat	Podstawowe	Rolnictwo
Kobieta	18 - 24 lat	Zasadnicze zawodowe	Przemysł
	25 - 29 lat	Średnie	Usługi
	30 - 39 lat	Wyższe	Administracja
	40 - 49 lat		Uczeń
	50 - 59 lat		Emeryt
	60 lat i więcej		Bezrobotny

Źródło: Opracowanie własne

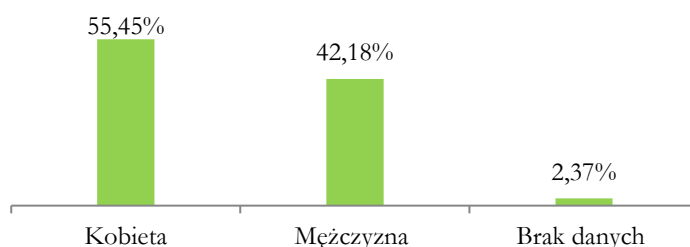
Załącznik 6. Wyniki badania ankietowego przeprowadzonego na terenie Gminy Miasta Brodnicy w dniach 22.04.2017-15.05.2017 na grupie 422 ankietowanych

W okresie od 22 kwietnia 2017 r. do 15 maja 2017 r. na terenie Gminy Miasta Brodnicy prowadzona była ankietyzacja mieszkańców celem uzyskania oceny propozycji projektów rewitalizacyjnych. Otrzymano łącznie 422 ankiety (w wersji papierowej lub elektronicznej).

Dane metryczkowe

W badaniu wzięły udział 422 osoby z terenu miasta Brodnicy. W badanej grupie znalazło się 55,45% kobiet (234 osoby) i 42,18% mężczyzn (178 osób). 10 osób nie udzieliło odpowiedzi na pytanie o płeć.

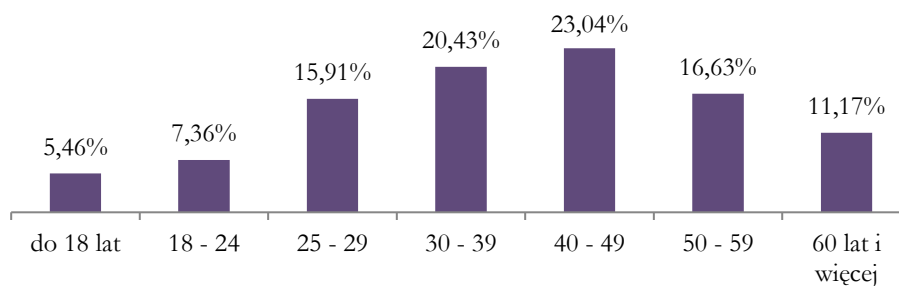
Wykres 19. Płeć osób biorących udział w badaniu ankietowym

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników ankiet

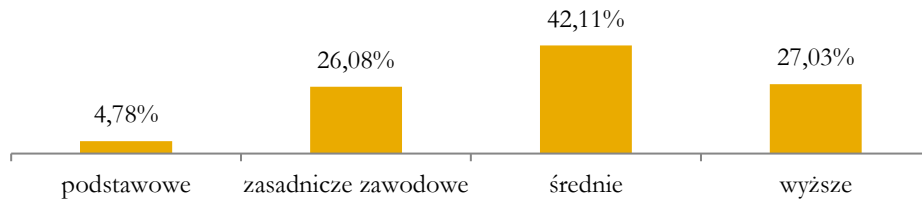
W badaniu wzięły udział osoby w różnym wieku. Najliczniejsza była grupa osób w wieku 40-49 lat (97 osób/23,04%) oraz w wieku 30-39 lat (86 osób/20,43%). 1 osoba nie udzieliła odpowiedzi na pytanie o wiek.

Wykres 20. Wiek osób biorących udział w badaniu ankietowym

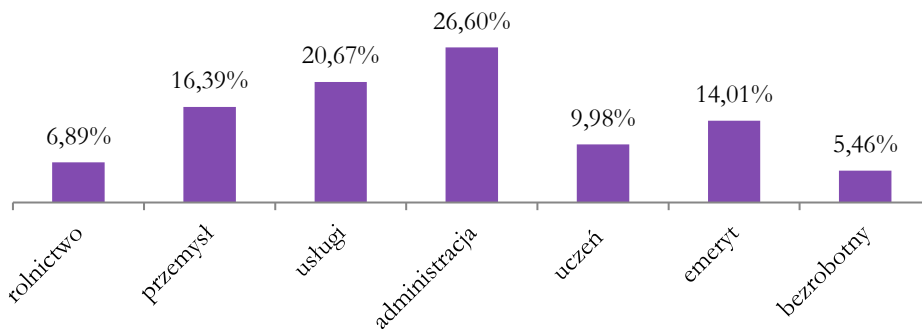
Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników ankiet

Opinie w badaniu ankietowym wyraziły osoby deklarujące różny poziom wykształcenia: średnie (176 osób/42,11%), wyższe (113 osób/27,03%), a także zasadnicze zawodowe (109 osób/26,08%) i podstawowe (20 osób/4,78%). 4 osoby nie udzieliły odpowiedzi na pytanie o wykształcenie.

Wykres 21. Wykształcenie osób biorących udział w badaniu

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników ankiet

Ankietowani reprezentowali różne sektory: usługi (87 osób/20,67%), administracja (112 osób/26,60%), przemysł (69 osób/16,39%), uczniowie (42 osoby/9,98%), emeryci (59 osób/14,01%), bezrobotni (23 osoby/5,46%), rolnictwo (29 osób/6,89%).

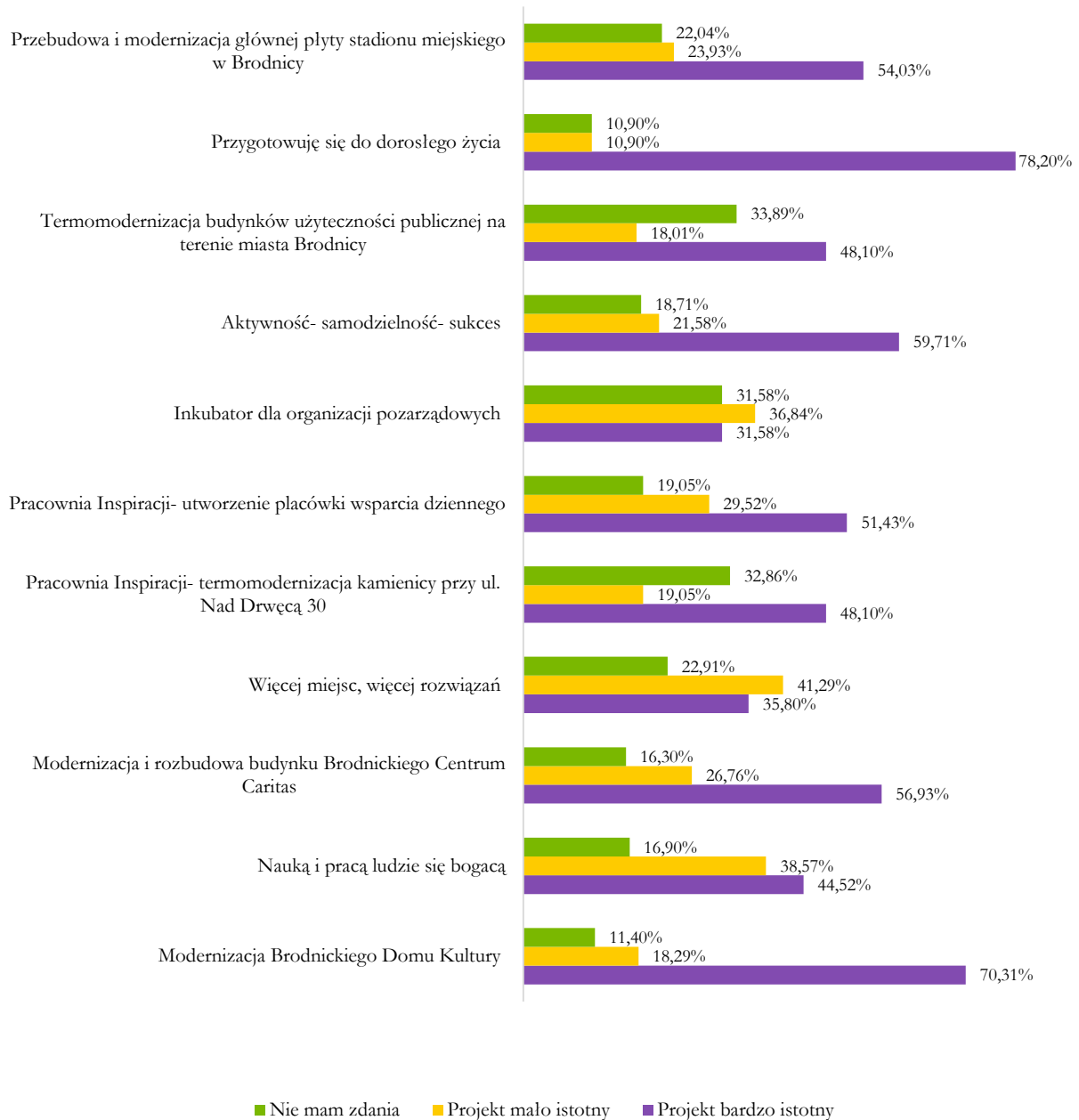
Wykres 22. Reprezentowany sektor osób biorących udział w badaniu

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników ankiet

Jak ocenia Pan(i) następujące propozycje projektów w obszarze rewitalizacji?

Ankietowani zostali poproszeni o ocenę każdej z propozycji projektów w obszarze rewitalizacji. Do wyboru mieli trzy odpowiedzi: „Projekt bardzo istotny”, „Projekt mało istotny” i „Nie mam zdania”. Prawie wszystkie propozycje projektów zostały w przeważającej części ocenione jako bardzo istotne. Jedynie w przypadku projektów „Więcej miejsc, więcej rozwiązań” (utworzenie 2 nowych pracowni w Środowiskowym Domu Samopomocy, zajęcia specjalne dla podopiecznych ŚDS, wsparcie dla rodzin podopiecznych ŚDS) oraz „Inkubator dla organizacji pozarządowych” (wsparcie i oferta szkoleń dla organizacji pozarządowych, wsparcie w tworzeniu nowych organizacji) większość ankietowanych udzieliła odpowiedzi „Projekt mało istotny”. Odpowiedzi zostały szczegółowo przedstawione na wykresie.

Wykres 23. Ocena propozycji projektów w obszarze rewitalizacji

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników ankiet

Załącznik 7. Wzór fiszki projektowej

Projekt jest realizowany przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej, w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Miasta Brodnicy na lata 2017-2023

Fiszka projektowa

UWAGA:

- Złożenie propozycji projektu w ramach konsultacji **nie oznacza** automatycznego umieszczenia zadania w **Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Miasta Brodnicy**, ani **nie stanowi** o otrzymaniu jakiegokolwiek formy dofinansowania na zgłaszany projekt.

Nazwa projektu	
Data rozpoczęcia i zakończenia projektu (przez datę rozpoczęcia projektu rozumie się pierwsze prawnie wiążące zobowiązanie służące realizacji zadań, które planuje się wykonać w ramach projektu natomiast data zakończenia maksymalnie do końca roku 2023 r.).	
Nazwa wnioskodawcy, dane kontaktowe, nr telefonu	Miejsce realizacji danego projektu na obszarze rewitalizacji (adres)
Szacowana wartość projektu (zł)	Źródła finansowania projektu
Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	
Cel ogólny (cele) projektu	
Zakres realizowanych zadań	
Prognozowane rezultaty (przyczyniające się do poprawy wskaźników kryzysowych wskazanych w GPR)	
Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji (wskaźniki produktu i rezultatu)	
Czy projekt jest powiązany z innymi projektami składanymi do Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Miasta Brodnicy? (dotyczy projektów o charakterze społecznym)	

Źródło: Opracowanie własne

UZASADNIENIE

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Miasta Brodnicy na lata 2017-2023 to wieloletni program działań w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej lub środowiskowej, zmierzający do wyprowadzenia obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego oraz stworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju, stanowiący narzędzie planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych aktywności w ramach rewitalizacji. Analiza sytuacji społeczno-gospodarczej gminy pozwoliła dokonać pełnej diagnozy problemów i zagrożeń, wskazać obszary o największej koncentracji zjawisk kryzysowych, a w konsekwencji wyznaczyć obszary zdegradowane oraz obszar rewitalizacji.

Mając świadomość wagi procesu konsultacji społecznych będących podstawą prowadzenia dialogu społecznego, na podstawie Uchwały Nr XVII/152/2020 Rady Miejskiej w Brodnicy z dnia 24 września 2020 r. w sprawie przeprowadzenia konsultacji społecznych projektu uchwały w sprawie przyjęcia Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Miasta Brodnicy na lata 2017-2023 dokument poddany został konsultacjom społecznym.

W celu usprawnienia procesu procedowania nad programem dokonano zmiany formy dokumentu z Gminnego Programu Rewitalizacji na Lokalny Program Rewitalizacji.

Ponadto niniejszy program będzie dla gminy podstawą do ubiegania się o środki unijne na realizację zaplanowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Wobec powyższego podjęcie stosownej uchwały jest uzasadnione.

Przewodniczący Rady Miejskiej

Artur Dombrowski